

Bileog faisnéise Dleachtanna máil

Réamhrá

Tagraíonn dleachtanna máil do chánacha indíreacha atá bunaithe ar thomhaltas nó ar úsáid táirgí áirithe. Murab ionann agus cáin bhreisluacha (CBL), ar cáin *ad valorem* ghinearálta í, is cánacha sonracha dúbailte iad dleachtanna máil, sa mhéid is nach bhfuil feidhm acu ach maidir le táirgí sonracha, eadhon deochanna alcólacha, tobac monaraithe agus táirgí fuinnimh, agus nach bhfuil siad bunaithe ar luach na dtáirgí sin ach ar chainníochtaí na dtáirgí a ídítear (lítir alcóil nó breosla, líon na dtoitíní, etc.).

Chun feidhmiú cuí an mhargaidh inmheánaigh a áirithiú agus chun saobhadh iomaíochta laistigh den Aontas a sheachaint, rinneadh dleachtanna máil a chomhchuihbhiú ar an leibhéal Eorpach i gcomhréir le hAirteagal 113 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh.

Glacadh reachtaíocht thánaisteach i lár na 1990idí, sular athmhúnlaíodh í ag deireadh na 2000idí. I ndáil leis sin, le teoracha sonracha comhchuihbhítear na boinn chánach (sainmhíniú ar ghrúpaí táirgí, conas a ríomhtar dleachtanna máil – e.g. in aghaidh an heictilítir, in aghaidh an chéim alcóil, in aghaidh líon na bpíosaí, etc. – díolúintí féideartha) agus na híosrátaí is infheidhme maidir leis na táirgí éagsúla lena mbaineann. Leagtar síos le treoir ghinearálta na comhrialacha is infheidhme maidir le táirgeadh, coimeád agus gluaiseacht táirgí den sórt sin.

Bhí roinnt uaireanta ag an gCúirt rialú ar ghnéithe d'oibriú an chórais dleachta máil, an mbaineann sé leis na socruithe sonracha maidir le cánachas na dtáirgí lena mbaineann, nó leis na socruithe comhchoiteanna maidir le sealbhú agus gluaiseacht na dtáirgí sin.

Dá bhrí sin, i gcásanna teicniúla go minic, shoiléirigh an Chúirt raon feidhme na ndleachtanna máil, chun a chinneadh ar bhonn cás ar chás maidir le táirgí sonracha cé acu atá siad faoi réir cánachais nó nach bhfuil. Chuir sí a tuairimí in iúl roinnt uaireanta freisin maidir le struchtúr na gcánacha sin, go háirithe maidir le cur i bhfeidhm na rátaí agus na ndíolúintí éagsúla dá bhforáiltear sa reachtaíocht.

Bhí na rialacha maidir le hinmhuirearachtaí agus íocaíochtaí dleachta máil faoi réir chásdlí na Cúirte freisin.

Sa bhreis ar na dleachtanna máil iad féin, shonraigh an Chúirt freisin na coinníollacha faoina bhféadfaidh na Ballstáit cánacha indíreacha eile a fhorchur ar tháirgí atá faoi réir dleacht mháil.

Liosta na ngníomhartha dá dtagraítear

Scéim ginearálta do tháirgí atá faoi réir dleachta máil

Treoir 92/12/CEE ón gComhairle an 25 Feabhra 1992 maidir leis na socruithe ginearálta i gcomhair táirgí atá faoi réir dleacht mháil agus maidir le táirgí den sórt sin a shealbhú agus a bhogadh agus faireachán a dhéanamh orthu (IO 1992 L 76, lch. 1).

Treoir 92/108/CEE ón gComhairle an 14 Nollaig 1992 lena leasaítear Treoir 92/12/CEE maidir leis na socruithe ginearálta i gcomhair táirgí atá faoi réir dleacht mháil agus maidir le táirgí den sórt sin a shealbhú agus a bhogadh agus faireachán a dhéanamh orthu agus Treoir 92/81/CEE (IO 1992 L 390, lch. 124).

Treoir 96/99/CE ón gComhairle an 30 Nollaig 1996 lena leasaítear Treoir 92/12/CEE maidir leis na socruithe ginearálta i gcomhair táirgí atá faoi réir dleacht mháil agus maidir le táirgí den sórt sin a shealbhú agus a bhogadh agus faireachán a dhéanamh orthu (IO 1997 L 8, lch. 12).

Treoir 2008/118/CE ón gComhairle an 16 Nollaig 2008 maidir leis na socruithe ginearálta maidir le dleacht mháil agus lena n-aisghairtear Treoir 92/12/CEE (IO L 9, 14.1.2009, lch. 12).

Rialachán (CEE) Uimh. 3649/92 ón gCoimisiún an 17 Nollaig 1992 maidir le doiciméad simplithe tionlacain le haghaidh gluaiseacht táirgí laistigh den Chomhphobal atá faoi réir dleachta máil agus a scaoileadh lena dtomhailt sa Bhallstát seolta (IO L 369, 18.12.1992, lch. 17).

Scéimeanna speisialta do tháirgí atá faoi réir dleachta máil

Treoir 95/59/CE ón gComhairle an 27 Samhain 1995 maidir le cánacha seachas cánacha láimhdeachais a dhéanann difear do thomhaltas tobac monaraithe (IO 1995 L 291, lch. 40).

Treoir 2011/64/AE ón gComhairle an 21 Meitheamh 2011 maidir le struchtúr agus rátaí na ndleachta máil a chuirtear i bhfeidhm ar thobac monaraithe (IO L 176, 5.7.2011, lch. 24).

Treoir 92/83/CEE ón gComhairle an 19 Deireadh Fómhair 1992 maidir le struchtúir dleachtanna máil ar alcól agus deochanna alcólacha a chomhchuihiú (IO L 316, 31.10.1992, lch. 21).

Treoir 92/84/CEE ón gComhairle an 19 Deireadh Fómhair 1992 maidir leis na rátaí dleachta máil ar alcól agus deochanna alcólacha a neasú (IO L 316, 31.10.1992, lch. 29).

Treoir 2003/96/CE ón gComhairle an 27 Deireadh Fómhair 2003 lena ndéantar athstruchtúráil ar an gcreat Comhphobail le haghaidh cáin a ghearradh ar tháirgí fuinnimh agus ar leictreachas (IO L 283, 31.10.2003, lch. 51).

Treoir 92/81/CEE ón gComhairle an 19 Deireadh Fómhair 1992 maidir le struchtúir na ndleachtanna máil ar olaí mianracha a chomhchuíbhíú (IO L 316, 31.10.1992, lch. 12).

Treoir 92/82/CEE ón gComhairle an 19 Deireadh Fómhair 1992 maidir leis na rátaí dleachtanna máil ar olaí mianracha a chomhfhogasú (IO 1992 L 316, lch. 19).

Reachtaíocht chustaim

Rialachán (CEE) Uimh. 2913/92 ón gComhairle an 12 Deireadh Fómhair 1992 lena mbunaítear Cód Custaim an Chomhphobail (IO L 302, 19.10.1992, lch. 1).

Rialachán (CEE) Uimh. 2454/93 ón gCoimisiún an 2 Iúil 1993 lena leagtar síos forálacha maidir le cur chun feidhme Rialachán (CEE) Uimh. 2913/92 ón gComhairle lena mbunaítear Cód Custaim an Chomhphobail (IO L 253 11.10.1993, lch. 1).

Rialachán (CE) Uimh. 955/1999 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Aibreán 1999 lena leasaítear Rialachán (CEE) Uimh. 2913/92 ón gComhairle maidir leis an nós imeachta idirthurais sheachtraigh (IO 1999 L 119, lch. 1).

Rialachán (CE) Uimh. 1662/1999 ón gCoimisiún an 28 Iúil 1999 lena leasaítear Rialachán (CEE) Uimh. 2454/93 lena leagtar síos forálacha maidir le cur chun feidhme Rialachán (CEE) Uimh. 2913/92 ón gComhairle lena mbunaítear Cód Custaim an Chomhphobail (IO 1999 L 197, lch. 25).

Rialachán (CEE) Uimh. 2658/87 ón gComhairle an 23 Iúil 1987 maidir leis an ainmníocht taraife agus staidrimh agus leis an gComhtharaif Chustaim (IO AE L 256, 7.9.1987, lch. 1).

Rialachán (CEE) Uimh. 2587/91 ón gCoimisiún an 26 Iúil 1991 lena leasaítear larscríbhinn I a ghabhann le Rialachán (CEE) Uimh. 2658/87 ón gComhairle maidir leis an ainmníocht taraife agus staidrimh agus leis an gComhtharaif Chustaim (IO 1991 L 259, lch. 1).

Comhchóras cánach breisluacha:

An Séú Treoir 77/388/CEE ón gComhairle an 17 Bealtaine 1977 maidir le comhchuíbhíú dhlíthe na mBallstát a bhaineann le cáinacha láimhdeachais - Comhchóras cánach breisluacha: bonn measúnachta comhionann (IO 1977 L 145, lch. 1).

Cúnamh frithpháirteach chun éilimh chánach áirithe a aisghabháil

Treoir 76/308/CEE ón gComhairle an 15 Márta 1976 maidir le cúnamh frithpháirteach chun éilimh a aisghabháil a bhaineann le tobhaigh, dleachtanna, cánacha agus bearta eile áirithe (IO 1976 L 73, lch. 18).

Clár Ábhar

RÉAMHRÁ.....	3
LIOSTA NA NGNÍOMHARTHA DÁ DTAGRAÍTEAR.....	4
I. COMHCHUIBHIÚ NA MBONN CÁNACH AGUS NA RÁTAÍ CÁNACH IS INFHEIDHME MAIDIR LE TÁIRGÍ ATÁ FAOI RÉIR DLEACHT MHÁIL	8
1. Dleachtanna máil ar thobac monaraithe a chomhchuibhiú	8
1.1. Raon feidhme na dleachta máil ar thobac monaraithe	8
1.2. Struchtúr na dleachta máil ar thobac monaraithe	10
2. Dleachtanna máil ar dheochanna alcólacha a chomhchuibhiú	12
2.1. Raon feidhme na dleachta máil ar dheochanna alcólacha.....	12
2.2. Struchtúr na ndleachtanna máil ar dheochanna alcólacha.....	18
3. Comhchuibhiú dleachtanna máil ar tháirgí fuinnimh.....	25
3.1. Raon feidhme na ndleachtanna máil ar tháirgí fuinnimh.....	25
3.2. Struchtúr na ndleachtanna máil ar tháirgí fuinnimh	30
II. COMHCHUIBHIÚ NA RIALACHA MAIDIR LE HINMHUIREARACHT AGUS ÍOCAÍOCHT DLEACHTANNA MÁIL.....	33
1. Inmhuirearacht dleachtanna máil	33
1.1. Inmhuirearacht i gcás táirge a bheith faoi réir dleachta máil a fhágann socrú fionraí dleachta	34
1.2. Inmhuirearacht i gcás go bhfaighidh duine aonair earraí máil.....	43
2. Dleachtanna máil a íoc	48
III. CÁNACHA INDÍREACHA SEACHAS DLEACHTANNA MAIL AR THÁIRGÍ ATÁ FAOI RÉIR DLEACHTA MÁIL	53

I. Comhchuibhiú na mbonn cánach agus na rátaí cánach is infheidhme maidir le táirgí atá faoi réir dleacht mháil

1. Dleachtanna máil ar thobac monaraithe a chomhchuibhiú

1.1. Raon feidhme na dleachta máil ar thobac monaraithe

Breithiúnas an 6 Aibreán 2017, Eko-Tabak (C-638/15, [EU:C:2017:277](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Treoir 2011/64/UE – Airteagal 2(1)(c) – Airteagal 5(1)(a) – Coincheapa ‘tobac lena chaitheamh’, ‘tobac gearrtha nó scoilte ar shlí eile’ agus ‘próiseáil thionsclaíoch’)

D’ordaigh Oifig Custaim Réigiún na Boihéime Theas (Poblacht na Seice) roinnt táirgí a bhí i seilbh Eko-Tabak a choigistiú, ar an bhforas gur ionann iad agus tobac a chaitheamh de réir bhrí an dlí náisiúnta maidir le caitheamh tobac agus, dá réir sin, go raibh siad faoi réir go máil.

Rinne Eko-Tabak achomharc i gcoinne an chinnidh sin os comhair an Krajský soud v Českých Budějovicích (an Chúirt Réigiúnach, České Budějovice, Poblacht na Seice), ag maíomh go ndearna an sainmhíniú ar chaitheamh tobac faoin dlí náisiúnta leathnú míchuí ar liosta an tobac mhonaraithe dá dtagraítear i dTreoir 2011/64. Measann Eko-Tabak gur gá a tháirge, duilleoga tobac triomaithe, cothroma agus neamhrialta, ar baineadh a pheitín go páirteach, ar a ndearnadh triomú príomhúil agus taisliú rialaithe ina dhiaidh sin, ina bhfuil gliocról, a phróiseáil fós chun é a dheatú (próiseáil bhunúsach arb é atá inti mionú nó gearradh de láimh). Mar sin ní tobac chun a chaite a bheadh ann.

Tar éis d’achomharc Eko-Tabak a bheith diúltaithe, rinne Eko-Tabak achomharc os comhair an Nejvyšší správní soud (an Chúirt Riaracháin Uachtarach, Poblacht na Seice). Tá amhras ar an gcúirt sin an ionann táirgí amhail na táirgí atá i gceist sna príomhimeachtaí agus tobac monaraithe a bhfuil feidhm ag Treoir 2011/64 maidir leis. Más freagra diúltach a thugtar ar an gceist sin, féachann an chúirt a rinne an tarchur lena fháil amach an gcuirtear cosc le hAirteagail 2 agus 5 den Treoir ar Bhallstát dleacht a fhorchur ar tháirgí den sórt sin.

Measann an Chúirt nach mór Airteagal 2(1)(c) agus Airteagal 5(1) de Threoir 2011/64 a léiriú sa chaoi go dtagann duilleoga tobac triomaithe, cothroma, neamhrialta, as ar baineadh an peitín go páirteach, a chuaigh faoi phróiseas triomúcháin phríomhúil agus taisithe rialaithe ina dhiaidh sin, ina bhfuil gliocról agus ar dócha go ndeatófar iad mar thoradh ar phróiseáil bhunúsach arb é atá inti iad a scoitheadh nó a ghearradh de láimh, faoin gcoincheap ‘tobac lena chaitheamh’, de réir bhrí na bhforálacha sin.

Is léir ó fhoclaíocht Airteagal 5(1)(a) den Treoir sin go gceanglaítear leis dhá choinníoll charnacha a chomhlíonadh, eadhon, ar an gcéad dul síos, an tobac a ghearradh nó a

scoilteadh, a shníomh nó a bhrú ina phlátaí ar bhealach eile agus, ar an dara dul síos, nach mór a bheith in ann é a dheatú gan tuilleadh próiseála tionsclaíche.

I ndáil leis sin, in éagmais sainmhíniú ar na téarmaí 'gearrtha' agus 'scoilte' sa Treoir sin, is gá tagairt a dhéanamh, chun a raon feidhme a chinneadh, do bhrí ghinearálta agus do bhrí a nglactar go coitianta leis na téarmaí sin. Tagraíonn na focail sin, a bhfuil a ngnáthbhrí an-leathan, *inter alia*, maidir leis an gcéad cheann, do thoradh an phróisis chun cuid nó píosa rud éigin a bhaint le hionstraim ghéar, agus, maidir leis an dara ceann, do thoradh an phróisis chun rud éigin a bhriseadh suas nó a roinnt.

Dá bhrí sin, a mhéid gurb é atá sna táirgí atá i gceist sna príomhimeachtaí, de réir na faisnéise a chuir an chúirt a rinne an tarchur ar fáil, duilleoga tobac a baineadh go páirteach chun an peitín a bhaint, ní mór na táirgí sin a mheas mar thobac a gearradh nó a scoilteadh ar bhealach eile, de réir bhrí Airteagal 5(1)(a) de Threoir 2011/64.

Maidir leis an gcoincheap 'próiseáil thionsclaíoch', a úsáidtear in Airteagal 5(1)(a), tagraíonn an coincheap sin go coitianta do phróiseáil amhábhbar, ar mhórsála de ghnáth, trí phróiseas caighdeánaithe, ina n-earraí inláimhsithe.

Leanann sé ó chásdlí na Cúirte, go bunúsach, nach 'próiseáil thionsclaíoch' í láimhseáil éasca atá beartaithe chun táirge tobac neamhchríochnaithe a dhéanamh inchaite, amhail an láimhseáil nach bhfuil inti ach rolla tobac a chur isteach i bhfeadán toitíní.

Sna himthosca sin, maidir le tobac monaraithe atá réidh, nó is féidir a dhéanamh réidh go héasca, ar mhodh neamhthionsclaíoch, lena chaitheamh, ní mór a mheas gur féidir é a chaitheamh gan tuilleadh 'próiseála tionsclaíche', de réir bhrí Airteagal 5(1)(a) de Threoir 2011/64.

Sa chás seo, mar is léir ón ordú tarchuir, rinneadh triomú príomhúil agus maolú rialaithe ar na táirgí atá i gceist sna príomhimeachtaí, tá gliocról iontu agus is féidir iad a dheatú tar éis próiseáil shimplí trí bhrú nó gearradh de láimh. Faoi réir fíorú ag an gcúirt a rinne an tarchur, dealraíonn sé, dá bhrí sin, go gcomhlíonann na táirgí sin an coinníoll freisin maidir le gur féidir tobac a chaitheamh gan tuilleadh próiseála tionsclaíche agus, dá bhrí sin, go dtagann siad faoi chuimsiú an choincheapa 'tobac lena chaitheamh', mar atá sainmhínithe in Airteagal 5(1)(a) de Threoir 2011/64.

Sna himthosca sin, ós rud é nach tobac mínghearrtha iad chun toitíní a rolladh, de réir bhrí Airteagal 2(1) (c) (i) den Treoir sin, ní mór a mheas go dtagann táirgí den sórt sin faoin sainmhíniú ar 'tobac lena chaitheamh', de réir bhrí Airteagal 2(1) (c) (ii) den Treoir sin.

1.2. Struchtúr na dleachta máil ar thobac monaraithe

Breithiúnas an 4 Márta 2010, an Coimisiún v an Fhrainc (C-197/08, [EU:C:2010:111](#))

Breithiúnas an 4 Márta 2010, an Coimisiún v an Ostair (C-198/08, [EU:C:2010:112](#))

Breithiúnas an 4 Márta 2010, an Coimisiún v Éire (C-221/08, [EU:C:2010:113](#))

(Mainneachtain Bhallstáit maidir le hoibleagáidí a chomhlíonadh – Treoir 95/59/CE – Cánacha seachas cánacha láimhdeachais a bhfuil tionchar acu ar chaitheamh tobac monaraithe – Airteagal 9(1) – Saoirse monaróirí agus allmhaireoirí uasphraghsanna miondíola a chinneadh dá dtáirgí – Reachtaíocht náisiúnta lena bhforchuirtear íospfraghas miondíola do thoitíní – Reachtaíocht náisiúnta lena dtoirmiscear táirgí tobac a dhíol ar ‘phraghas de chineál cur chun cinn atá contrártha do chuspóirí sláinte poiblí’ – Coincheap ‘reachtaíocht náisiúnta maidir le rialú leibhéal na bpraghsanna nó comhlíonadh na bpraghsanna forchurtha’ – Údar a thabhairt – Cosaint na sláinte poiblí – Creat-Choinbhinsiún na hEagraíochta Domhanda Sláinte maidir le Rialú Tobac)

(Mainneachtain Bhallstáit maidir le hoibleagáidí a chomhlíonadh – Treoir 95/59/CE – Cánacha seachas cánacha láimhdeachais a bhfuil tionchar acu ar chaitheamh tobac monaraithe – Airteagal 9(1) – Saoirse monaróirí agus allmhaireoirí uasphraghsanna miondíola a chinneadh dá dtáirgí – Reachtaíocht náisiúnta lena bhforchuirtear íospfraghas miondíola do thoitíní agus íospfraghas miondíola do thobac mínghearrtha – Údar a thabhairt – Cosaint na sláinte poiblí – Creat-Choinbhinsiún na hEagraíochta Domhanda Sláinte maidir le Rialú Tobac)

Mainneachtain Bhallstáit maidir le hoibleagáidí a chomhlíonadh – Treoir 95/59/CE – Cánacha seachas cánacha láimhdeachais a bhfuil tionchar acu ar chaitheamh tobac monaraithe – Airteagal 9(1) – Saoirse monaróirí agus allmhaireoirí uasphraghsanna miondíola a chinneadh dá dtáirgí – Reachtaíocht náisiúnta lena bhforchuirtear íospfraghas miondíola do thoitíní – Údar a thabhairt – Cosaint na sláinte poiblí – Creat-Choinbhinsiún na hEagraíochta Domhanda Sláinte maidir le Rialú Tobac)

Foráladh le Treoir 95/59 go raibh saoirse ag monaróirí agus allmhaireoirí tobac monaraithe na huasphraghsanna miondíola a chinneadh le haghaidh gach ceann dá dtáirgí. De réir an Choimisiúin, le rialacha na dtrí Bhallstát, a fhorchuireann íospfraghsanna a chomhfhreagraíonn do chéatadán áirithe de mheánphraghsanna an tobac mhonaraithe lena mbaineann (95 % i gcás na Fraince, 92.75 % i gcás toitíní agus 90 % i gcás tobac mínghearrtha i gcás na hOstaire agus 97 % i gcás na hÉireann), baintear an bonn de shaoirse monaróirí agus allmhaireoirí na huasphraghsanna miondíola a chinneadh dá dtáirgí agus, dá bhrí sin, de shaoriomaíocht.

Chuir an Coimisiún an t-ábhar faoi bhráid na Cúirte ansin, toisc gur mheas sé go raibh na rialacha náisiúnta atá i gceist contrártha do Threoir 95/59.

Rinne na Ballstáit iarracht údar cuí a thabhairt lena reachtaíocht trí Chreat-Choinbhinsiún na hEagraíochta Domhanda Sláinte (EDS) agus forálacha Airteagal 30 CE a agairt chun údar a thabhairt le sárú a d’fhéadfaí a dhéanamh ar Airteagal 9(1) de Threoir 95/59, i bhfianaise an chuspóra maidir le sláinte agus beatha an duine a chosaint.

Chinn an Chúirt, ar an gcaoi chéanna ina trí bhreithiúnas, maidir le Ballstát a ghlacann agus a choinníonn i bhfeidhm reachtaíocht lena socraíonn na húdaráis phoiblí praghsanna íosta ar mhiondíol tobac monaraithe, nach gcomhlíonann sé a oibleagáidí faoi Airteagal 9(1) de Threoir 95/59, arna leasú le Treoir 2002/10, ós rud é nach bhfágann scéim den sórt sin gur féidir, in aon chás, a chur as an áireamh go mbainfeadh an praghas íosta a fhorchuirtear an bonn den bhuntáiste iomaíoch a d'fhéadfadh, i gcás táirgeoirí nó allmhairioirí áirithe táirgí tobac, a bheith mar thoradh ar phraghsanna níos ísle ar chostais. D'fhéadfadh sé go mbeadh sé d'éifeacht ag scéim den sórt sin, lena gcinntear, thairis sin, an t-íosphraghas trí thagairt a dhéanamh do mheánphraghas an mhargaidh, deireadh a chur leis na difríochtaí idir praghsanna táirgí iomaíocha agus na praghsanna sin a chóineasú i dtreo phraghas an táirge is costasaí. Dá bhrí sin sáraítear leis an scéim sin saoirse na dtáirgeoirí agus na n-allmhairioirí a n-uasphraghas miondíola a chinneadh, rud a ráthaítear leis an dara fomhír d'Airteagal 9(1) de Threoir 95/59.

Ina theannta sin, ní féidir le Creat-Choinbhinsiún EDS maidir le Rialú Tobac tionchar a bheith aige ar cibé an bhfuil nó nach bhfuil a leithéid de scéim ag luí le hAirteagal 9(1) de Threoir 95/59, ós rud é nach bhforchuirtear leis an gcoinbhinsiún sin aon oibleagáid shonrach ar na páirtithe conarthacha maidir le beartas praghsála i leith táirgí tobac, agus nach ndéantar leis ach tuairisc a thabhairt ar réitigh a d'fhéadfadh a bheith ann chun cuspóirí sláinte náisiúnta a chur san áireamh maidir le rialú tobac. Ní fhoráiltear in Airteagal 6(2) den choinbhinsiún sin ach go ndéanfaidh na páirtithe conarthacha bearta a ghlacadh nó a choinneáil ar bun 'lena bhféadfar a áireamh' beartais chánach a chur i bhfeidhm agus, 'i gcás inarb iomchuí', beartais phraghsála a bhaineann le táirgí tobac.

Ar deireadh, ní féidir leis na Ballstáit brath ar Airteagal 30 CE chun údar a thabhairt le sárú ar Airteagal 9(1) de Threoir 95/59 i bhfianaise an chuspóra maidir le sláinte agus beatha daoine a chosaint. Ní féidir Airteagal 30 CE a thuiscint mar bhearta údarúcháin de chineál seachas na srianta cainníochtúla ar allmhairí agus ar onnmhairí agus na bearta comhéifeachta a bheartaítear in Airteagail 28 CE agus 29 CE.

Is amhlaidh fós nach gcuireann Treoir 95/59 cosc ar na Ballstáit leanúint den chomhrac i gcoinne caitheamh tobac, rud atá comhsheasmhach cuspóir an tsláinte phoiblí a chosaint.

I ndáil leis sin, is ionstraim thábhachtach agus éifeachtach í an reachtaíocht chánach chun caitheamh táirgí tobac a chomhrac agus, dá bhrí sin, chun an tsláinte phoiblí a chosaint, ós rud é go bhféadfaí an cuspóir maidir lena áirithiú go socrófar praghsanna na dtáirgí sin ar leibhéal arda a shaothrú go leordhóthanach trí chánachas méadaithe ar na táirgí sin, agus go mbeadh méadú ar phraghsanna miondíola mar thoradh ar mhéaduithe ar dhleachtanna máil, luath nó mall, gan dochar dá bhrí sin don tsaoirse praghsanna a chinneadh.

2. Dleachtanna máil ar dheochanna alcólacha a chomhchuíbhiú

2.1. Raon feidhme na dleachta máil ar dheochanna alcólacha

Breithiúnas an 13 Márta 2019, B. S. (Braich i gcomhdhéanamh beorach) (C-195/18, [EU:C:2019:197](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Cánachas – Dleachtanna máil ar alcól agus ar dheochanna alcólacha – Treoir 92/83/CEE – Airteagal 2 – Coincheap "beoir" – Deoch a tháirgtear ón mbraiclis a fhaightear ó mheascán ina bhfuil níos mó glúcóis ná braich – Ainmníocht Chomhcheangailte – Ceannteideal 2203 (beoir braiche) nó 2206 (deochanna coipthe eile)

Tháirg an t-iarratasóir deoch alcólach a bhí, dar leis, ina meascán de dheoch bheoir agus de dheoch neamh-mheisciúil. Ba é síoróip ghlúcóis an príomh-chomhábhar arb é an bhraiclis é ónar úsáideadh an táirge idirmheánach chun an deoch sin a dhéanamh agus ní braich (fuarthas céad heictilítear den bhraiclis ó 134.9 lítear d'eastóscán braiche, 1 708.2 lítear de shíoróip ghlúcóis, 9 lítear d'aigéad citreach, 2.4 lítear d'fhosfáit amóniam, cothaithe agus uisce).

I ndáil leis an táirgeadh sin, chuir sé dearbhú míosúil maidir le dleacht mháil chuig an oifig custaim inniúil, inar aicmíodh an deoch a mhonaraigh sé mar 'mheascán beorach' a thagann faoi Ceannteideal 2203 den Ainmníocht Chomhcheangailte ('AC') agus deochanna neamh-mheisciúla agus inar cuireadh i bhfeidhm an ráta dleachta máil a leagtar síos le haghaidh beorach.

Chuir ceann na hoifige custaim i gcoinne na ndearbhuithe sin, agus é den tuairim gur cheart an deoch a mhonaraítear a aicmiú faoi Ceannteideal 2206 de AC mar dheoch atá bunaithe ar dheochanna coipthe, seachas beoir, agus deochanna neamh-mheisciúla, agus gur cheart, dá bhrí sin, í a bheith faoi réir ráta dleachta máil níos airde. Thug ceann na hoifige custaim údar leis an dúshlán sin ar an bhforas gurbh í síoróip ghlúcóis seachas braich an príomh-chomhábhar a úsáideadh i monarú an táirge idirmheánaigh agus nach bhféadfaí, dá bhrí sin, an táirge sin a aicmiú faoi Ceannteideal 2203 de AC, lena dtagraítear do 'beoir braiche'.

I gcomhthéacs na díospóide sin, ciontaíodh an t-iarratasóir as údarais chánach na Polainne a chur ar míthreoir maidir le cineál na dí a tháirg sé, rud a d'fhág go raibh laghdú ar an dleacht mháil a raibh sé faoi dhliteanas ina leith. Rinne an t-iarratasóir achomharc ansin i gcoinne an chinnidh sin chuig an gcúirt a rinne an tarchur.

Maidir leis an gceann deireanach sin, tá sé fíor-riachtanach, chun a chinneadh an raibh an t-iarratasóir ciontach i gcion coiriúil, an ndearna sé an deoch a mhonaraigh sé a aicmiú i gceart mar 'mheascán beorach', a thagann faoi Ceannteideal 2203 de AC, agus deochanna neamh-mheisciúla, nó an deoch í atá bunaithe ar dheoch choipthe, seachas beoir, agus deochanna neamh-mheisciúla.

Sna himthosca sin, chinn an Chúirt a rinne an tarchur bac a chur ar na himeachtaí agus an cheist a tharchur chuig an gCúirt, go bunúsach, an gcaithfear Airteagal 2 de Threoir 92/83 a léiriú sa chaoi go bhféadfar táirge idirmheánach, atá beartaithe lena mheascadh le deochanna neamh-mheisciúla, a fhaightear ó bhraichlis ina bhfuil níos lú comhábhar braichte ná comhábhair neamh-bhraichte agus ar cuireadh síoróip glúcóis isteach ann roimh an bpróiseas coipthe, a aicmiú mar 'bheoir braiche' faoi Cheannteideal 2203 de AC.

Tugann an Chúirt dá haire go n-áirítear in Airteagal 2 de Threoir 92/83, faoin téarma 'beoir', ní hamháin aon táirge a thagann faoi Cheannteideal AC 2203 ('beoir braiche'), ach freisin aon táirge ina bhfuil meascán de bheoir agus deochanna neamh-mheisciúla, a thagann faoi Cheannteideal 2206 de AC ("Deochanna coipthe eile: ceirtlis, leann piorraí, meá); meascáin deochanna coipthe agus deochanna neamh-mheisciúla, nach bhfuil sonraithe ná áirithe in áit eile"), ar choinníoll, sa dá chás, go bhfuil an neart alcóil níos mó ná 0.5 % de réir toirte ag an táirge sin. Níl aon amhras ach nach féidir an táirge atá i gceist – meascán de tháirge alcólach idirmheánach, a fhaightear trí choipeadh, le deochanna neamh-mheisciúla – a aicmiú faoi Cheannteideal 2203 de AC. Ní fhéadfaí glacadh leis an aicmiú 'beoir' ach amháin dá bhféadfaí an táirge alcólach idirmheánach a aicmiú, óna thaobh féin de, mar 'bheoir braiche' de réir bhrí Cheannteideal 2203 de AC, ar an tuiscint nach cosúil go bhfuil díospóid ann faoi neart alcóil níos mó ná 0.5 % de réir toirte a bheith ag an táirge deiridh sin.

I ndáil leis sin, cuireann an Chúirt a cásdlí socair i bhfeidhm ar dá réir a lorgófar an critéar cinntitheach maidir le haicmiú earraí chun críoch custaim ina saintréithe agus ina n-airíonna oibiachtúla mar a shainmhínítear iad i bhfoclaíocht Cheannteideal AC agus sna nótaí míniúcháin arna dtarraingt suas, maidir le AC, ag an gCoimisiún agus, maidir leis an gCóras Comhchuibhithe (CC), ag an Eagraíocht Dhomhanda Chustaim. Chun gur féidir an táirge idirmheánach a aicmiú mar 'bheoir bhraiche' sa chás seo, cinneann an Chúirt nach mór, ar ndóigh, braich a áireamh i gcomhdhéanamh an táirge, ach nach socraítear an céatadán leis an AC ná leis an Nóta Míniúcháin CC. Thairis sin, foráiltear go sainráite leis an nóta míniúcháin go bhféadfar cainníochtaí áirithe gránach neamhbhraichte a úsáid agus braichlis á ullmhú, gan a cheangal go mbeidh cion na gcomhábhar neamhbhraichte sin níos ísle ná cion na gcomhábhar braichte, agus, i gcás síoróipe glúcóis, nach bhfuil toirmeasc ar a chur leis. Ina theannta sin, aithnítear go sainráite sa nóta míniúcháin, a bhfuil leaganacha teanga éagsúla de, go bhféadfaí substaintí aramatacha a chur leis an braichlis le linn an choipthe, rud nach n-eisiatar *ipso facto* an táirge atá i gceist ó bheith aicmithe mar 'bheoir braiche'. Is gá freisin go gcomhfhreagraíonn saintréithe agus airíonna oibiachtúla an táirge, go háirithe airíonna orgánaileipteacha an táirge, do shaintréithe agus airíonna oibiachtúla beorach. Ós rud é gur ceist fíorais é sin, is faoin gcúirt náisiúnta atá sé a chinneadh cé acu a chomhfhreagraíonn nó nach gcomhfhreagraíonn an táirge alcólach idirmheánach measctha le deochanna neamhalcólacha chun an táirge deiridh a fháil do bheoir (go háirithe mar gheall ar an gcosúlacht amhairc nó ar an mblas sonrath). Ní féidir leis an

táirge teacht faoi Cheannteideal AC 2203 agus faoin dleacht mháil ar bheoir ach amháin má chomhlíontar na coinníollacha sin.

Breithiúnas an 9 Nollaig 2010, Répertoire Culinaire (C-163/09, [EU:C:2010:752](#))

Treoir 92/83/CEE – Struchtúir dleachtanna máil ar alcól agus ar dheochanna alcólacha a chomhchuíbhíú – Airteagal 20, an chéad fhleasc agus Airteagal 27(1)(e) agus (f) – Fíon, pórt agus coinneac cócaireachta

D'allmhairigh Répertoire Culinaire, mórdhíoltóir bia ó Londain, fíon, pórt agus coinneac cócaireachta ón bhFrainc, alcóil ar chuir an táirgeoir salann agus piobar leo ionas nach bhféadfaí iad a úsáid ach amháin in ullmhú bia agus nach féidir a ithe mar dheochanna.

Mar sin féin, bhí údaráis chánach na Ríochta Aontaithe den tuairim gur cheart na hearraí sin a bheith faoi réir dleacht mháil ar alcól agus, dá bhrí sin, d'urghabh siad na hearraí nuair a allmhairíodh iad.

D'easaontaigh Répertoire Culinaire agus údaráis na Ríochta Aontaithe ar an gceist maidir leis na hearraí seo a thabhairt ar ais.

Ós rud é go raibh deis ag an gCúirt Bhreithiúnais cheana féin a rá, ina breithiúnas an 12 Meitheamh 2008, Gourmet Classic (C-458/06, EU:C:2008:338), go raibh fíon cócaireachta faoi réir dleacht mháil, d'iarr an chúirt a rinne an tarchur ar an gCúirt, mar sin féin, trína céad cheist, a shoiléiriú an gcaithfear an chéad fhleasc d'Airteagal 20 de Threoir 92/83 a léiriú sa chaoi go bhfuil feidhm ag an sainmhíniú ar 'alcól eitile' san fhoráil sin maidir le fíon cócaireachta agus pórt cócaireachta agus athbhreithniú a dhéanamh ar a measúnú dlíthiúil sa chás sin.

Sa tríú ceist, bhí sé mar aidhm an bunús dlí iomcuí a shainaitheint chun alcóil chócaireachta a dhíolmhú.

Lena ceathrú ceist, d'fhéach an chúirt a rinne an tarchur lena fháil amach cad iad na hoibleagáidí a fhorchuirtear ar an mBallstát allmhairiúcháin toisc go raibh alcóil chócaireachta díolmhaithe ó dhleacht mháil sa Stát táirgthe sular cuireadh i gcúrsaíocht san Aontas iad.

Ar deireadh, dhírigh an dara ceist ar a fháil amach cad iad na modhanna chun an díolúine a chur i bhfeidhm nuair a roghnaíonn an Ballstát córas aisíocaíochta máil. Go deimhin, ní dheonaíonn an Ríocht Aontaithe aisíocaíocht den sórt sin ach amháin faoi choinníollacha atá thar a bheith sriantach.

Cinneann an Chúirt, ar an gcéad dul síos, nach mór an chéad fhleasc d'Airteagal 20 de Threoir 92/83 a léiriú sa chaoi go gciallaíonn sé go bhfuil feidhm ag an sainmhíniú ar alcól eitile san fhoráil sin maidir le fíon cócaireachta agus pórt cócaireachta.

Ós rud é go meastar gur ullmhóidí bia a thagann faoi Chaibidil 21 den Ainmníocht Chomhcheangailte atá i gceangal le Rialachán Uimh. 2658/87, arna leasú le Rialachán

Uimh. 2587/91, iad fíon cócaireachta agus pórt cócaireachta, agus go bhfuil siad mí-oiriúnach lena gcaitheamh mar dheochanna, níl aon tionchar aige sin ar infheidhmeacht na forála sin maidir leis an alcól eitle atá ann.

Ar an dara dul síos, sonraíonn an Chúirt go bhféadfadh díolúine ón dleacht mháil chomhchuibhithe ar fhíon cócaireachta, pórt cócaireachta agus coinneac cócaireachta a úsáidtear i monarú earraí bia teacht faoi Airteagal 27(1)(f) de Threoir 92/83.

Ní fhéadfadh táirgí den sórt sin teacht faoi raon feidhme Airteagal 27(1)(e) den Treoir sin ach amháin dá n-úsáidí iad chun blastáin a tháirgeadh a bheartaítear chun earraí bia agus deochanna neamh-mheisciúla a ullmhú.

Ar an tríú dul síos, ciallaíonn cur i bhfeidhm aonfhoirmeach fhorálacha Threoir 92/83 nach mór do na Ballstáit eile aitheantas a thabhairt, i bprionsabal, do tháirge atá faoi réir dleacht mháil nó do dhíolúine táirge i mBallstát amháin. Chuirfeadh aon léiriú eile baint amach chuspóir Threoir 92/83 i mbaol agus chuirfeadh sé bac ar shaorghluaiseacht earraí.

Dá bhrí sin, i gcás ina bhfuil sé beartaithe táirgí amháil fíon cócaireachta, pórt cócaireachta agus coinneac cócaireachta, a mheastar nach bhfuil siad faoi réir dleacht mháil nó atá díolmhaithe ó dhleacht mháil faoi Threoir 92/83 agus a scaoiltear lena dtomhailt sa Bhallstát inar táirgeadh iad, a mhargú i mBallstát eile, ní mór don Bhallstát sin caitheamh leis na táirgí sin ar an mbealach céanna ina chríoch, mura bhfuil fianaise shonrach, cuspóirí sonracha agus cuspóirí infhíoraithe ann lena léirítear nár chuir an chéad Bhallstát forálacha na Treorach sin i bhfeidhm i gceart nó, i gcomhréir le hAirteagal 27(1) di, go bhfuil bonn cirt le bearta a ghlacadh chun imghabháil, seachaint nó mí-úsáid i réimse na ndíolúintí a chosc agus chun a áirithiú go gcuirfear na díolúintí sin i bhfeidhm i gceart agus go díreach.

Ar deireadh, sa cheathrú háit, cinneann an Chúirt nach mór Airteagal 27(1)(f) de Threoir 92/83 a léiriú sa chaoi go bhféadfadh deonú na díolúine dá bhforáiltear san fhoráil sin a bheith faoi réir chomhlíonadh na gcoinníollacha a leagtar síos leis an reachtaíocht náisiúnta, eadhon teorannú ar na daoine atá údaraithe chun iarratas ar aisíocaíocht a chur isteach, tréimhse ceithre mhí chun iarraidh den sórt sin a chur isteach agus íosmhéid aisíocaíochta a shocrú, ach amháin más léir ó fhianaise nithiúil, oibiachtúil agus infhíoraithe go bhfuil gá leis na coinníollacha sin chun cur i bhfeidhm ceart agus díreach na díolúine sin a áirithiú agus chun calaois, seachaint nó mí-úsáid a chosc. Is faoin gcúirt a rinne an tarchur atá sé a fháil amach an amhlaidh an cás maidir leis na coinníollacha a leagtar síos leis an reachtaíocht sin.

Ar an gcéad dul síos, is é díolúine na dtáirgí dá dtagraítear in Airteagal 27(1) den Treoir sin an prionsabal agus ní féidir le diúltú díolúine den sórt sin, an eisceacht agus, ar an dara dul síos, an chumhacht a thugtar do na Ballstáit leis an bhforáil sin coinníollacha a leagan síos arb é is cuspóir dóibh cur i bhfeidhm ceart agus díreach na ndíolúintí sin a áirithiú agus aon imghabháil, seachaint nó mí-úsáid a chosc amhras a chaitheamh ar

chineál neamhchoinníollach na hoibleagáide chun díolúine a leagtar síos leis an bhforáil sin a dhíolmhú.

Breithiúnas an 19 Aibreán 2007, Profisa (C-63/06, [EU:C:2007:233](#))

(Treoir 92/83/CEE – Struchtúir dleachtanna máil ar alcól agus ar dheochanna alcólacha a chomhchuibhiú – Airteagal 27(1)(f) – Alcól atá i dtáirgí seacláide – Díolúine ón dleacht mháil chomhchuibhithe

Rinne UAB Profisa, allmhaireoir táirgí seacláide sa Liotuáin ina bhfuil alcól eitile, iarratas ar an díolúine dá bhforáiltear le Treoir Uimh. 92/83.

Dhiúltaigh údaráis chustaim na Liotuáine an díolúine sin a dheonú do Profisa, ar an bhforas nár ceadaíodh díolúine den sórt sin le Dlí na Liotuáine maidir le dleacht mháil, cé go raibh sé díolmhaithe ó alcól eitile ó dhleacht mháil atá beartaithe chun táirgí seacláide a mhonarú, i gcás táirgí seacláide críochnaithe allmhairithe.

Rinne Profisa agóid i gcoinne an chinnidh sin os comhair na cúirte céadchéime riaracháin, a dhiúltaigh dá achomharc. Ina dhiaidh sin, rinne Profisa achomharc os comhair an Vyriausiasis administracinis teismas (an Chúirt Uachtarach Riaracháin, an Liotuáin), a rinne, agus imní uirthi faoin neamhréireacht idir an leagan Liotuáinise d'Airteagal 27(1)(f) de Threoir 92/83, ar dréachtaíodh dlí na Liotuáine ina fhianaise, agus na leaganacha eile den téacs sin, an t-ábhar a tharchur chuig an gCúirt Bhreithiúnais le haghaidh réamhrialú.

Meabhraíonn an Chúirt a cásdlí socair ar dá réir a chuireann an gá atá le cur i bhfeidhm aonfhoirmeach agus, dá bhrí sin, le léiriú aonfhoirmeach ar fhorálacha dhlí an Chomhphobail, i gcás amhrais, ar fhoclaíocht forála a mheas ina haonar i gceann dá leaganacha, ach ceanglaítear léi, ar a mhalairt, go ndéanfaí í a léiriú agus a chur i bhfeidhm i bhfianaise na leaganacha arna dtarraingt suas sna teangacha oifigiúla eile.

Ceanglaítear le hAirteagal 27(1)(f) de Threoir 92/83 ar na Ballstáit alcól agus deochanna alcólacha a úsáidtear go díreach nó go hindíreach i monarú earraí bia a dhíolmhú ón dleacht mháil chomhchuibhithe, ar choinníoll, áfach, nach bhfuil sna hearraí bia sin, i gcás seacláidí, níos mó ná 8.5 lítear d'alcól íon in aghaidh an 100 cileagram den táirge agus, i ngach cás eile, níos mó ná 5 lítear d'alcól íon in aghaidh an 100 cileagram den táirge. Ní bhaineann aon ní sa téacs sin, ach amháin sa leagan Liotuáinise de, leis an áit ina n-úsáidtear an t-alcól chun an táirge lena mbaineann a tháirgeadh.

I gcás ina bhfuil éagsúlacht idir na leaganacha teanga éagsúla de théacs an Aontais, ní mór an fhoráil atá i gceist a léiriú trí thagairt a dhéanamh do chuspóir agus do scéim ghinearálta na rialacha a bhfuil sí mar chuid díobh.

Sa chás seo, ní mór Airteagal 27(1)(f) de Threoir 92/83 a léiriú sa chaoi go gceanglaítear ar na Ballstáit alcól eitile a allmhairítear isteach i gcríoch chustaim an Aontais Eorpaigh agus atá i dtáirgí seacláide atá beartaithe lena dtomhailt go díreach a dhíolmhú ón

dleacht mháil chomhchuibhithe, ar choinníoll nach mó ná 8.5 lítear in aghaidh an 100 cileagram den táirge cion alcóil na dtáirgí sin.

Níl an áit ina n-úsáidtear an t-alcól eitile chun na táirgí sin a mhonarú ábhartha maidir leis seo.

Breithiúnas an 29 Meitheamh 2000, Salumets agus páirtithe eile (C-455/98, [EU:C:2000:352](#))

(Forálacha cánach – Comhchuibhiú dlíthe – Cánacha láimhdeachais – Comhchóras cánach breisluacha – An Séú Treoir – Dleacht ar allmhairí – Raon feidhme – Smuigleáil alcóil eitile)

Bhí an díospóid sna príomhimeachtaí idir údaráis chustaim na Fionlainne agus daoine aonair a ionchúisíodh as alcól eitile a smuigleáil.

Mháigh na cosantóirí gur thit siad lasmuigh de raon feidhme na dtreoracha máil trí bhrath ar an gcásdlí maidir le hallmhairí drugaí támhshuanacha, ar dá réir nach bhféadfadh aon fhiach i leith dleachtanna custaim nó cánacha láimhdeachais eascairt as allmhairiú nó soláthar neamhdhleathach drugaí támhshuanacha, seachas táirgí a thagann faoi raon feidhme dhlí an Chomhphobail a mhéid a bhí siad mar chuid de chuaird eacnamaíoch dhleathach agus rialaithe lena n-úsáid chun críoch leighis nó eolaíoch ¹.

Ar an taobh eile, bhí Rialtas na Fionlainne agus Rialtais na mBallstát a chuir barúlacha isteach ag brath ar na breithiúnais inar chinn an Chúirt go raibh CBL iníoctha de ghnáth i gcás ina ndeachaigh earraí a margaíodh go calaoiseach in iomaíocht le táirgí a margaíodh ar bhealach dleathach, amhail cumhráin ghóchumtha ², oibríochtaí cearrbhachais mídhleathacha ³, nó onnmhairiú neamhdhleathach ríomhchórais ⁴.

Agus an díospóid sin á héisteacht aici, d'fhiafraigh cúirt de chuid na Fionlainne den Chúirt, *inter alia*, an raibh feidhm ag forálacha Threoir 92/12 agus Threoir 92/83 maidir le smuigleáil alcóil eitile ó thríú tíortha. Go háirithe, d'fhiafraigh sí ar cheart, dá bhrí sin, caitheamh le hallmhairiú calaoiseach alcóil eitile ar an mbealach céanna le soláthar neamhdhleathach drugaí támhshuanacha agus le hallmhairiú airgeadra góchumtha.

Sonraíonn an Chúirt, ar an gcéad dul síos, más rud é nach bhfuil allmhairí nó soláthairtí neamhdhleathacha earraí, nach féidir, mar gheall ar a gcineál nó ar a saintréithe ar leith, a chur ar an margadh go dleathach nó a chomhtháthú sa ghréasán eacnamaíoch, amhail drugaí támhshuanacha nó airgeadra góchumtha, faoi réir na gcánacha nó na ndleachtanna custaim is iníoctha de ghnáth faoi reachtaíocht an Chomhphobail,

¹ Tagraíonn na cosantóirí sna príomhimeachtaí do bhreithiúnais an 5 Feabhra 1981, Horvath (50/80, [EU:C:1981:34](#)); an 26 Deireadh Fómhair 1982, Wolf (221/81, [EU:C:1982:363](#)); an 28 Feabhra 1984, Einberger (294/82, [EU:C:1984:81](#)); an 5 Iúil 1988, Mol (269/86, [EU:C:1988:359](#)); an 5 Iúil 1988, Vereniging Happy Family Rustenburgerstraat (289/86, [EU:C:1988:360](#)). Daingníodh agus leathnaíodh an cásdlí sin i gcásanna a bhaineann le hairgeadra góchumtha a allmhairiú (breithiúnas an 6 Nollaig 1990, Witzemann (C-343/89, [EU:C:1990:445](#))).

² Breithiúnas an 28 Bealtaine 1998, Goodwin agus Unstead (C-3/97, [EU:C:1998:263](#)).

³ Breithiúnas an 11 Meitheamh 1998, Fischer (C-283/95, [EU:C:1998:276](#)).

⁴ Breithiúnas an 2 Lúnasa 1993, Lange, (C-111/92, [EU:C:1993:345](#)).

coisctear le prionsabal na neodrachta fiosaí, seachas na cásanna sin ina n-eisiatar an iomaíocht go léir idir earnáil eacnamaíoch dhleathach agus earnáil neamhdhleathach, idirdhealú ginearálta idir idirbhearta dleathacha agus neamhdhleathacha.

I gcás alcóil eitile a smuigleáiltear ó thríú tír, níl toirmeasc ar na hearraí sin a chur ar an margadh mar gheall ar a nádúr féin nó a shaintréithe ar leith. Ní féidir alcól eitile a mheas ach an oiread mar tháirge atá eisiata ón gciorcad eacnamaíoch, ós rud é go bhféadfadh iomaíocht a bheith ann idir an táirge allmhairithe smuigleáilte agus an táirge is ábhar d'oibríochtaí arna ndéanamh ar bhealach dleathach, ós rud é go bhfuil margadh dleathach alcóil ann a ndéileáiltear go beacht leis trí tháirgí smuigleáilte.

Dá réir sin, ní mór Treoir 92/12 agus Treoir 92/83 a léiriú sa chaoi go bhfuil feidhm ag a bhforálacha maidir le dliteanas cánach agus dliteanas cánach freisin maidir le halcól eitile ó thríú tíortha a smuigleáil isteach i gcríoch chustaim an Chomhphobail.

2.2. Struchtúr na ndleachtanna máil ar dheochanna alcólacha

Breithiúnas an 17 Meitheamh 1999, Socridis (C-166/98, [EU:C:1999:316](#))

(Cánachas inmheánach – Airteagal 95 de Chonradh CE (Airteagal 90 CE anois, tar éis é a leasú) – Treoir 92/83/CEE agus Treoir 92/84/CEE – Cánachas éagsúil ar fhíon agus ar bheoir)

D'iarr Société Compouridienne de Distribution (Socridis) faoiseamh ó dhleacht mháil a bhí le híoc aici idir Bealtaine agus Nollaig 1993 ar chainníochtaí beorach. D'áitigh sí i ndáil leis sin go raibh Treoracha 92/83 agus 92/84 contrártha don dara mír d'Airteagal 95 CE (Airteagal 90 CE anois, tar éis leasú a dhéanamh orthu), ar an bhforas gur bhunaigh siad, dar léi, córas cánachais lena n-údaraitear cleachtais idirdhealaitheacha agus frithiomaíochas, lena dtugtar buntáiste indíreach do tháirgeadh fíona chun dochair do tháirgeadh beorach.

I ndáil leis sin, d'áitigh sí, sular comhchuihbhíodh dleachtanna máil le Treoracha 92/83 agus 92/84, go raibh cánachas fíona agus beorach sa Fhrainc bunaithe ar bhonn coiteann (an toirt) agus rátaí comhchosúla (FRF 19,50 in aghaidh an hl (thart ar EUR 3/hl) le haghaidh beorach agus FRF 22/hl (thart ar EUR 3,35/hl) le haghaidh fíona). Dar leis, socraíodh leis na treoracha thuasluaite íosráta dleachta máil ar bhonn EUR 1,87/céim agus in aghaidh an hl le haghaidh beorach, cé go raibh cánachas fíona le bunú ar thoirt amháin agus ar íosráta 0.

Ós rud é gur bunaíodh leis na treoracha sin struchtúr agus rátaí éagsúla dleachta máil le haghaidh fíona agus beorach, ba é an toradh a bhí air sin difríocht sa chánachas ar an leibhéal náisiúnta, rud as ar eascair idirdhealú. Ba é éifeacht an chomhchuibhithe a bhí á lorg leis na treoracha sin, sa Bhallstát lena mbaineann, go n-éileofaí, ar an gcéad dul síos, athrú ar an modh cánachais beorach, trí chritéar an nirt alcóil a thabhairt isteach,

agus, ar an dara dul síos, cánachas i bhfad níos airde ar bheoir ná mar a bhí i bhfeidhm ar fhíon.

Dá bhrí sin, ba í an cheist an raibh idirdhealú den sórt sin, a cheadaítear leis na treoracha, contrártha d'Airteagal 95 de Chonradh CE (Airteagal 90 CE anois, tar éis é a leasú) agus, más ea, an cinneadh nach ndearnadh difear do bhailíocht na dtreoracha an cinneadh sin. Dá bhrí sin, d'iarr an chúirt náisiúnta ar an gCúirt measúnú a dhéanamh ar bhailíocht an dá threoir sin i bhfianaise Airteagal 95 de Chonradh CE (Airteagal 90 CE anois, tar éis é a leasú)

Chinn an Chúirt nach bhforchuirtear le Treoracha 92/83 agus 92/84 ach oibleagáid ar na Ballstáit dleacht mháil íosta a chur i bhfeidhm ar bheoir. Dá bhrí sin, coinníonn siad discríd leordhóthanach chun gaol a bhunú idir cáin a ghearradh ar fhíon agus ar bheoir lena n-eisiatar aon chosaint ar tháirgeadh náisiúnta de réir bhrí Airteagal 95 de Chonradh CE (Airteagal 90 CE anois, tar éis é a leasú).

Ní raibh sé mar aidhm ag reachtas an Chomhphobail agus Treoracha 92/83 agus 92/84 á nglacadh aige cánachas fíona a chomhfhogasú do chánachas beorach. De bhua na gcumhachtaí a thugtar di go sainráite le hAirteagal 99 de Chonradh CE (Airteagal 93 CE anois) agus d'fhonn bunú agus feidhmiú an mhargaidh inmheánaigh a áirithiú, bheartaigh an Chomhairle, ar thaobh amháin, reachtaíocht náisiúnta maidir le dleachtanna máil ar fhíon a chomhfhogasú agus, ar an taobh eile, reachtaíocht maidir le dleachtanna máil ar bheoir. Ina theannta sin, is faoi institiúidí an Chomhphobail atá sé gan dul ar aghaidh ach amháin chun ábhar a chomhchuibhiú go comhleanúnach nó chun dlíthe náisiúnta a chomhfhogasú i gcéimeanna. Dá réir sin, níl glacadh na dtreoracha sin ag an gComhairle, nach ndéanann ach an oibleagáid dleacht mháil íosta a chur i bhfeidhm ar bheoir a fhorchur ar na Ballstáit, ar neamhréir le hAirteagal 99 de Chonradh CE (Airteagal 93 CE anois).

Breithiúnas an 2 Aibreán 2009, Glückauf Brauerei (C-83/08, [EU:C:2009:228](#))

(Struchtúir dleachtanna máil a chomhchuibhiú – Treoir 92/83/CEE – Airteagal 4(2) – Grúdlann bheag atá neamhspleách go dlíthiúil agus go heacnamaíoch ó aon ghrúdlann eile – Critéir maidir le neamhspleáchas dlíthiúil agus neamhspleáchas eacnamaíoch – Féidearthacht a bheith faoi thionchar indíreach)

Is cuideachta é Glückauf a oibríonn grúdlann. Tá na scaireanna in Glückauf i seilbh Menz GmbH (3 %) agus Innstadt (48 %). Tá scaireanna na cuideachta sin i lámha Menz GmbH le haghaidh 30.7 % agus Ottakringer le haghaidh 49 %. Is fochuideachta de chuid Getränke Holding AG é Ottakringer, a bhfuil 16 % de faoi úinéireacht theaghlach Wenckheim agus 65 % de faoi úinéireacht theaghlach Menz.

Rinne an Hauptzollamt (Príomhoifig Custaim, an Ghearmáin) Glückauf a aicmiú ar dtús mar ghrúdlann neamhspleách Innstadt agus Ottakringer agus chuir sé ráta laghdaithe dleachta máil ar bheoir i bhfeidhm air, i gcomhréir leis an reachtaíocht náisiúnta. Mar sin

féin, bhí an Hauptzollamt (an Phríomh-Oifig Custaim) den tuairim ina dhiaidh sin go raibh Glückauf spleách go heacnamaíoch ar Ottakringer agus d'iarr sé air, trí fhógra measúnaithe, an difríocht idir méid na dleachta máil is iníoctha ag an ráta laghdaithe agus méid na dleachta sin arna bhunú ar bhonn an ráta chaighdeánaigh a bhaint amach.

Tar éis agóid nár éirigh léi, thug Glückauf achomharc i gcoinne an fhógra measúnaithe sin os comhair Thüringer Finanzgericht (an Chúirt Airgeadais, Thuringia, an Ghearmáin), an chúirt a rinne an tarchur. D'áitigh sí gur cheart an critéar maidir le neamhspleáchas eacnamaíoch le haghaidh aicmiú mar 'ghrúdlann bheag' de réir bhrí Airteagal 4(2) de Threoir 92/83 a léiriú i bhfianaise an chuspóra a shaothraítear leis an Treoir sin agus iompar na gcuideachtaí lena mbaineann ar an margadh. Ní fhéadfaí a shuíomh go bhfuil spleáchas eacnamaíoch ann, sa chás seo, ach amháin dá dtiocfadh na gnóthais atá nasctha trí bhíthin scairsheilbhe comhpháirtí arna sealbhú ag tríú páirtí chun cinn agus dá ngníomhóidís ar an margadh mar ghnóthas aonair.

Chinn an chúirt a rinne an tarchur bac a chur ar na himeachtaí chun a iarraidh ar an gCúirt, go bunúsach, chun críocha an ráta laghdaithe dleachta máil ar bheoir a chur i bhfeidhm, an gá an coinníoll a leagtar síos in Airteagal 4(2) de Threoir 92/83, ar dá réir nach mór do ghrúdlann a bheith neamhspleách go dlíthiúil agus go heacnamaíoch ó aon ghrúdlann eile, a léiriú sa chaoi nach mbaineann critéar an neamhspleáchais eacnamaíoch, idir grúdlanna atá neamhspleách go dlíthiúil, ach le hiompar na ngrúdlanna sin ar an margadh, nó nach gcomhlíontar critéar den sórt sin a thuilleadh i gcás ina bhféadfadh duine tionchar *de facto* a fheidhmiú ar ghníomhaíochtaí tráchtála na grúdlanna sin

Freagraíonn an Chúirt nach mór Airteagal 4(2) de Threoir 92/83 a léiriú sa chaoi go gcuirtear cosc ar na grúdlanna sin a mheas a bheith neamhspleách ó thaobh na heacnamaíochta de mar gheall ar staid arb é is príomhthréith di naisc struchtúracha a bheith ann i dtéarmaí scairshealbhaíochtaí agus cearta vótála, agus a bhfuil mar thoradh air go bhfeidhmíonn an duine céanna feidhmeanna feidhmiúcháin i roinnt de na grúdlanna lena mbaineann, beag beann ar a iompar iarbhír, chun tionchar a fheidhmiú ar na cinntí gnó arna ndéanamh ag na grúdlanna sin.

Féachtar le Treoir 92/83 cosc a chur ar na tairbhí a bhaineann le laghdú ar dhleacht ar bheoir a dheonú do ghrúdlanna, a bhféadfadh a méid agus a n-acmhainneacht a bheith ina gcúis le saobhadh sa mhargadh inmheánach. Sna himthosca sin, is é is aidhm do na critéir maidir le neamhspleáchas dlíthiúil agus neamhspleáchas eacnamaíoch, a leagtar síos in Airteagal 4(2) den Treoir sin, a áirithiú go n-eisiafar an buntáiste cánach arb é atá ann an ráta laghdaithe dleachta máil ar bheoir mar thoradh ar aon chineál spleáchais eacnamaíoch nó dhlíthiúil idir grúdlanna.

Sa chomhthéacs sin, is éard atá i gceist leis an gcoincheap 'grúdlann atá neamhspleách go dlíthiúil agus go heacnamaíoch ar aon ghrúdlann eile', de réir bhrí Airteagal 4(2) den Treoir sin, a fháil amach an bhfuil caidreamh spleáchais dhlíthiúil idir na grúdlanna lena

mbaineann ar leibhéal, *inter alia*, bhainistiú na ngrúdlann sin nó sealbhú scaireanna nó ceart vótála, nó caidreamh spleáchais eacnamaíoch a d'fhéadfadh difear a dhéanamh do chumas na ngrúdlann sin cinntí tráchtála a dhéanamh go neamhspleách.

Thairis sin, is é is cuspóir don chritéar neamhspleáchais a áirithiú go rachaidh an ráta laghdaithe dleachta máil sin chun tairbhe iarbhír do ghrúdlanna arb ionann a méid agus míchumas seachas iad siúd a bhaineann le grúpa. Sna himthosca sin, chun nach gcuirfear Airteagal 4(2) de Threoir 92/83 i bhfeidhm ach amháin maidir le grúdlanna atá neamhspleách iarbhír ó thaobh an dlí agus na heacnamaíochta de, is gá a áirithiú nach rachfar timpeall ar choinníoll an neamhspleáchais ar fhorais fhoirmiúla amháin agus, go háirithe, trí shocruithe dlíthiúla idir grúdlanna beaga éagsúla a líomhnaítear a bheith neamhspleách agus atá, i ndáiríre, ina ngrúpa eacnamaíoch ar mó a dtáirgeadh ná na teorainneacha a leagtar síos in Airteagal 4 de Threoir 92/83.

Maidir leis an tionchar a d'fhéadfadh a bheith ag iompar na ngrúdlann lena mbaineann ar an margadh chun a neamhspleáchas eacnamaíoch a chinneadh, baineann Airteagal 4(2) de Threoir 92/83 le struchtúr dlíthiúil agus eacnamaíoch na ngrúdlann gan tagairt shainráite a dhéanamh dá n-iompar ar an margadh. Ina theannta sin, toisc go n-oibríonn na grúdlanna ar mhargaí ar leith a bhfuil raonta táirgí ar leith acu, ní chiallaíonn sé sin go bhfuil siad neamhspleách go heacnamaíoch ar a chéile; os a choinne sin, féadfaidh sé a léiriú go bhfuil straitéis d'aon ghnó ann a chinnfear ar leibhéal an ghrúpa chun iomaíocht inmheánach laistigh den ghrúpa a sheachaint nó a mhaolú.

Breithiúnas an 4 Meitheamh 2015, Brasserie Bouquet (C-285/14, [EU:C:2015:353](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Cánachas – Treoir 92/83/CEE – Dleachtanna máil – Beoir – Airteagal 4 – Grúdlanna beaga neamhspleácha – Ráta laghdaithe dleachta máil – Coinníollacha – Easpa táirgeadh ceadúnaithe – Táirgeadh a úsáideann próiseas monaraíochta atá faoi úinéireacht agus údaraithe ag tríú páirtí – Úsáid údaraithe trádmarcanna tríú páirtí)

Dhíol cuideachta Francach, Brasserie Bouquet, beoir a tháirg sé féin. Reáchtáil sé a gnó táirgthe beorach ar bhonn 'conradh cleamhnaithe "Cercle des 3 brasseurs" a tugadh chun críche le ICO 3B SAR, rud a cheadaigh dó na brandaí agus an t-ainm trádála 'Les 3 brasseurs' a úsáid, chomh maith le fios gnó na cuideachta deiridh sin.

Bhí baint ag tarchur na Cúirte chun réamhrialú i gcomhthéacs díospóide maidir le diúltú na n-údarás custaim an ráta laghdaithe dleachta máil a leagtar síos leis an reachtaíocht náisiúnta a chur i bhfeidhm do ghrúdlanna beaga neamhspleácha lena chinneadh, go bunúsach, chun an ráta laghdaithe dleachta máil ar bheoir a chur i bhfeidhm, an gcomhlíontar an coinníoll a leagtar síos in Airteagal 4(2) de Threoir 92/83, ar dá réir nach mór do ghrúdlann gan táirgeadh faoi cheadúnas má dhéanann an ghrúdlann lena mbaineann a beoir i gcomhréir le comhaontú ballraíochta den sórt sin.

Chun an cheist sin a fhreagairt, tugann an Chúirt dá haire, chun críocha an ráta laghdaithe dleachta máil ar bheoir a chur i bhfeidhm, nach gcomhlíontar an coinníoll a

leagtar síos in Airteagal 4(2) de Threoir 92/83, ar dá réir nár cheart grúdlann a cheadúnú, má mhonaraíonn an ghrúdlann lena mbaineann a beoir i gcomhréir le comhaontú faoina n-údaraitear di trádmharcanna agus próiseas monaraíochta tríú páirtí a úsáid.

Féachtar le Treoir 92/83 cosc a chur ar na tairbhí a bhaineann le laghdú ar dhleacht ar bheoir a dheonú do ghrúdlanna, a bhféadfadh a méid agus a n-acmhainneacht a bheith ina gcúis le saobhadh sa mhargadh inmheánach.

Dá bhrí sin, ceanglaítear le hAirteagal 4(2) de Threoir 92/83 gur cheart do ghrúdlanna beaga a tháirgeann níos lú ná 200 000 heictilítear de bheoir in aghaidh na bliana a bheith fíor-neamhspleách ó aon ghrúdlann eile a mhéid a bhaineann lena struchtúr dlíthiúil agus eacnamaíoch araon, agus a mhéid a bhaineann lena struchtúr táirgthe, i gcás ina n-úsáideann siad áitribh atá leithleach go fisiceach agus nach n-oibríonn siad faoi cheadúnas.

Mar sin tá easpa táirgeachta ceadúnaithe ar cheann de na ceanglais arb é is aidhm dóibh a áirithiú go bhfuil an ghrúdlann bheag lena mbaineann fíor-neamhspleách ó aon ghrúdlann eile. Mar sin ní mór an coincheap de tháirgeadh ‘ceadúnaithe’ a léiriú sa chaoi is go n-áirítear ann táirgeadh beorach faoi aon chineál údaráithe, as a n-eascaíonn sé, nach bhfuil an ghrúdlann bheag sin go hiomlán neamhspleách ar an tríú páirtí a thug an t-údarú seo. Is é seo an cás maidir leis an údarú chun paitinn, trádmharc, nó próiseas táirgthe ar leis an tríú páirtí seo a shaothrú.

Breithiúnas an 10 Aibreán 2014, an Coimisiún v an Ungáir (C-115/13, [EU:C:2014:253](#))

(Mainneachtain Bhallstáit maidir le hoibleagáidí a chomhlíonadh – Dleachtanna máil ar alcól agus ar dheochanna alcólacha – Treoir 92/83/CEE – Rátaí dleachta máil a shocrú – Alcól eitile a tháirgeadh i ndrioglannta faoi réir ráta dleachta máil atá cothrom le 0 – Díolúine ó dhleacht mháil le haghaidh táirgeadh alcól eitile ag daoine príobháideacha)

Le dlí an Aontais, eadhon Treoir 92/83, arna leasú leis an Ionstraim i dtaobh choinníollacha aontachais na Bulgáire agus na Rómáine (IO 2005 L 203, lch. 157) agus Treoir 92/84, cuirtear d'oibleagáid ar na Ballstáit íosmhéid dleachta máil EUR 550 in aghaidh an heictilítir d'alcól íon a chur i bhfeidhm maidir le halcól eitile le haghaidh deochanna alcólacha seachas fíon agus beoir. Mar sin féin, údaraitear don Ungáir ráta laghdaithe dleachta máil a chur i bhfeidhm maidir le halcól a tháirgeann drioglannta ó thorthaí a sholáthraíonn saothraithe torthaí agus atá beartaithe lena thomhailt acu féin. Ní fhéadfaidh an ráta fabhrach dleachta máil, áfach, a bheith níos lú ná 50 % den ráta caighdeánach náisiúnta dleachta máil ar alcól. Thairis sin, tá a chur i bhfeidhm teoranta do 50 lítear alcól in aghaidh na bliana agus in aghaidh theaghlach a fhásann torthaí.

Foráladh le reachtaíocht na hUngáire gur socraíodh an dleacht mháil ar bhiotáille a tháirgtear i ndrioglannta thar ceann saothróir torthaí (driogadh conartha) ag 0 forint Ungárach (HUF) suas le huasmhéid 50 lítear in aghaidh na bliana, arbh ionann é agus díolúine iomlán. Ina theannta sin, bhí biotáille a tháirg duine príobháideach ina

dhrioglann féin díolmhaithe ó dhleacht mháil suas le huasmhéid bliantúil 50 lítear, i gcás ina bhfuil an bhiotáille sin beartaithe do thomhaltas pearsanta an teaghlaigh.

Ba iad táirgeadh traidisiúnta 'pàlinka' (biotáille a tháirgtear ó thorthaí) na príomhchúiseanna leis na scéimeanna buntáisteacha sin.

Agus é den tuairim nár chomhlíon an Ungáir rialacha an Aontais maidir le dleachtanna máil ar dheochanna alcólacha, thug an Coimisiún caingean os comhair na Cúirte mar gheall ar mhainneachtain oibleagáidí a chomhlíonadh. De réir an Choimisiúin, ní fhágann forálacha dhlí an Aontais aon áit d'aon scéim díolúine le haghaidh driogadh príobháideach agus cuireann siad cosc ar ráta nialasach a shocrú le haghaidh driogadh conartha.

Tugann an Chúirt dá haire go gcinntear le Treoir 92/83 maidir le dleachtanna máil ar dheochanna alcólacha na cásanna ina bhféadfar deochanna den sórt sin a dhíolmhú ó dhleacht mháil nó a bheith faoi réir rátaí laghdaithe dleachta máil. Dá bhrí sin, ní cheadaítear do na Ballstáit leis an Treoir rialacha fabhracha a thabhairt isteach a dtéann a raon feidhme thar a bhfuil ceadaithe ag an reachtóir Eorpach. Cinneann an Chúirt ansin go sáraíonn reachtaíocht na hUngáire, lena bhforáiltear do dhíolúine iomlán suas le 50 lítear in aghaidh na bliana do bhiotáille a tháirgtear ó shaothraithe torthaí, an t-uaslghdú 50 % a cheadaítear don Ungáir leis an Treoir. Ar an gcaoi chéanna, tá rialacha náisiúnta lena ndíolmhaítear biotáille a tháirgeann daoine príobháideacha ó dhleacht mháil contrártha leis an Treoir, ós rud é nach ndéantar foráil sa Treoir maidir le heisceacht den sórt sin ar an ráta caighdeánach.

Thairis sin, freagraíonn an Chúirt d'argóint dhúbailte an Rialtais atá mar chosantóir gurb ionann táirgeadh biotáille agus traidisiún atá ann leis na céadta bliain agus go meastar gurb é caomhnú traidisiúin den sórt sin cuspóir bunúsach Rialtas na hUngáire, chomh maith leis an argóint gurb ann don chleachtas céanna maidir le cainníochtaí beaga biotáille a dhíolmhú ó dhleacht mháil i mBallstáit eile. I ndáil leis sin, ní féidir glacadh le traidisiún náisiúnta go ginearálta chun údar a thabhairt le maolú lánroghnach ar an oibleagáid an Treoir a chomhlíonadh.

Chinn an Chúirt, dá bhrí sin, nár chomhlíon an Ungáir a hoibleagáidí faoi reachtaíocht an Aontais maidir le dleachtanna máil ar dheochanna alcólacha.

Breithiúnas an 5 Deireadh Fómhair 2004 (an Chúirt Iomlán), an Coimisiún v an Ghréig (C-475/01, [EU:C:2004:585](#))

(Mainneachtain Bhallstáit maidir le hoibleagáidí a chomhlíonadh – Sárú ar an gcéad mhír d'Airteagal 90 CE – Dleachtanna máil ar alcól agus ar dheochanna alcólacha – Ráta níos ísle do ouzo ná do dheochanna alcólacha eile – Comhlíonadh treorach ag an ráta sin nach ndearnadh agóid ina choinne laistigh den tréimhse dá bhforáiltear in Airteagal 230 CE)

Foráiltear le Treoir 92/83 maidir le ráta laghdaithe dleachta máil ar chineálacha áirithe táirgí, lena n-áirítear ouzo (Airteagal 23, pointe 2). Leis an dlí lenar trasuódh an Treoir i ndlí na Gréige, socraíodh an bunráta dleachta máil ag thart ar 294 000 drachma Gréagach (thart ar EUR 860) in aghaidh an chéad lítear d'alcól íon. Cuireadh laghdú 50 % ar an mbunráta (thart ar GRD 147 000 (thart ar EUR 430) in aghaidh an chéad lítear d'alcól íon) i bhfeidhm ar ouzo.

Mheas an Coimisiún nach raibh an difríocht sin ag luí leis an toirmeasc in Airteagal 90 de Chonradh CE ar chánacha níos airde a chur i bhfeidhm ar tháirgí ó Bhallstáit eile ná mar a chuirtear i bhfeidhm ar tháirgí comhchosúla intíre agus thionscain sé imeachtaí mar gheall ar mhainneachtain oibleagáidí a chomhlíonadh.

Sa bhreithiúnas sin, dhiúltaigh an Chúirt do chaingean an Choimisiúin. Cuireann sí in iúl, ar an gcéad dul síos, go raibh an Ghréig, agus ráta níos ísle á shocrú aici le haghaidh ouzo, ag brath ar Airteagal 23 (2) de Threoir 92/83 agus gur chomhlíon sí an tAirteagal sin. Dá bhrí sin, is ionann gníomhaíocht an Choimisiúin, a fhéachann go díreach leis an ráta dleachta máil a údaraíodh don Ghréig a chur i bhfeidhm ar ouzo ar an mbonn sin a thabhairt faoi cheist, agus agóid indíreach a dhéanamh in aghaidh dhlíthiúlacht na forála sin. I ndáil leis sin, meabhraíonn an Chúirt go dtoimhdítear, i bprionsabal, go bhfuil gníomhartha institiúidí an Chomhphobail dleathach agus, dá bhrí sin, go mbeidh éifeachtaí dlíthiúla acu go dtí go dtarraingeofar siar iad, go gcuirfear ar neamhní iad i gcaingean le haghaidh neamhniú nó go ndearbhófar iad a bheith neamhbhailí tar éis tarchur le haghaidh réamhrialú nó pléadail neamhdhleathachta.

Mar eisceacht ar an bprionsabal sin, maidir le gníomhartha arna gcur ó bhail ag neamhrialtacht a bhfuil a tromchúis chomh follasach sin nach féidir glacadh léi le dlíchóras an Chomhphobail, ní mór a mheas nach raibh aon éifeachtaí dlíthiúla acu, fiú éifeachtaí sealadacha, is é sin le rá, ní mór a mheas nach ann dóibh go dlíthiúil. Is é is cuspóir don eisceacht sin an chothromaíocht a choinneáil idir dhá cheanglas bhunúsacha, cé go mbíonn siad ag teacht salach ar a chéile uaireanta, nach mór do dhlíchóras a chomhlíonadh, eadhon cobhsaíocht an chaidrimh dhlíthiúil agus urraim don dlíthiúlacht.

Maidir le tromchúis na n-iarmhairtí a ghabhann le cinneadh nach ann do ghníomh de chuid institiúidí an Chomhphobail, glactar leis, ar chúiseanna na deimhneachta dlíthiúla, go bhfuil an cinneadh sin forchoimeáda do staideanna atá go hiomlán foircneach.

Mar sin féin, ní féidir Treoir 92/83 a mheas, ina hiomláine nó maidir le hAirteagal 23(2), mar ghníomh nach ann dó. Níor tharraing an Chomhairle siar an Treoir sin ach oiread agus níor chuir an Chúirt Airteagal 23 (2) den Treoir sin ar neamhní ná níor dhearbhaigh sí go raibh sí neamhbhailí. Sna himthosca sin, tá éifeachtaí dlíthiúla ag Airteagal 23 (2) de Threoir 92/83 a thairbhíonn de thiomhde dlíthiúlachta.

Tagann an Chúirt ar an gconclúid, maidir le Ballstát nach ndearna ach reachtaíocht náisiúnta arna glacadh ar bhonn Airteagal 23 de Threoir 92/83, lena gceadaítear rátaí laghdaithe dleachta máil a chur i bhfeidhm maidir le cineálacha áirithe táirgí, agus a

chomhlíonann an tAirteagal sin, a choimeád i bhfeidhm, nach mainníonn sé a oibleagáidí faoi dhlí an Chomhphobail a chomhlíonadh.

3. Comhchuíbhiú dleachtanna máil ar tháirgí fuinnimh

3.1. Raon feidhme na ndleachtanna máil ar tháirgí fuinnimh

Breithiúnas an 4 Meitheamh 2015, Kernkraftwerke Lippe-Ems (C-5/14, [EU:C:2015:354](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Airteagal 267 CFAE – Nós imeachta idirbhreitheach chun athbhreithniú a dhéanamh ar bhunreachtúlacht – Scrúdú ar chomhréireacht dlí náisiúnta le dlí an Aontais agus le Bunreacht an Bhallstáit lena mbaineann – Cumhacht cúirte náisiúnta chun réamhrialú a tharchur chuig an gCúirt Bhreithiúnais – Rialacháin náisiúnta lena bhforáiltear do bhailiú cánach ar úsáid breosla núicléach – Treoir 2003/96/EC agus Treoir 2008/118/CE – Airteagal 107 CFAE – Airteagail 93 EA, 191 EA agus 192 EA)

In 2010, ghlac an Ghearmáin dlí maidir le dleacht mháil ar bhreosla núicléach (Kernbrennstoffsteuergesetz). Leis an dlí sin, tugtar isteach, don tréimhse ón 1 Eanáir 2011 go dtí an 31 Nollaig 2016, cáin ar úsáid breosla núicléach chun leictreachas a tháirgeadh go tionsclaíoch, atá iníoctha ag oibreoirí stáisiún cumhachta núicléiche.

Tá Kernkraftwerke Lippe-Ems, a oibríonn gléasra cumhachta núicléiche Emsland in Lingen (an Ghearmáin) agus a d'úsáid cóimeálacha breosla in imoibreoir núicléach a ghléasra cumhachta i rith mhí an Mheithimh 2011, faoi dhliteanas cáin níos mó ná EUR 154 milliún a íoc.

Tá Kernkraftwerke Lippe-Ems ag tabhairt aghaidh ar an gcáin os comhair Finanzgericht Hamburg (Cúirt Airgeadais Hamburg, an Ghearmáin). Dar leis, níl cáin na Gearmáine ar bhreosla núicléach ag luí le dlí an Aontais.

Chinn Finanzgericht Hamburg (an Chúirt Airgeadais, Hamburg) a iarraidh ar an gCúirt ar gcuireann Treoracha 2003/96, maidir le cáin a ghearradh ar tháirgí fuinnimh agus ar leictreachas, agus 2008/118, agus Airteagal 107 CFAE nó forálacha Chonradh Euratom cosc ar Bhallstát cáin a thabhairt isteach ar úsáid breosla núicléach le haghaidh táirgeadh tionsclaíoch leictreachais.

Freagraíonn an Chúirt nach bhfuil an cháin sin contrártha do dhlí an Aontais. Go háirithe, maidir le comhoiriúnacht na cánach sin leis an scéim Eorpach dleachtanna máil, sonraíonn an Chúirt nach mór Airteagal 14(1) (a) de Threoir 2003/96 agus Airteagal 1 (1) agus (2) de Threoir 2008/118 a léiriú sa chaoi nach gcuirtear cosc leo ar reachtaíocht náisiúnta lena bhforáiltear do thobhach cánach ar úsáid breosla núicléach chun leictreachas a tháirgeadh go tionsclaíoch. Leagtar amach in Airteagal 14 den Treoir sin liosta uileghabhálach de na díolúintí nach mór do na Ballstáit a chur i bhfeidhm maidir le

cáin a ghearradh ar tháirgí fuinnimh agus ar leictreachas agus sainítear go soiléir na táirgí a chumhdaítear leis an díolúine.

Maidir leis an gcéad cheann de na forálacha sin, sainmhínítear ‘táirgí fuinnimh’ in Airteagal 2(1) de Threoir 2003/96 chun críocha na Treorach sin trí liosta uileghabhálach de na táirgí a chumhdaítear leis an sainmhíniú sin a tharraingt suas trí thagairt a dhéanamh do chóid na hainmníochta comhcheangailte. Ní táirge fuinnimh é breosla núicléach, a mhéid nach bhfuil sé ar an liosta sin, chun críocha Threoir 2003/96 agus, dá bhrí sin, ní thagann sé faoin díolúine dá bhforáiltear in Airteagal 14(1) (a) den Treoir sin (díolúine táirgí fuinnimh atá faoi réir dleacht mháil chomhchuibhithe agus a úsáidtear chun leictreachas a tháirgeadh). Ní féidir an díolúine atá i gceist a chur i bhfeidhm de réir analaí ach oiread. Ina theannta sin, ní féidir le haon neamhchomhlíonadh reachtaíochta náisiúnta le beartas an Aontais maidir le hastaíochtaí CO₂ a laghdú údar a thabhairt, gan athrú radacach a dhéanamh ar raon feidhme Airteagal 2(1) agus Airteagal 14(1) (a) de Threoir 2003/96, contrártha le rún soiléir reachtas an Aontais, go ndéanfaí na forálacha sin a léiriú mar fhorálacha a bhfuil feidhm acu maidir le táirgí seachas táirgí fuinnimh agus leictreachas de réir bhrí na Treorach sin.

Dá bhrí sin, glacann an Chúirt leis, go bunúsach, go bhféadfar cáin ar thomhaltas leictreachais agus cáin ar fhoinsí táirgthe an fhuinnimh sin nach táirgí fuinnimh iad de réir bhrí Threoir 2003/96 a thobhach ag an am céanna.

Maidir le hAirteagal 1(1) agus (2) de Threoir 2008/118, ní féidir le cáin a thugtar isteach leis an dlí náisiúnta nach dtoibhítear go díreach nó go hindíreach ar thomhaltas an leictreachais dá dtagraítear i dTreoir 2003/96 ná ar thomhaltas táirge eile atá faoi réir dleacht mháil teacht faoi raon feidhme Airteagal 1(1) nó (2) de Threoir 2008/118 agus, dá bhrí sin, ní féidir léi a bheith ina dleacht mháil ar leictreachas ná ina cáin indíreach bhreise ar an táirge sin de réir bhrí na Treorach sin.

Is amhlaidh an cás maidir le cáin atá iníoctha, ar thaobh amháin, nuair a úsáidtear cóimeálacha breosla nó slata breosla den chéad uair in imoibreoir núicléach agus nuair a spreagtar imoibriú slabhrúil féinchothaitheach le haghaidh táirgeadh tionsclaíoch leictreachais agus a thoibhítear ar an táirgeoir leictreachais agus, ar an taobh eile, a ríomhtar ar an méid breosla núicléach a úsáidtear, le ráta coiteann do gach cineál breosla núicléach, cé nach bhfuil an méid leictreachais a tháirgtear le himoibreoir gléasra cumhachta núicléiche ag brath go díreach ar chainníocht an bhreosla núicléach a úsáidtear, ach d’fhéadfadh sé a bheith éagsúil de réir chineál agus airíonna an bhreosla a úsáidtear agus leibhéal éifeachtúlachta an imoibreora lena mbaineann, agus go bhféadfaí cáin a thobhach mar gheall ar ghníomhachtú imoibriú slabhrúil féinchothaitheach gan aon mhéid leictreachais a bheith á tháirgeadh agus, dá bhrí sin, á thomhailt.

Dá bhrí sin, tugann an Chúirt faoi deara nach ndealraíonn sé go bhfuil nasc díreach agus doscartha idir úsáid breosla núicléach agus ídiú an leictreachais a tháirgtear in imoibreoir gléasra cumhachta núicléiche.

Breithiúnas an 20 Meán Fómhair 2017, Elecdey Carcelen agus páirtithe eile (C-215/16, C-216/16, C-220/16 et C-221/16, [EU:C:2017:705](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Comhshaol – Fuinneamh leictreach ó fhuinneamh gaoithe – Treoir 2009/28/CE – Úsáid fuinnimh ó fhoinsí in-athnuaite a chur chun cinn – Airteagal 2, an dara mír, fomhír (k) – Scéim cúnaimh – Airteagal 13(1), an dara fomhír, pointe (e) – Costais riaracháin – Treoir 2008/118/CE – Socruithe ginearálta maidir le dleacht mháil – Airteagal 1(2) – Cánacha indéreacha breise chun críocha sonracha – Treoir 2003/96/CE – Cáin a ghearradh ar tháirgí fuinnimh agus ar leictreachas – Airteagal 4 – Cánachas íosta fuinnimh – Táille a fhorchuirtear ar ghineadóirí gaoithe atá beartaithe chun leictreachas a tháirgeadh)

D'oibrigh na cuideachtaí iarrthacha, i gcríoch Phobal Féinrialaitheach Castilla-La Mancha (an Spáinn), tuirbíní gaoithe a bhí beartaithe chun fuinneamh leictreach a tháirgeadh ó thuirbíní gaoithe. Le linn na bliana cánach do 2011 agus 2012, d'íoc siad táille arna bunú ag an dlí náisiúnta, ina raibh méid ráithiúil ar ráta comhréidh a d'athraigh de réir mhéid na feirme gaoithe agus chumhacht an ghineadóira, beag beann ar chainníocht an leictreachais a tháirg sé.

Ós rud é go raibh an táille sin míbhunreachtúil agus ar neamhréir le dlí an Aontais, d'iarr na hiarratasóirí sin ar na húdaráis náisiúnta inniúla na féinmheasúnuithe a tíolacadh ar an mbonn sin a cheartú agus na méideanna a íocadh a aisíoc.

Sa chomhthéacs sin, chuir Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha (Ard-Chúirt Bhreithiúnais Castilla-La Mancha, an Spáinn) ceist ar an gCúirt Bhreithiúnais faoi chóras dlí na táille atá i gceist.

Sa bhreithiúnas sin, chinn an Chúirt, maidir le cur i bhfeidhm an chórais dleachta máil, nach mór Airteagal 4 de Threoir 2003/96 a léiriú sa chaoi nach gcuirtear cosc leis ar reachtaíocht náisiúnta, amhail an reachtaíocht atá i gceist sna príomhimeachtaí, lena bhforáiltear do thobhach a ghearradh ar ghineadóirí gaoithe atá beartaithe chun leictreachas a tháirgeadh, ós rud é nach ngearrtar cáin ar tháirgí fuinnimh ná ar leictreachas de réir bhrí Airteagal 1 agus Airteagal 2(1) agus (2) den Treoir sin leis an tobhach sin agus, dá bhrí sin, nach dtagann sé faoi raon feidhme na Treorach sin.

Níl aon nasc idir, ar thaobh amháin, an teagmhas inmhuirearaithe don mhuirear atá i gceist sna príomhimeachtaí agus, ar an taobh eile, táirgeadh iarbhír leictreachais ag gineadóirí gaoithe.

Mar gheall ar an aicmiú a glacadh, ní mór Airteagal 1 (2) de Threoir 2008/118 a léiriú sa chaoi nach gcuirtear cosc leis ar reachtaíocht náisiúnta, amhail an reachtaíocht atá i gceist sna príomhimeachtaí, lena bhforáiltear do thobhach a ghearradh ar thuirbíní gaoithe atá beartaithe chun leictreachas a tháirgeadh, i gcás nach ionann an tobhach sin agus cáin ar thomhaltas táirgí fuinnimh nó leictreachais agus, dá bhrí sin, nach dtagann sé faoi raon feidhme na Treorach sin.

Breithiúnas an 10 Meitheamh 1999, Braathens (C-346/97, [EU:C:1999:291](#))

(Treoir 92/81/CEE – Struchtúir na ndleachtanna máil ar olaí mianracha a chomhchuibhiú – Olaí mianracha arna soláthar lena n-úsáid mar bhreosla le haghaidh aerloingseoireachta seachas eitilt áineasa phríobháideach – Díolúine ó dhleacht mháil chomhchuibhithe)

D'éiligh údaráis chánach na Sualainne ar an aerlíne Braathens go n-íocfaí cáin ar chosaint an chomhshaoil dá bhforáiltear sa dlí náisiúnta maidir le haerloingseoireacht tráchtála intíre, arna ríomh ar bhonn ídiú breosla agus astaíochtaí hidreacarbón agus aonocsaíde nítrigine.

Tar éis gearán a thaisceadh leis na húdaráis chánach, ar diúltaíodh dó, thug Braathens caingean os comhair na cúirte a rinne an tarchur. Chuir sí an t-ábhar faoi bhráid na Cúirte Breithiúnais chun a fháil amach, ar an gcéad dul síos, an bhfuil an muirear atá i gceist contrártha d'Airteagal 8(1) (b) de Threoir 92/81, ar an dara dul síos, an féidir a mheas go bhfuil éifeacht dhíreach ag an bhforáil sin, agus, ar an tríú dul síos, an féidir an cháin sin a roinnt ina cuid a chomhlíonann dlí an Chomhphobail agus ina cuid nach gcomhlíonann dlí an Chomhphobail.

Ar an gcéad dul síos, sonraíonn an Chúirt go gcoisctear le hAirteagal 8(1) de Threoir 92/81 cáin cosanta comhshaoil a thobhach ar aerthrácht tráchtála intíre a ríomhtar ar bhonn sonraí a bhaineann le hídiú breosla agus astaíochtaí hidreacarbón agus aonocsaíde nítrigine le linn meánturais aeir den chineál aerárthaigh a úsáidtear.

Tá cáin náisiúnta den sórt sin, a thoibhítear ar ídiú breosla féin i gcás ina bhfuil nasc díreach agus doscartha idir ídiú breosla agus na substaintí truailitheacha a astaítear le linn an ídithe sin, ar neamhréir leis na socruithe comhchuibhithe maidir le dleacht mháil arna mbunú le Treoir 92/12 agus Treoir 92/81. Dá gceadófaí do na Ballstáit cáin indíreach eile a fhorchur ar tháirgí nach mór, mar atá sa chás seo, a dhíolmhú ón dleacht mháil chomhchuibhithe i gcomhréir le hAirteagal 8(1) (b) de Threoir 92/81, bhainfí gach éifeacht phraiticiúil den fhoráil sin.

Ar an dara dul síos, measann an Chúirt go bhfuil an oibleagáid a leagtar síos in Airteagal 8(1) (b) de Threoir 92/81 maidir le holaí mianracha a sholáthraítear lena n-úsáid mar bhreosla le haghaidh aerloingseoireachta seachas eitilt áineasa phríobháideach a dhíolmhú ón dleacht mháil chomhchuibhithe atá soiléir, beacht agus neamhchoinníollach go leor chun go mbeidh daoine aonair ag brath uirthi os comhair na cúirte náisiúnta chun cur i gcoinne reachtaíocht náisiúnta nach bhfuil ag luí leis an oibleagáid sin.

Breithiúnas an 13 Iúil 2017, Vakarų Baltijos laivų statykla (C-151/16, [EU:C:2017:537](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Treoir 2003/96/CE – Cáin a ghearradh ar tháirgí fuinnimh agus ar leictreachas – Airteagal 14(1)(c) – Díolúine do tháirgí fuinnimh a úsáidtear mar bhreosla chun críche loingseoireachta laistigh d’uiscí an Aontais Eorpaigh agus chun leictreachas a tháirgeadh ar bord árthaigh – Breosla a úsáideann long chun seoladh ón áit inar tógadh í go calafort Ballstáit eile chun a céad lasta tráchtála a iompar)

Tá conradh tugtha chun críche ag Vakarų Baltijos laivų statykla, cuideachta longthógála farraige ón Liotuáin ('an chuideachta Liotuánach'), chun long lastais a thógáil do chuideachta Eastónach. Áiríodh leis sin, *inter alia*, breosla a cheannach agus a sheachadadh go díreach isteach in umair agus dleacht mháil a íoc ar an mbreosla sin. Tar éis dó an soitheach a fháil, sheol an custaiméir, gan lasta, ó chalafort Klaipėda (an Liotuáin) go calafort Stralsund (an Ghearmáin), áit ar thóg sé a chéad lasta tráchtála ar bord, a d'iompair sé ansin ar tháille go dtí calafort Santander (an Spáinn).

Rinne an chuideachta Liotuánach iarratas chuig an gCigireacht Cánach Stáit ar aisíocaíocht dleachta máil a d'íoc sí as breosla a sheachadadh ar long a custaiméara Eastónach. Dhiúltaigh an Chigireacht Cánach Stáit dá iarratas ar an bhforas, tráth a seachadadh an breosla atá i gceist don chustaiméir, nár chomhlíon an chuideachta Liotuánach na ceanglais fhoirmiúla agus shubstainteacha a leagtar síos leis an dlí náisiúnta agus nach raibh an ceadúnas riachtanach aici chun breosla a sholáthar do longa.

Chuir an Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (Coimisiún Díospóidí Cánach Rialtas Phoblacht na Liotuáine) an cinneadh lena ndiúltaítear aisíocaíocht ar neamhní. Thionscain an Chigireacht Cánach Stáit caingean chun an cinneadh sin a chur ar neamhní, ar seasadh léi os comhair Vilniaus apygardos administracinis teismas (Cúirt Réigiúnach Riaracháin, Vilnias, an Liotuáin). Ansin rinne an chuideachta Liotuánach achomharc os comhair an Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (an Chúirt Uachtarach Riaracháin, an Liotuáin), an chúirt a rinne an tarchur, a cheistíonn an léiriú atá le glacadh ar Airteagal 14(1) (c) de Threoir 2003/96 agus an fhéidearthacht an díolúine dá bhforáiltear leis an bhforáil sin a dhiúltú ar fhorais fhoirmiúla amháin.

Ar an gcéad dul síos, measann an Chúirt nach mór Airteagal 14(1) (c) de Threoir 2003/96 a léiriú sa chaoi go bhfuil feidhm ag an díolúine dá bhforáiltear san fhoráil sin maidir le breosla a úsáidtear chun long a sheoladh, gan lastas, ó chalafort Ballstáit, sa chás seo an calafort inar tógadh an long sin, go calafort Ballstáit eile chun earraí a thabhairt ar bord ann nach mór a iompar ansin go calafort tríú Ballstát.

Ansin, léirítear Airteagal 14(1) (c) de Threoir 2003/96 mar chosc ar reachtaíocht Ballstáit, amhail an reachtaíocht atá i gceist sna príomhimeachtaí, lena n-eisiatar cur i bhfeidhm na díolúine dá bhforáiltear san fhoráil sin ar an bhforas gur cuireadh soláthar táirgí fuinnimh do long i gcrích gan na ceanglais fhoirmiúla a leagtar síos leis an reachtaíocht

sin a chomhlíonadh, cé go gcomhlíonann an t-athbhreoslú sin na coinníollacha go léir maidir le cur i bhfeidhm a leagtar síos san fhoráil sin.

3.2. Struchtúr na ndleachtanna máil ar tháirgí fuinnimh

Breithiúnas an 2 Meitheamh 2016, ROZ-ŚWIT (C-418/14, [EU:C:2016:400](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Dleachtanna máil – Treoir 2003/96/CE – Rátaí difreáilte dleachta máil le haghaidh breoslaí mótaí agus breoslaí téimh – Coinníoll maidir le cur i bhfeidhm an ráta le haghaidh breoslaí téimh – Liosta míosúil ráiteas a thíolacadh gur chun críoch téimh iad na táirgí a cheannaítear – Cur i bhfeidhm an ráta dleachta máil a leagtar síos le haghaidh breoslaí mótaí i gcás nach gcuirtear an liosta sin isteach – Prionsabal na comhréireachta)

Le linn na tréimhse ón 1 Márta go dtí an 31 Nollaig 2009, rinne ROZ-ŚWIT, cuideachta Pholannach, sraith idirbheart díolacháin breosla comhdhéanta de chainníochtaí ola bhreosla éadrom. Fuarthas amach gur deimhníodh na díolacháin sin agus nach raibh aon amhras ann gur dheimhnigh na ceannaitheoirí ceannach agus ídiú an bhreosla sin chun críoch téimh. Mar sin féin, níor chuir ROZ-ŚWIT taifead isteach, laistigh den teorainn ama, ar dhearbhuíthe na gceannaitheoirí, dá bhforáiltear le reachtaíocht na Polainne maidir le dleacht mháil.

Ós rud é go bhforáiltear leis an reachtaíocht sin, i gcás nach gcomhlíontar an oibleagáid ráiteas ar dhearbhuíthe ceannaitheoirí a chur isteach laistigh den teorainn ama fhorordaithe, an ráta dleachta máil a leagtar síos do bhreoslaí mótaí a chur i bhfeidhm ar tháirgí a úsáidtear mar bhreosla téimh, forchuireadh an ráta dleachta sin ar dhíolacháin arna ndéanamh ag ROZ-ŚWIT, arna bhunú le fógra measúnaithe breise arna tharraingt suas ag Naczelnik Urzędu Celnego we Wrocławiu (Ceann Oifig Custaim Wrocław, an Pholainn).

Rinne ROZ-ŚWIT agóid i gcoinne an mheasúnaithe bhreise sin le Stiúrthóir Dhlísheomra Custaim Wrocław, ag maíomh nach raibh sa mhainneachtain ráitis ar dhearbhuíthe ceannaitheoirí a chur isteach ach neamhrialtacht fhoirmiúil, cé nach raibh aon amhras ann maidir le húsáid iarbhír an bhreosla atá i gceist chun críocha téimh.

Tar éis diúltú don ghearán sin, thionscain ROZ-ŚWIT caingean os comhair Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu (Cúirt Réigiúnach Riaracháin, Wrocław, an Pholainn).

Fiafraíonn an chúirt a rinne an tarchur, go bunúsach, an gcaithfear Treoir 2003/96 agus prionsabal na comhréireachta a léiriú sa chaoi go gcuirtear cosc leo ar reachtaíocht náisiúnta faoina gceanglaítear, ar an gcéad dul síos, ar dhíoltóirí breosla ráiteas míosúil a chur isteach, laistigh de thréimhse fhorordaithe, maidir le dearbhuithe na gceannaitheoirí, ar dá réir a bheartaítear na hearraí a cheannaítear chun críoch téimh, agus, ar an dara dul síos, mura gcuirtear ráiteas den sórt sin isteach laistigh den tréimhse fhorordaithe, go gcuirtear an ráta dleachta máil a leagtar síos do bhreoslaí

mótair i bhfeidhm maidir leis an mbreosla a dhíoltar, cé gur cinneadh nach bhfuil aon amhras ann maidir le ceann scríbe an táirge sin chun críoch téimh.

Chinn an Chúirt nach mór Treoir 2003/96 agus prionsabal na comhréireachta a léiriú sa chaoi nach gcuirtear cosc leo ar reachtaíocht náisiúnta faoina bhfuil sé d'oibleagáid ar dhíoltóirí breosla ráiteas míosúil a chur isteach, laistigh de thréimhse fhorordaithe, maidir le dearbhuithe go bhfuil na táirgí a cheannaítear beartaithe chun críoch téimh. Cuireann siad i gcoinne rialacháin náisiúnta faoina gcuirtear i bhfeidhm, mura gcuirtear ráiteas den sórt sin isteach laistigh den teorainn ama fhorordaithe, an ráta dleachta máil dá bhforáiltear le haghaidh breoslaí ar an mbreosla a dhíoltar, cé go bhfuil sé suite nach bhfuil amhras ann faoi chríoch bheartaithe an táirge seo chun críocha téimh.

Ar thaobh amháin, ag féachaint don lánrogha atá ag na Ballstáit maidir leis na bearta agus na sásraí atá le glacadh chun seachaint cánach agus imghabháil cánach a bhaineann le díol breoslaí téimh a chosc agus ós rud é nach léir go bhfuil ceanglas maidir le liosta ráiteas ó cheannaitheoirí a chur faoi bhráid na n-údarás inniúil díréireach, ní mór a mheas gur beart iomchuí é ceanglas den sórt sin chun cuspóir den sórt sin a bhaint amach agus nach dtéann sé thar a bhfuil riachtanach chun é a bhaint amach.

Ar an taobh eile, tá foráil den dlí náisiúnta, faoina gcuirtear an dleacht mháil is infheidhme maidir le breoslaí mótaí i bhfeidhm go huathoibríoch ar bhreoslaí téimh, i gcás ina mainnítear liosta ráiteas ó cheannaitheoirí a thíolacadh laistigh den teorainn ama, fiú má úsáidtear na breoslaí sin sa cháil sin, contrártha do scéim ghinearálta agus do chuspóir ginearálta Threoir 2003/96, atá bunaithe ar an bprionsabal go ngearrtar cáin ar tháirgí fuinnimh i gcomhréir lena n-úsáid iarbhír. Thairis sin, sáraíonn cur i bhfeidhm uathoibríoch den sórt sin an ráta dleachta máil dá bhforáiltear do bhreoslaí mótaí mar gheall ar shárú ar an gceanglas liosta den sórt sin a chur isteach prionsabal na comhréireachta. Maidir leis an ráta dleachta máil a leagtar síos le haghaidh breoslaí mótaí a chur i bhfeidhm maidir le breoslaí téimh mar gheall ar shárú na hoibleagáide sin, i gcás nach bhfuil aon amhras ann maidir le ceann scríbe na n-earraí sin chun críoch téimh, téann sé thar a bhfuil riachtanach chun seachaint cánach agus imghabháil cánach a chosc.

Breithiúnas an 27 Samhain 2003, an Coimisiún v an Fhionlainn (C-185/00, [EU:C:2003:639](#))

(Mainneachtain Bhallstáit maidir le hoibleagáidí a chomhlíonadh – Treoir 92/81/CEE agus Treoir 92/82/CEE – Rátaí máil ar olaí mianracha – Iniúchadh cánach – Díosal a úsáid mar bhreosla mótaí)

Sa chás sin, maidir le caingean mar gheall ar mhainneachtain oibleagáidí i gcoinne Phoblacht na Fionlainne a chomhlíonadh, d'iarr an Coimisiún dearbhú ón gCúirt gur mhainnigh Poblacht na Fionlainne a hoibleagáidí faoi mhíreanna 2 agus 3 d'Airteagal 8 de Threoir 92/81 agus Airteagal 5(1) de Threoir 92/82 a chomhlíonadh trína reachtaíocht

náisiúnta lena bhforáiltear don fhéidearthacht díosail ar a bhfuil cáin níos ísle (ola bhreosla) a úsáid mar bhreosla mótaí a choimeád i bhfeidhm.

Áitíonn an Coimisiún, ar thaobh amháin, cé go bhforchuirtear le reachtaíocht na Fionlainne ráta dleachta máil atá níos airde ná an t-íosráta a leagtar síos in Airteagal 5(1) de Threoir 92/82 ar dhíosail a úsáidtear mar bhreosla, nach féidir a mheas, áfach, go bhfuil sé comhsheasmhach leis an bhforáil sin, ós rud é nach ráthaítear léi, i ngach imthoisc, go ngearrtar cáin iarbhír ar an díosal sin de réir an ráta a leagtar síos inti.

Ceadaítear le córas na Fionlainne díosal ar a bhfuil cáin níos ísle a úsáid mar bhreosla, agus tá sé bunaithe ar an oibleagáid a fhorchuirtear ar úinéirí nó ar shealbhóirí mótarfheithiclí a dhearbhu roimh ré do na húdaráis chánach go bhfuil sé ar intinn acu tosú ag úsáid ola bhreosla mar bhreosla agus mar mhalairt ar fhorhmuirear, agus/nó muirear breosla a íoc, nach dtoibhítear ar bhonn chainníocht an bhreosla a úsáidtear, agus dá bhrí sin nach dleacht mháil iad.

Ar an dara dul síos, áitíonn an Coimisiún gur theip ar Phoblacht na Fionlainne faireachán leordhóthanach agus éifeachtach a chur chun feidhme, ar leibhéal dáilte agus úsáide díosail chun na gcríoch dá dtagraítear in Airteagal 8(2) agus (3) de Threoir 92/81, amhail úsáid in earnáil na talmhaíochta agus na foraoiseachta agus oibreacha poiblí, mar a cheanglaítear leis na forálacha sin, chun a áirithiú go n-úsáidtear díosal go docht don úsáid a ngearrtar cáin uirthi ina leith.

Chinn an Chúirt Bhreithiúnais sa bhreithiúnas sin nach féidir a mheas go bhfuil reachtaíocht náisiúnta lena dtugtar isteach, chun na críche sin, formhuirear breosla agus/nó muirear dá bhforáiltear san fhoráil sin ar bhonn dearbhú roimh ré agus nach dleacht mháil iad, lena bhforáiltear don fhéidearthacht díosail ar a ngearrtar cáin níos ísle a úsáid mar bhreosla, i gcomhréir le hAirteagal 5(1) de Threoir 92/82, lena gceanglaítear cáin a ghearradh ar dhíosail a úsáidtear mar bhreosla ag an íosráta a leagtar síos inti.

Cé go gceanglaítear le hAirteagal 5(1) de Threoir 92/82 ar na Ballstáit a áirithiú go ngearrfar cáin ar olaí mianracha a úsáidtear mar bhreosla ar a laghad ag an ráta dleachta máil a shocraítear leis an bhforáil sin, liostaítear i míreanna 2 agus 3 d'Airteagal 8 de Threoir 92/81 earnálacha áirithe ina bhféadfaidh úsáid olaí mianracha mar bhreosla mótaí tairbhe a bhaint as díolúintí nó as ráta laghdaithe dleachta máil, ar choinníoll go bhfuil sí faoi réir iniúchadh cánach.

Maidir le Ballstát a choinníonn reachtaíocht i bhfeidhm maidir le húsáid díosail lena mbunaítear sásra rialaithe fhioscaigh nach bhfágann gur féidir an cuspóir a shaothraítear leis na forálacha sin a bhaint amach, mainníonn sé a oibleagáidí faoi na forálacha sin a chomhlíonadh, ós rud é nach féidir leis an sásra sin cosc éifeachtach a chur ar úsáid olaí mianracha mar bhreosla, ar olaí iad a bheartaítear chun críoch eile agus, dá bhrí sin, ar lú an cháin a ghearrtar orthu, agus ar an gcaoi sin a áirithiú go ngearrtar cáin iarbhír ar dhíosail a úsáidtear mar bhreosla ag an íosráta dleachta máil a leagtar síos leis na forálacha sin.

II. Comhchuibhiú na rialacha maidir le hinmhuireacht agus íocaíocht dleachtanna máil

1. Inmhuireacht dleachtanna máil

Breithiúnas an 29 Meitheamh 2017, an Coimisiún v an Phortaingéil (C-126/15, [EU:C:2017:504](#))

(Mainneachtain Bhallstáit maidir le hoibleagáidí a chomhlíonadh – Dleacht mháil ar thoitíní – Treoir 2008/118/CE – Inmhuireacht – Áit agus am na híocaíochta – Marcálacha cánach – Saorghluaiseacht earraí atá faoi réir dleacht mháil – Teorainn ama maidir le margáíocht agus díol paicéid toitíní – Prionsabal na comhréachta)

Sa chás sin, tugadh caingean os comhair na Cúirte mar gheall ar mhainneachtain in oibleagáidí a chomhlíonadh lena n-iarrtar dearbhú gur mhainnigh Poblacht na Portaingéile a hoibleagáidí a chomhlíonadh faoin gcéad mhír d'Airteagal 9 de Threoir 2008/118 agus faoi phrionsabal na comhréachta, trí phacáistí toitíní a chur faoi réir toirmeasc ar mhargaíocht agus ar dhíol leis an bpobal tar éis dheireadh an tríú mí den bhliain tar éis na bliana sin ar an stampa a greamaíodh.

Measann an Chúirt gur mhainnigh Ballstát a oibleagáidí a chomhlíonadh faoin gcéad mhír d'Airteagal 9 de Threoir 2008/118 agus faoi phrionsabal na comhréachta trína fhoráil nach bhféadfar toitíní a scaoiltear lena dtomhailt i mbliain ar leith a mhargú ná a dhíol leis an bpobal a thuilleadh tar éis dheireadh an tríú mí den bhliain ina dhiaidh sin, i gcás nach dtiocfaidh aon mhéadú ar an ráta dleachta máil ar na táirgí sin a thiocfaidh i bhfeidhm an bhliain ina dhiaidh sin.

Is cuspóir é cosc a chur ar imghabháil cánach, seachaint cánach agus mí-úsáid cánach a d'fhéadfadh a bheith ann a shaothraítear le Treoir 2008/118, mar is léir ó aithris 31 agus ó Airteagal 11 agus ón gcéad mhír d'Airteagal 39(3) de. Mar sin féin, má scaoiltear méideanna iomarcacha pacáistí toitíní lena dtomhailt ag deireadh na bliana, ag súil le méadú sa todhchaí ar an ráta máil, is cineál mí-úsáide é a bhfuil sé de cheart ag na Ballstáit í a chosc trí bhearta iomchuí. Ós rud é go ndéantar tagairt sa chéad mhír d'Airteagal 9 de Threoir 2008/118 don dlí náisiúnta atá i bhfeidhm ar an dáta a bheidh na dleachtanna máil dlite, chun na coinníollacha inmhuireachta agus an ráta dleachta máil a chinneadh, tugtar le tuiscint le ceart den sórt sin a aithnítear do na Ballstáit gur féidir leo bearta den sórt sin a ghlacadh.

Mar sin féin, i bhfeidhmiú na gcumhachtaí a thugtar dóibh le dlí an Aontais, ní mór do na Ballstáit prionsabail ghinearálta an dlí a chomhlíonadh, lena n-áirítear, go háirithe, prionsabal na comhréachta. Leis an bprionsabal sin, ceanglaítear ar na Ballstáit leas a bhaint as modhanna nach rachaidh thar a bhfuil riachtanach agus arb iad is lú a dhéanann dochar do na cuspóirí agus do na prionsabail a leagtar síos le reachtaíocht ábhartha an Aontais, cé go gcuireann siad ar a gcumas an cuspóir atá á shaothrú lena ndlíthe náisiúnta a bhaint amach go héifeachtach. Maidir le beart atá ceaptha cosc a

chur ar scaoileadh toitíní lena dtomhailt i gcainníochtaí iomarcacha ag deireadh na bliana in oirchill méadú ar dhleacht mháil, is iomchuí é chun cuspóirí dlisteanacha a bhaint amach a bhfuil imghabháil cánach agus seachaint cánach agus cosaint na sláinte poiblí á gcomhrac acu. Cuidíonn an beart sin freisin le hiomaíocht shláintiúil a áirithiú. Ós rud é go bhfuil feidhm ag beart den sórt sin i ngach cás, lena n-áirítear i gcás ina laghdaíonn an ráta dleachta máil nó ina bhfanann sé mar an gcéanna, ní dhealraíonn sé gur gá na cuspóirí atá á saothrú a bhaint amach. D'fhéadfaí na cuspóirí sin a bhaint amach ar bhealach nach bhfuil chomh sriantach céanna agus díreach mar is iomchuí mura mbeadh feidhm ag an mbeart atá faoi chonspóid ach amháin i gcás méadú ar an ráta dleachta máil ar thoitíní.

1.1. Inmhuirearacht i gcás táirge a bheith faoi réir dleachta máil a fhágann socrú fionraí dleachta

Breithiúnas an 2 Meitheamh 2016, Polihim-SS (C-355/14, [EU:C:2016:403](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Cánachas indíreach – Dleachtanna máil – Treoir 2008/118/CE – Dleachtanna máil iníoctha – Airteagal 7(2) – An coincheap ‘earraí máil a bhaint ó shocrú fionraí dleachta’ – Cáin a ghearradh ar tháirgí fuinnimh agus ar leictreachas – Treoir 2003/96/CE – Airteagal 14(1)(a) – Táirgí fuinnimh a úsáid chun leictreachas a tháirgeadh – Ceannach agus athdhíol ag ceannaitheoir idirmheánach táirgí fuinnimh i stóras cánach – Táirgí fuinnimh a sheachadadh go díreach chuig oibreoir chun leictreachas a tháirgeadh – Léiriú an cheannaitheora idirmheánaigh mar ‘fhaighteoir’ na dtáirgí sna doiciméid chánach – Sárú ar cheanglais an dlí náisiúnta maidir le díolúine ó dhleacht mháil – Díolúine a dhiúltú – Cruthúnas ar úsáid na dtáirgí faoi choinníollacha a cheadaíonn díolúine ó dhleacht mháil – Comhréireacht)

Is coimeádaí údaraithe stórais é Polihim a oibríonn stóras cánach atá lonnaithe in Lukovit na Bulgáire, áit a bhfuil sé údaraithe táirgí fuinnimh a mhonarú agus iad a stóráil faoi shocrú fionraí dleachta máil.

Faoi chonradh trí pháirtí a tugadh i gcrích idir Polihim, Petros Oyl OOD agus TETS Bobov dol EAD, dhíol Polihim olaí breosla troma le Petros Oyl, a dhíol iad le TETS Bobov dol, tomhaltóir deiridh díolmhaithe ó mháil de réir bhrí reachtaíocht na Bulgáire. Sheachaid Polihim na tromolaí breosla sin go díreach chuig TETS Bobov dol, óna stóras cánach. Bhain an dara ceann díobh úsáid as tromolaí breosla chun leictreachas a tháirgeadh, de réir bhrí Airteagal 14(1)(a) de Threoir 2003/96.

Le linn iniúchadh cánach a raibh Polihim faoina réir, chinn údaráis chustaim na Bulgáire gur dhearbhaigh Polihim go ndearna sé ocht scaoileadh de thromolaí breosla a thagann faoi réim chód AC 2710 19 64, lena dtomhailt chuig Petros Oyl ach luaigh siad nach raibh sé faoi dhliteanas aon dleacht mháil a íoc ina leith sin, ós rud é go raibh na táirgí sin beartaithe lena n-úsáid chun leictreachas a tháirgeadh, de réir bhrí Dhlí na Bulgáire maidir le dleacht mháil.

Ós rud é nach raibh stádas an úsáideora deiridh díolmhaithe ó dhleacht mháil ag Petros Oyl, a dhearbhaigh Polihim mar choinsíní na n-earraí atá i gceist sna príomhimeachtaí, de réir bhrí na reachtaíochta náisiúnta agus, dá réir sin, gur eascair fiach máil a bhí dlite ag Polihim as na hearraí sin a bhaint de stóras cánach Polihim, d'éisigh údaráis chustaim na Bulgáire doiciméad inar suíodh go raibh cion riaracháin ann.

Chuir Polihim a agóidí i scríbhinn isteach i gcoinne an doiciméid sin, ag áitiú gur sheachaid sé na hearraí sin, a luaithe a baineadh iad óna stóras cánach, go díreach chuig TETS Bobov dol, cuideachta a tháirgeann leictreachas agus a bhfuil stádas an úsáideora deiridh díolmhaithe ó dhleacht mháil aici.

Le cinneadh an 27 Bealtaine 2013, dhiúltaigh Stiúrthóir Custaim Svishtov (an Bhulgáir) do na hagóidí sin agus d'fhorchuir sé fíneálacha ar Polihim, a chomhfhreagraíonn, i gcás gach scaoilte lena thomhailt, do dhá oiread na dleachta máil neamhíochta, de bhun an dlí náisiúnta máil. Ba é an ráta dleachta máil a cuireadh san áireamh agus na fíneálacha sin á ríomh an ráta is infheidhme maidir le táirgí fuinnimh a úsáidtear chun críoch eile seachas mar bhreosla mótaí nó mar bhreosla téimh.

Thionscain Polihim caingean i gcoinne an chinnidh sin os comhair Rayonen sad de Lukovit (Cúirt Dúiche Lukovit, an Bhulgáir), a d'athraigh cinneadh an 27 Bealtaine 2013, lenar laghdaíodh méid na bhfíneálacha a forchuireadh.

Rinne Polihim achomharc i gcoinne an bhreithiúnais sin os comhair an Administrativen sad Pleven (Cúirt Riaracháin Pleven, an Bhulgáir), an chúirt a rinne an tarchur. Iarrann an chúirt sin, go háirithe, ar an gcéad dul síos, an gcaithfear Airteagal 7(2) de Threoir 2008/118 a léiriú sa chaoi gurb ionann díol táirge atá faoi réir dleacht mháil laistigh de stóras cánach, gan an táirge sin a bheith imithe go fisiciúil ón stóras cánach sin, agus scaoileadh an táirge sin lena thomhailt. Ar an dara dul síos, fiafraíonn an chúirt sin an gcaithfear Airteagal 14(1) (a) de Threoir 2003/96, arna léamh i gcomhar le hAirteagal 7 de Threoir 2008/118, a léiriú sa chaoi go gcuirtear cosc leis ar na húdaráis náisiúnta diúltú táirgí fuinnimh a dhíolmhú ó dhleacht mháil, ar táirgí iad, tar éis do choimeádaí údaraithe stórais iad a dhíol le ceannaitheoir idirmheánach, a dhíolann an ceannaitheoir sin le húsáideoir deiridh a chomhlíonann na ceanglais uile faoin dlí náisiúnta chun leas a bhaint as díolúine ó dhleacht mháil ar na táirgí sin agus ar a seachadann an coimeádaí údaraithe stórais sin na táirgí sin go díreach óna stóras cánach, ar an bhforas amháin nach gcomhlíonann an ceannaitheoir idirmheánach na ceanglais sin.

Freagraíonn an Chúirt, ar an gcéad dul síos, nach mór Airteagal 7(2) de Threoir 2008/118 a léiriú sa chaoi nach gá táirge atá faoi réir dleacht mháil atá i seilbh coimeádaí údaraithe stórais i stóras cánach a scaoileadh lena thomhailt ach amháin nuair a fhágann an táirge sin an stóras cánach sin go fisiciúil. Ós rud é, mar a mheabhraítear in aithris 9 de Threoir 2008/118, gur cáin í an dleacht mháil a thoirbhítear ar thomhaltas seachas ar dhíolachán, ní mór dlúthnasc a bheith ag an tráth a thiochfaidh sí chun bheith inmhuirearaithe leis an tomhaltóir.

I ndáil leis sin, sainítear i mír 1 den fhoráil sin gurb ionann am na hinmhuirearachta agus am scaoilte an táirge máil lena thomhailt. Thairis sin, is léir ó Airteagal 7(2) (a) den Treoir sin gur cheart ‘scaoileadh lena dtomhailt’ a thuiscint, go háirithe, mar imeacht earraí máil, lena n-áirítear imeacht neamhrialta, ó shocrú fionraí dleachta. Dá réir sin, ciallaíonn imeacht earraí máil ó shocrú fionraí dleachta imeacht fisiciúil na n-earraí sin ón stóras cánach agus ní óna ndíol.

Freagraíonn léiriú den sórt sin do na cuspóirí a shaothraítear leis an Treoir sin. Ós rud é gur cáin í an dleacht mháil a thoibhítear ar thomhaltas seachas ar dhíol, ní mór dlúthnasc a bheith idir an tráth a thagann sí chun bheith inmhuirearaithe agus an tomhaltóir. Dá réir sin, fad a fhanann na táirgí i gceist i stóras cánach coimeádaí údaraithe stórais, ní féidir aon tomhaltas a dhéanamh, fiú má dhíolann an coimeádaí údaraithe stórais sin na táirgí sin.

Ina theannta sin, ní féidir a thuiscint go bhfuil tagairt, go háirithe, don hipitéis maidir le himeacht neamhrialta táirge atá faoi réir máil, ó shocrú fionraí dleachta a thuiscint mar thagairt d’imeacht fisiciúil táirge ó réimeas den sórt sin.

Ar deireadh, a mhéid atá táirgí máil atá faoi shocrú fionraí dleachta i seilbh coimeádaí údaraithe stórais i stóras cánach, níl dleachtanna máil inmhuirearaithe fad atá na táirgí lena mbaineann i seilbh an choimeádaí stórais sin i stóras den sórt sin.

Ar an dara dul síos, sonraíonn an Chúirt nach mór Airteagal 14(1) (a) de Threoir 2003/96, arna léamh i gcomhar le hAirteagal 7 de Threoir 2008/118, a léiriú sa chaoi go gcuirtear cosc leis ar na húdaráis náisiúnta diúltú táirgí fuinnimh a dhíolmhú ó dhleacht mháil, ar táirgí iad, tar éis do choimeádaí údaraithe stórais iad a dhíol le ceannaitheoir idirmheánach, a athdhíol ag an gceannaitheoir sin le tomhaltóir deiridh a chomhlíonann na ceanglais uile a leagtar síos leis an dlí náisiúnta maidir le díolúine ó dhleacht mháil agus a seachadann an coimeádaí údaraithe stórais sin na táirgí sin go díreach óna stóras cánach, ar an gcúis amháin nach bhfuil stádas tomhaltóra deiridh ag an gceannaitheoir idirmheánach, arna dhearbhu ag an gcoimeádaí údaraithe stórais mar choinsíní na dtáirgí sin, atá údaraithe faoin dlí náisiúnta chun táirgí fuinnimh atá díolmhaithe ó dhleacht mháil a fháil.

Cé nach mór a mheas go gcumasaítear leis an díolúine ó dhleacht mháil a chur faoi réir ainmniú coinsíní, ar na doiciméid chánach, a chomhlíonann na coinníollacha a leagtar síos leis an dlí náisiúnta chun táirgí fuinnimh díolmhaithe a fháil, an cuspóir maidir le faireachán ar chur i bhfeidhm díolúintí ó dhleacht mháil a éascú, tríd an riosca go n-úsáidfear na táirgí nach gcáilíonn don díolúine a laghdú, téann diúltú den sórt sin, a dhéantar gan a fháil amach an gcomhlíontar na ceanglais shubstainteacha maidir leis na táirgí sin atá le húsáid chun críocha as a n-eascaíonn ceart chun díolúine tráth a n-aistrithe ón stóras cánach, thar a bhfuil riachtanach chun a áirithiú go gcuirfear na díolúintí sin i bhfeidhm i gceart agus go soiléir agus chun imghabháil, seachaint nó mí-úsáid a chosc.

Breithiúnas an 24 Feabhra 2021, Silcompa (C-95/19, [EU:C:2021:128](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Treoir 76/308/CEE – Airteagail 6 agus 8 agus Airteagal 12 (1) go (3) – Cúnamh frithpháirteach chun éilimh áirithe a aisghabháil – Dleacht mháil is iníoctha in dhá Bhallstát i leith na n-idirbheart céanna – Treoir 92/12/CE – Airteagail 6 agus 20 – Táirgí a chur ar fáil lena dtomhailt – An doiciméad riaracháin tionlacain a fhalsú – Sárú nó neamhrialtacht a rinneadh le linn ghluaiseacht na dtáirgí atá faoi scéim fionraíochta dleachta máil – Imeacht neamhrialta táirgí ó shocrú fionraí – ‘Dúbláil an éilimh cánach’ a bhaineann le dleachtanna máil – Athbhreithniú arna dhéanamh ag cúirteanna an Bhallstáit ina bhfuil an t-údarás iarrtha suite – Diúltú don iarraidh ar chúnamh arna déanamh ag údaráis inniúla Ballstáit eile – Coinníollacha)

Idir 1995 agus 1996, dhíol Silcompa SpA, cuideachta atá bunaithe san Iodáil agus a tháirgeann alcól eitile ⁵, alcól eitile leis an nGréig faoi shocruithe fionraí dleachta máil.

In 2000, tar éis seiceáil, suíodh nach bhfuair údaráis chustaim na Gréige riamh na doiciméid riaracháin a ghabhann leis na coinsíneachtaí alcóil a sheol Silcompa chun na doiciméid oifigiúla a tharraingt suas agus go raibh stampaí na hoifige custaim a thaispeántar ar na na doiciméid riaracháin a ghabhann leo bréagach. Dá réir sin, d’eisigh údarás custaim na hIodáile (‘an Ghníomhaireacht’) trí fhógra íocaíochta chun dleachtanna máil neamhíoctha a bhailiú.

In 2004, chuir údaráis chustaim na Gréige in iúl don Ghníomhaireacht gur cheart a mheas go raibh seachadtaí na dtáirgí a sheol Silcompa chuig cuideachta Ghréagach neamhrialta. Dá réir sin, eisíodh fógra coigeartaithe, lena gcumhdaítear éilimh chánach na hIodáile agus coigeartú cánach breise araon. Mar thoradh ar na himeachtaí a tionscnaíodh i gcoinne an fhógra sin, tugadh comhaontú socraíochta idir an Ghníomhaireacht agus Silcompa chun críche in 2017.

In 2005, d’eisigh údaráis chustaim na Gréige dhá fhógra íocaíochta dleachta máil i ndáil leis na hidirbhearta onnmhairiúcháin céanna laistigh den Aontas Eorpach, mar gheall ar an alcól a sheol Silcompa a scaoileadh go neamhdhleathach lena thomhailt i gcríoch na Gréige. Ina theannta sin, chuir údaráis chánach na Gréige iarraidh ar chúnamh faoi bhráid na Ghníomhaireachta chun na héilimh a bhaineann leis na dleachtanna máil atá i gceist a aisghabháil. Dá réir sin, thug an Ghníomhaireacht, mar an t-údarás inniúil iarrtha, fógra do Silcompa faoi dhá fhógra íocaíochta chairdiúil.

Sheas an Commissione tributaria regionale del Lazio (an Chúirt Réigiúnach Chánach, Lazio, an Iodáil) leis an achomharc a rinne Silcompa, tar éis di a caingean i gcoinne na bhfógraí íocaíochta sin a dhíbhe Tar éis breithniú a dhéanamh ar achomharc i gcás a thaisc an Ghníomhaireacht, chinn an Corte suprema di cassazione (an Chúirt Uachtarach um Achomharc, an Iodáil) ceist a tharchur chuig an gCúirt le haghaidh réamhrialú.

⁵ Faoin socrú cánach sin, níl dleacht mháil ar earraí máil iníoctha go fóill, d’ainneoin gur tharla an teagmhas inmhúirearaithe chun críoch cánachais cheana féin. Leis an socrú sin, cuirtear inmhúirearacht dleachta máil siar go dtí go gcomhlíonfar ceann de na coinníollacha inmhúirearachta.

Rialaigh an Chúirt, i gcomhthéacs gníomhaíochta lena gconspóidtear bearta forfheidhmiúcháin arna ndéanamh sa Bhallstát ina bhfuil an t-údarás iarrtha suite, go bhféadfaidh comhlacht inniúil an Bhallstáit sin diúltú géilleadh don iarraidh chun dleachtanna máil arna dtíolacadh ag údarás inniúil Ballstáit eile a aisghabháil i leith earraí a d'ímigh go neamhrialta ó shocrú fionraí, i gcás ina bhfuil an iarraidh sin bunaithe ar na fíorais a bhaineann leis na hidirbhearta onnmhairiúcháin céanna atá faoi réir aisghabháil dleachta máil cheana féin sa Bhallstát ina bhfuil an t-údarás iarrtha suite ⁶.

Tugann an Chúirt dá haire go bhféadfadh margú neamhdhleathach alcóil arna sheoladh ag Silcompa sa Ghréig a bheith ina chion nó ina neamhrialtacht i leith na dtáirgí atá i gceist nó mar thoradh ar an gcion nó ar an neamhrialtacht a rinneadh roimhe sin san Iodáil I ndáil leis an gcinneadh sin, a bhaineann leis an gcúirt a rinne an tarchur, tá dhá fhéidearthacht ann.

Is é an chéad fhéidearthacht go ndearnadh roinnt cionta nó neamhrialtachtaí i gcríoch roinnt Ballstát agus go measann dhá cheann nó níos mó de na Stáit sin go bhfuil sé de cheart acu na dleachtanna máil a thobhach. I ndáil leis sin, i gcás ina n-imeofar go neamhrialta ón socrú fionraí i mBallstát amháin, agus ina scaoilfear iarbhir lena dtomhailt táirgí atá faoi réir dleacht mháil i mBallstát eile ina dhiaidh sin, ní fhéadfaidh an Ballstát sin dleacht mháil a thobhach freisin a mhéid a bhaineann leis na hidirbhearta onnmhairiúcháin céanna. Ní fhéadfar an scaoileadh sin lena thomhailt a dhéanamh ach aon uair amháin. Dá bhrí sin, cé go bhféadfadh roinnt cionta nó neamhrialtachtaí comhleanúnacha tarlú i mBallstáit éagsúla, ní gá ach an cion nó an neamhrialtacht ba chúis leis na táirgí le linn gluaiseachta an socrú fionraí dleachta máil a fhágáil a chur san áireamh chun na dleachtanna sin a aisghabháil, a mhéid a scaoil an cion nó an neamhrialtacht sin na táirgí lena dtomhailt ⁷.

Is é an dara féidearthacht go raibh údaráis Ballstáit amháin ag brath ar cheann de na toimhdí a soláthraíodh chun a chinneadh cá ndearnadh an cion nó an neamhrialtacht ⁸ agus go bhfionnann údaráis Ballstáit eile go ndearnadh an cion nó an neamhrialtacht ina mBallstát féin ⁹. I gcás den sórt sin, tá na húdaráis sin leis an sásra ceartaitheach a chur i bhfeidhm lena gceadófar don Bhallstát sin an dleacht mháil a bhailiú laistigh de thrí bliana ón dáta a tarraingíodh suas na doiciméid riaracháin a ghabhann leo ¹⁰. A luaithe a bheidh an tréimhse sin caite, ní fhéadfaidh ach an Ballstát a bhí ag brath ar cheann de na toimhdí sin an dleacht mháil a bhailiú go dlisteanach.

Maidir leis na rialacha a bhaineann le cúnaimh frithpháirteach chun éilimh a bhaineann le dleachtanna máil a ghnóthú, leagann an Chúirt béim, ar an gcéad dul síos, ar roinnt na gcumhachtaí idir údaráis an Bhallstáit ina bhfuil an t-údarás is iarratasóir suite, a

⁶ Airteagal 6(2) agus Airteagal 20 de Threoir 92/12.

⁷ Airteagal 6 agus 20 de Threoir 92/12.

⁸ Airteagal 20 (2) agus (3) de Threoir 92/12.

⁹ Faoi Airteagal 20 (2) agus (3) de Threoir 92/12, foráiltear do na toimhdí sin in dhá chás: baineann an chéad cheann leis an gcás nach féidir an áit ina ndearnadh an cion nó an neamhrialtacht a shuí agus baineann an dara ceann leis an áit nach dtagann na hearraí máil chuig a gceann scríbe agus nach féidir áit an chion nó na neamhrialtachta a shuí.

¹⁰ Airteagal 18(1) agus Airteagal 19(1) de Threoir 92/12.

chuireann a ndlí náisiúnta i bhfeidhm maidir leis an éileamh agus maidir leis an ionstraim lena gceadaítear a fhorfheidhmiú, agus údaráis an Bhallstáit ina bhfuil an t-údarás iarrtha suite, a chuireann a ndlí náisiúnta i bhfeidhm maidir leis na bearta forfheidhmithe ¹¹. I gcomhréir le prionsabal na muiníne frithpháirtí, ní mór an ionstraim lena gceadaítear forghníomhú a aithint go díreach agus ní mór déileáil léi go huathoibríoch mar ionstraim lena gceadaítear éileamh de chuid an Bhallstáit ina bhfuil an t-údarás iarrtha suite a fhorghníomhú. Dá bhrí sin, ní féidir le húdaráis an Bhallstáit sin amhras a chaitheamh ar mheasúnú údaráis an Bhallstáit iarrthaigh maidir leis an áit ina ndearnadh an neamhrialtacht nó an cion, ós rud é go dtagann an measúnú sin faoina dhlínse aonair. Ina dhiaidh sin, dearbhaíonn an Chúirt nach féidir an ionstraim lena gceadaítear forghníomhú a fhorghníomhú sa Bhallstát ina bhfuil an t-údarás iarrtha suite má bhíonn tobhach dúbailte dleachtanna máil ar na hidirbhearta céanna a bhaineann leis na táirgí céanna mar thoradh ar an bhforfheidhmiú sin. Dá bhrí sin, is gá a cheadú do chomhlacht inniúil an Bhallstáit chéanna diúltú an teidil seo a fhorghníomhú ionas nach mbeidh dhá chinneadh chríochnaitheacha ann, atá dírithe ar chánachas a dhéanamh ar na táirgí céanna, bunaithe, maidir le ceann amháin, ar a n-imeacht neamhdhleathach ón socrú fionraíochta agus, maidir leis an gceann eile, ar iad a scaoileadh lena dtomhailt ina dhiaidh sin. Ar deireadh, tagann an Chúirt ar an gconclúid nach féidir amhras a chaitheamh ar an léiriú sin lena cásdlí, ar dá réir nár bhunaigh reachtas an Aontais Eorpaigh cosc ar chánachas dúbailte mar phrionsabal absalóideach ¹², ós rud é go bhfuil sé mar chuid de chomhthéacs fíorasach sonrath an cháis is cúis leis an mbreithiúnas sin, a bhain le cás imeachta neamhdhleathaigh ón socrú fionraíochta mar gheall ar ghoid táirgí ar greamaíodh marcálacha cánach orthu cheana féin sa 'Bhallstát imeachta', na marcálacha cánach sin a bhfuil luach intreach acu lena n-idirdhealaítear iad ó dhoiciméid shimplí arb ionann iad agus suim airgid a íoc leis na húdaráis chánach sa Bhallstát inar eisíodh na marcálacha sin.

Breithiúnas an 29 Aibreán 2010, Dansk Transport og Logistik (C-230/08, [EU:C:2010:231](#))

(Cód Custaim an Chomhphobail – Airteagail 202, 215 (1) agus (3), 217 (1) agus (233) (d) – Coincheap earraí 'ina gcoigisteofar iad an tráth céanna nó ina dhiaidh sin' – Rialachán lena gcuirtear chun feidhme an Cód Custaim – Airteagal 867a – Treoir 92/12/CEE – Airteagail 5 (1) agus (2), 6, 7 (1), 8 agus 9 – An Séú Treoir CBL – Airteagail 7, 10(3) agus 16(1) – Tabhairt isteach neamhdhleathach earraí – Iompar earraí a dhéantar faoi chumhdach carnet TIR – Urghabháil agus scriosadh – Cinneadh an Bhallstáit ina dtabhaítear an fiach custaim, éilimh mháil agus CBL – Díothú fiach custaim agus cánach)

Chuir cúirt Dhanmharagach ceist faoi bhráid na Cúirte le haghaidh réamhrialú in imeachtaí a bhaineann le dleachtanna custaim, dleachtanna máil agus CBL a thobhach ar thoitíní arna smuigleáil le linn oibríochtaí iompair arna ndéanamh faoi carnet TIR.

¹¹ Airteagal 12(1) agus (3) de Threoir 76/308.

¹² Breithiúnas Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh an 13 Nollaig 2007, BATIG (C-374/06, [EU:C:2007:788](#), mír 55).

Scríosadh na toitíní a bhí á gcoinneáil láithreach. Ba í an cheist ansin, go bunúsach, an bhfanann agus an féidir an fiach custaim agus cánach a bhaineann le hearraí smuigleáilte a aisghabháil, fad a choinnítear, a urghabhtar nó a scriostar na hearraí.

Measann an Chúirt nach mór an tríú fomhír d'Airteagal 5(1) agus Airteagal 6(1) de Threoir 92/12, arna leasú le Treoir 96/99, a léiriú sa chaoi nach mór a mheas nár allmhairíodh earraí arna n-urghabháil ag údaráis chustaim agus chánach áitiúla ar iad a thabhairt isteach i gcríoch an Aontais Eorpaigh agus a scrios na húdaráis sin go comhuaineach nó ina dhiaidh sin, gan iad a bheith ina seilbh a thuilleadh riamh, agus mar thoradh air sin nach dtagann an teagmhas inmhuirir ina leith chun cinn. Earraí a urghabhadh tar éis iad a thabhairt isteach go neamhdhleathach sa chríoch sin, is é sin le rá ón tráth a d'fhág siad limistéar na chéad oifige custaim atá suite laistigh den chríoch sin, agus a scrios na húdaráis sin go comhuaineach nó ina dhiaidh sin gan scor riamh de bheith ina seilbh acu, ní mheastar iad a bheith 'faoi fhionraíocht dleachta máil' de réir bhrí na chéad fhomhíre d'Airteagal 5(2) i gcomhar le hAirteagal 6(1) (c), Airteagal 84(1) (a) agus Airteagal 98 de Rialachán Uimh. 2913/92, arna leasú le Rialachán Uimh. 1662/1999, agus Airteagal 867a de Rialachán Uimh. 955/1999, arna leasú le Rialachán Uimh. 2454/93, ionas go dtarlóidh an teagmhas inmhuirearaithe maidir le dleacht mháil ar na hearraí sin agus, dá bhrí sin, go mbeidh an dleacht mháil orthu inmhuirearaithe.

Ina theannta sin, sonraíonn an Chúirt nach mór Airteagal 6(1) agus Airteagal 7(1) de Threoir 92/12, arna leasú le Treoir 96/99, a léiriú sa chaoi go bhfuil údaráis an Bhallstáit inar aimsíodh na hearraí, a tugadh isteach san Aontas go neamhdhleathach, agus inar urghabhadh iad ina dhiaidh sin inniúil chun dleacht mháil a aisghabháil, ar choinníoll go sealbhaítear na hearraí sin chun críoch tráchtála. Is faoin gcúirt náisiúnta atá sé a chinneadh an gcomhlíontar an coinníoll sin sa díospóid atá os a comhair.

Breithiúnas an 28 Eanáir 2016, BP Europa (C-64/15, [EU:C:2016:62](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Cánachas – Socruithe ginearálta maidir le dleacht mháil – Treoir 2008/118/CE – Neamhrialtacht a rinneadh le linn gluaiseacht earraí máil – Gluaiseacht earraí faoi shocrú fionraí dleachta – Táirgí atá in easnamh tráth an tseachadta – Dleacht mháil a bhailiú in éagmais cruthúnais gur scríosadh na táirgí nó go gcailltear na táirgí)

I mí Eanáir 2011 sheol BP Europa ar bhád 2.4 milliún lítear díosail ó stóras cánach san Ísiltír chuig stóras cánach sa Ghearmáin. Rinneadh an t-iompar mar chuid de ghluaiseacht fionraí dleachta na n-earraí máil. Ag deireadh an tsoláthair, chinn úinéir stóras cánach na Gearmáine go raibh 4 854 lítear díosail ar iarraidh ón gcainníocht bhunaidh agus chuir sé na húdaráis chustaim ar an eolas dá réir. Ina dhiaidh sin, chuir údaráis chánach na Gearmáine an chainníocht díosail a bhí in easnamh faoi réir na cánach fuinnimh. Cuireann BP Europa in aghaidh an chinnidh sin.

Sular tionscnaíodh an díospóid, iarrann Bundesfinanzhof (an Chúirt Chónaidhme Airgeadais, an Ghearmáin) ar an gCúirt, go bunúsach, cé na rialacha maidir le

hinmhuirearacht nach mór a bheith faoi réir, de bhun Threoir 2008/118, táirgí a aistrítear faoi shocrú fionraíochta ina suitear, tráth an tseachadta, cainníochtaí na dtáirgí atá in easnamh ón méid a bhí iontu ag an áit imeachta. Go háirithe, fiafraíonn sí, faoi Airteagal 20(2) de Threoir 2008/118, an gcuirtear deireadh leis an socrú fionraí dleachta dá bhforáiltear i ndáil le hearraí máil nuair a aimsítear earraí atá ar iarraidh tráth seachadta an táirge i gcás amhail an cás atá i gceist sna príomhimeachtaí. Ina theannta sin, fiafraíonn cúirt na Gearmáine den Chúirt an gcuirtear cosc le forálacha Threoir 2008/118 ar fhoráil trasuite náisiúnta nach sonraítear go sainráite inti nach mór scaoileadh na dtáirgí lena mbaineann lena dtomhailt a bheith mar thoradh ar an neamhrialtacht a rialaítear le hAirteagal 10(2) de Threoir 2008/118.

Chinn an Chúirt nach mór Airteagal 20(2) de Threoir 2008/118 a léiriú sa chaoi go dtagann deireadh le gluaiseacht earraí máil faoi shocrú fionraí dleachta, de réir bhrí na forála sin, tráth a chinneann coinsíní na n-earraí sin, tar éis dhíluchtú iomlán na córa iompair ina bhfuil na hearraí atá i gceist, go bhfuil cainníochtaí de na hearraí sin in easnamh i ndáil leis na hearraí sin a bhí le seachadadh.

Tagraíonn foclaíocht Airteagal 20(2) de Threoir 2008/118 do na hearraí iad féin agus ní do na modhanna iompair ar fad lenar iompraíodh iad. Dá bhrí sin, is é glacadh iarbhír na n-earraí, mar sin, ag a gcoinsíní nach mór a chur san áireamh chun am a seachadta a chinneadh agus ní chun a n-ábhar a iompar chuig an gcoinsíní amháin, cibé ábhar a d'fhéadfadh a bheith i gceist.

Tá Airteagal 20(2) den Treoir sin mar chuid de Chaibidil IV di, dar teideal 'Gluaiseacht earraí máil faoi fhionraí dleachta máil'. Áirítear sa chaibidil sin forálacha Airteagal 19(2) (c) den Treoir sin, ar i gcomhréir leo nach mór don choinsíní toiliú le haon seiceáil lena gcuirtear ar chumas údaráis inniúla an Bhallstáit chinn scríbe a dheimhniú dóibh féin go bhfuarthas na hearraí i dtrácht iarbhír. Dá bhrí sin, bhí sé beartaithe ag reachtas an Aontais go mbeadh fáil iarbhír na n-earraí ina gné lena gcinntear na coinníollacha faoina gcaithfear measúnú a dhéanamh ar ghluaiseacht na n-earraí sin faoi shocrú fionraí dleachta tráth a seachadta. Ní gá léirmhíniú difriúil a dhéanamh ar aon fhoráil eile den chaibidil seo.

Thairis sin, féachann forálacha Airteagal 20(2) de Threoir 2008/118, trína shonrú cathain a thiocfaidh deireadh le gluaiseacht earraí máil faoi shocrú fionraí dleachta, leis an am a shainiú ag a meastar na hearraí sin a bheith scaoilte lena dtomhailt agus, dá thoradh sin, leis an bpointe ag a dtiocfaidh dleacht ar na hearraí sin chun bheith inmhuirearaithe a chinneadh.

Thairis sin, ós rud é gur cáin ar thomhaltas í an dleacht mháil, mar a luaitear in aithris 9 de Threoir 2008/118, bunaithe ar mhéid na n-earraí a thairgtear lena dtomhailt, ní mór an pointe ag a mbeidh an dleacht inmhuirearaithe a shocrú sa chaoi gur féidir méid na n-earraí lena mbaineann a thomhas go beacht.

Cuireann an Chúirt in iúl freisin nach mór forálacha comhcheangailte Airteagal 7(2) (a) agus Airteagal 10(2) de Threoir 2008/118 a léiriú sa chaoi nach mbaineann na cásanna a

rialáíonn siad ach amháin leis an gcás dá dtagraítear in Airteagal 7(4) den Treoir sin, agus nach luaitear go sainráite i bhforáil náisiúnta lena dtrasuitear Airteagal 10(2) de Threoir 2008/118 nach mór scaoileadh na dtáirgí lena mbaineann lena dtomhailt a bheith mar thoradh ar an neamhrialtacht a rialaítear leis an bhforáil sin den Treoir sin, nach féidir cur i bhfeidhm na forála náisiúnta sin a chosc i gcás ganntanas, rud a thugann le tuiscint go bhfuil gá le scaoileadh tomhaltais den sórt sin.

Déantar tagairt in Airteagal 10(2) agus in Airteagal 7(2) (a) de Threoir 2008/118 do chásanna inar scaoileadh lena dtomhailt iad mar thoradh ar neamhrialtacht a aimsíodh le linn gluaiseacht earraí máil faoi shocrú fionraí dleachta tríd an socrú sin a fhágáil. Dá réir sin, ní féidir le foráil náisiúnta lena dtrasuitear Airteagal 10(2) de Threoir 2008/118 foráil a dhéanamh, i bprionsabal, go measfar gur tharla neamhrialtacht den sórt sin sa Bhallstát inar braitheadh an neamhrialtacht agus an tráth a braitheadh í, gan an toimhde sin a chur faoi réir an choinníll gur eascair scaoileadh na n-earraí lena dtomhailt as an neamhrialtacht sin.

Léiríonn fionnachtain easnaimh i seachadadh earraí máil faoi shocrú fionraí dleachta staid atá riachtanach, san am a chuaigh thart, nuair nach raibh na hearraí a bhí ar iarraidh mar chuid den seachadadh sin agus nár tháinig deireadh lena ngluaiseacht, dá réir sin, i gcomhréir le hAirteagal 20(2) de Threoir 2008/118. Dá bhrí sin, is ionann an staid sin agus neamhrialtacht de réir bhrí Airteagal 10(6) den Treoir sin. Eascaíonn baint ón socrú fionraí dleachta as neamhrialtacht den chineál sin riachtanais agus, mar thoradh air sin, scaoileadh lena dtomhailt mar a thiomhdítear faoi Airteagal 7(2) (a) den Treoir sin.

Ina theannta sin, baineann an neamhrialtacht a rialaítear le hAirteagal 10(2) de Threoir 2008/118 le cas seachas an cas a chumhdaítear le hAirteagal 7(4) den Treoir sin, is é sin le rá, 'scriosadh iomlán nó caillteanas doleigheasta earraí máil'. Dá réir sin, má sholáthraítear cruthúnas ar dhíothú iomlán den sórt sin nó ar chaillteanas doleigheasta earraí máil faoi shocrú fionraí dleachta, sa chás sin, ní féidir earraí máil a scaoileadh lena dtomhailt de réir bhrí Airteagal 7(2) (a) de Threoir 2008/118, ná, mar thoradh air sin, ní féidir feidhm a bheith ag Airteagal 10(2) den Treoir sin. Dá bhrí sin, tá na cásanna a rialaítear leis na forálacha sin lasmuigh de na cásanna a chumhdaítear le hAirteagal 7(4) den Treoir sin.

Ar deireadh, sonraíonn an Chúirt nach mór Airteagal 10(4) de Threoir 2008/118 a léiriú sa chaoi go bhfuil feidhm aige ní hamháin i gcás nach bhfuil na cainníochtaí táirgí go léir a aistrítear faoi shocrú fionraí dleachta tagtha chuig a gceann scríbe, ach freisin i gcásanna nach bhfuil ach cuid de na táirgí sin tagtha chuig a gceann scríbe.

Dá bhrí sin, ní fhorchoimeádtar ar bhealach ar bith le foclaíocht Airteagal 10(4) de Threoir 2008/118 cur i bhfeidhm na forála sin maidir leis an gcás amháin inar theip ar mhéid iomlán na n-earraí a bhí ag gluaiseacht faoi shocrú fionraí dleachta teacht chuig an gceann scríbe. Tagann Airteagal 10(4) de Threoir 2008/118 faoi chuimsiú comhthéacs

ina raibh sé beartaithe ag reachtas an Aontais gach cás neamhrialtachta a chumhdach, lena n-áirítear, dá réir sin, iad siúd nach ndéanann difear ach do chuid den ghluaiseacht.

1.2. Inmhuirearacht i gcás go bhfaighidh duine aonair earraí máil

Breithiúnas an 2 Aibreán 1998 (an Chúirt Iomlán), EMU Tabac agus páirtithe eile (C-296/95, [EU:C:1998:152](#))

(Treoir 92/12/CEE ón, gComhairle maidir leis na socruithe ginearálta do tháirgí atá faoi réir dleachta máil agus ar tháirgí den sórt sin a shealbhú agus a bhogadh agus faireachán a dhéanamh orthu – An Ballstát ina bhfuil dleacht mháil dlite – Ceannach trí ghníomhaire)

Tá EMU Tabac, atá ina mhiondíoltóir táirgí tobac i Lucsamburg, agus The Man in Black Ltd ina bhfochuideachtaí de chuid Enlightened Tobacco Company. Bhí córas curtha ar bun agus á oibriú ag na cuideachtaí sin lena ceadaíodh do chónaitheoir sa Ríocht Aontaithe táirgí tobac a cheannaigh sé ó EMU i Lucsamburg a fháil 'gan compord a chathaoir a fhágáil'.

Tríd an gcóras seo, féachann an ceannaitheoir le dleacht mháil a bhaineann leis an Ríocht Aontaithe a sheachaint, atá i bhfad níos airde ná an méid atá iníoctha i Lucsamburg. Ordaíonn custaiméirí, ag gníomhú dóibh trí The Man in Black, toitíní le huasmhéid 800 toitín in aghaidh an ordaithe. Déanann an gníomhaire seo earraí a iompar ó Lucsamburg go dtí an Ríocht Aontaithe agus íocann sé leis an miondíoltóir EMU Tabac agus leis an iompróir an tsuim airgid atá dlite dóibh agus ar a gcoinníonn sé coimisiún.

I rith 1995, choinnigh na Coimisinéirí Custam agus Máil (údarás custaim na Ríochta Aontaithe) cainníochtaí áirithe táirgí tobac a bhí á n-allmhairiú ag Dover, mar a bhí údaráithe ag reachtaíocht na Breataine nuair a bhí dleachtanna máil dlite.

In imeachtaí athbhreithnithe bhreithiúnaigh i gcoinne chustaim na Ríochta Aontaithe, bhí an dá chuideachta den tuairim, maidir le hallmhairí arna ndéanamh chun críocha daoine príobháideacha a d'íoc dleacht mháil in Ard-Diúcacht Lucsamburg, go raibh na hearraí atá i gceist díolmhaithe ón dleacht sin sa Ríocht Aontaithe agus go raibh an choinneáil chustaim neamhdhleathach dá bhrí sin.

Chuir an Chúirt Achomhairc (an Ríocht Aontaithe) ceisteanna faoi bhráid na Cúirte Breithiúnais maidir le leiriú Threoir CE maidir le Dleacht Mháil.

Freagraíonn an Chúirt nach mór Treoir 92/12 a léiriú sa chaoi nach gcuirtear cosc léi ar dhleacht mháil a thobhach i mBallstát A ar earraí a scaoileadh lena dtomhailt i mBallstát B i gcás ina bhfuarthas iad ó chuideachta X chun críocha daoine aonair príobháideacha atá bunaithe i mBallstát A trí chuideachta Y ag gníomhú mar ghníomhaire do na daoine aonair sin agus ar luach saothair, agus é á chur san áireamh gur eagraigh cuideachta Y

iompar earraí ó Bhallstát B go Ballstát A freisin thar ceann daoine aonair agus gur iompróir a ghníomhaigh ar chomaoin a rinne é.

Agus í ag teacht ar an gconclúid sin, leag an Chúirt béim, ar an gcéad dul síos, ar an idirdhealú a dhéantar leis an Treoir idir, ar thaobh amháin, earraí a shealbhaítear chun críoch tráchtála agus, ar an taobh eile, earraí a shealbhaítear chun críoch pearsanta. De réir na Treorach, chun a shuíomh gur údar fíor-phearsanta a bhaineann le seilbh earraí atá faoi réir na dleachta máil dá dtagraítear in Airteagal 8, ní mór go bhfuarthas iad ag duine, a bheith faighte dá úsáid féin agus a bheith iompartha ag an duine sin. Thairis sin, dhearbhaigh an Chúirt, i gcás ina raibh sé beartaithe ag reachtas an Chomhphobail tagairt a dhéanamh d'idirghabháil gníomhaire i gcomhthéacs na Treorach, go ndearna sé amhlaidh go sainráite. Sa chás seo, ní fhoráiltear go sainráite le haon cheann de na leaganacha teanga d'idirghabháil den sórt sin.

I ndáil leis sin, cuireann an Chúirt in iúl go gcoisctear, leis an ngá atá le léiriú aonfhoirmeach ar ghníomhartha arna nglacadh ag institiúidí an Chomhphobail, i gcásanna amhrais, foclaíocht forála a mheas ina haonar, ach go gceanglaítear, os a choinne sin, í a léiriú agus a chur i bhfeidhm i bhfianaise na leaganacha arna dtarraingt suas sna teangacha oifigiúla eile. Ní mór, i bprionsabal, an luach céanna a thabhairt do gach leagan teanga, luach nach féidir a athrú de réir mhéid dhaonra na mBallstát a chleachtann an teanga atá i gceist.

Is é conclúid na Cúirte nach bhfuil Airteagal 8 de Threoir 92/12, lena bhforáiltear, maidir le táirgí arna bhfáil ag daoine príobháideacha, dá n-úsáid féin agus arna n-iompar acu, dleacht mháil le tobhach sa Bhallstát ina bhfaightear na hearraí, ceaptha a bheith infheidhme i gcás inar trí ghníomhaire a rinneadh ceannach agus/nó iompar earraí atá faoi réir dleacht mháil. Dá bhrí sin, i gcás ina n-iompraítear earraí ó Bhallstát amháin go Ballstát eile ar ghníomhaíocht trádálaí ag gníomhú ar chomaoin dó a d'iarr custaiméirí sa Stát deireanach sin roimhe sin agus a shocraigh go n-allmhaireofaí na hearraí sin, tá an dleacht mháil inmhuirearaithe sa Bhallstát deireanach sin.

Ar deireadh, thug an Chúirt dá haire go bhforáiltear go sainráite sa Treoir, sa chás sin, go n-aisíocfar an dleacht mháil a íocadh sa Bhallstát inar ceannaíodh na hearraí, chun cánachas dúbailte a sheachaint.

Breithiúnas an 23 Samhain 2006, Joustra (C-5/05, [EU:C:2006:733](#))

(Forálacha cánach – Comhchuibhiú dlíthe – Treoir 92/12/CEE – Dleachtanna máil – Fíon – Airteagail 7 go 10 – Cinneadh an Bhallstáit ina bhfuil dleacht inmhuirearaithe – Éadail ag duine dá riachtanais féin agus riachtanais daoine aonair eile – Iompar chuig Ballstát eile ag cuideachta iompair – Scéim is infheidhme sa Bhallstát cinn scríbe)

D'ordaigh an tUasal Joustra fíon sa Fhrainc gach bliain dá riachtanais féin agus riachtanais na mball eile de ghrúpa a raibh sé ina bhall de. Scaoileadh an fíon a d'ordaigh an tUasal Joustra lena thomhailt sa Fhrainc agus íocadh dleacht mháil sa

Bhallstát sin. Ar iarratas an Uasail Joustra, bhailigh cuideachta iompair Ollannach an fíon sa Fhrainc, a thug go dtí an Ísiltír é le seachadadh chuig teach an Uasail Joustra, áit ar stóráladh é ar feadh cúpla lá sular seachadadh é do bhaill eile an ghrúpa. D'íoc an tUasal Joustra praghas an fhíona agus an iompair, ansin d'aisíoc gach ball den ghrúpa é as an bpraghas a fhreagraíonn do na cainníochtaí fíona a seachadadh dó agus sciar de na costais iompair arna ríomh i gcomhréir leis na cainníochtaí sin. Níor sháraigh na cainníochtaí a seachadadh chuig gach comhalta den ghrúpa na huaschainníochtaí táscacha a leagtar síos le Treoir 92/12, arna leasú le Treoir 92/108, chun a shuíomh an bhfuil na táirgí beartaithe chun críocha tráchtála, eadhon 90 lítear fíona, lena n-áirítear uasmhéid de 60 lítear fíona súilíneach. Ní dharna an tUasal Joustra an ghníomhaíocht seo go gairmiúil nó ar mhaithe le brabús.

D'fhorchuir údaráis chánach na hÍsiltíre dleacht mháil EUR 906,20 ar an bhfíon sin.

Séanann an tUasal Joustra go bhfuil sé faoi dhliteanas an dleacht mháil sin a íoc. Díolmhaítear táirgí a fhaigheann daoine aonair príobháideacha le haghaidh a n-úsáide féin agus a iompraítear leo féin ó dhleacht máil i mBallstát an allmhairithe le Treoir 92/12. Dar leis, ní chuirtear cosc leis na focail 'a iompraíonn sé féin' sa treoir a léiriú sa chaoi go gcuirtear cosc ar thobhach sa Bhallstát cinn scríbe i gcás ina gceannaíonn duine príobháideach earraí máil é féin i mBallstát eile agus go n-iompraíonn tríú páirtí iad, ar a threoracha féin agus thar a cheann, chuig an mBallstát cinn scríbe.

Agus an díospóid sin á héisteacht aici, d'iarr Hoge Raad der Nederlanden (Cúirt Uachtarach na hÍsiltíre) ar an gCúirt Bhreithiúnais léiriú a thabhairt ar an gcoincheap sin.

Measann an Chúirt nach mór Treoir 92/12 a léiriú sa chaoi, i gcás ina bhfaighidh pearsa aonair príobháideach nach bhfuil ag gníomhú i gcáil ghairmiúil agus nach bhfuiltear ag saothrú go neamhbhrabúsach, sa chéad Bhallstát, dá úsáid féin agus d'úsáid daoine aonair príobháideacha eile, earraí máil a scaoileadh lena dtomhailt sa Bhallstát sin agus a n-iompraíonn gnóthas iompair arna bhunú sa dara Stát sin iad thar a cheann chuig dara Ballstát, go bhfuil feidhm ag Airteagal 7 den Treoir sin, agus ní ag Airteagal 8 di, agus mar thoradh air sin go dtoibhítear dleacht mháil sa Stát céanna sin freisin.

Chun Treoir 92/12 a chur i bhfeidhm, ní mór táirgí nach sealbhaítear chun críocha pearsanta agus nach dtagann, dá bhrí sin, faoi raon feidhme Airteagal 8 den treoir a mheas mar tháirgí atá á sealbhú chun críocha tráchtála agus, dá bhrí sin, a thagann faoi raon feidhme Airteagal 7 den treoir sin. Ceanglaítear le cur i bhfeidhm Airteagal 8 gur iompraíodh na hearraí atá i gceist go pearsanta ag an duine aonair a fuair iad. De bhun Airteagal 7(6) den Treoir, déanfar, i gcásanna den sórt sin, dleacht mháil a íocadh sa chéad Bhallstát a aisíoc i gcomhréir le hAirteagal 22(3) den Treoir.

Breithiúnas an 14 Márta 2013, an Coimisiún v an Fhrainc (C-216/11, [EU:C:2013:162](#))

(Mainneachtain Bhallstáit maidir le hoibleagáidí a chomhlíonadh – Treoir 92/12/CEE – Dleachtanna máil – Táirgí tobac a fhaightear i mBallstát amháin agus a iompraítear chuig Ballstát

eile – Critéir mheasúnaithe atá cainníochtúil go heisiach – Airteagal 34 CFAE – Srianata cainníochtúla ar allmhairí)

Tugadh caingean os comhair na Cúirte Breithiúnais mar gheall ar mhainneachtain oibleagáidí a chomhlíonadh i gcoinne na Fraince lena n-iarrtar dearbhú go raibh úsáid critéir chainníochtúil amháin chun measúnú a dhéanamh ar chineál tráchtála seilbh daoine aonair príobháideacha ar thobac monaraithe ó Bhallstát eile, agus an critéar sin á chur i bhfeidhm in aghaidh na feithicle aonair agus ní in aghaidh an duine agus ar fud an domhain maidir le gach táirge tobac (is é sin le rá, 2 chileagram in aghaidh na feithicle aonair), contrártha do Threoir 92/12 agus d'Airteagal 34 CFAE.

Measann an Chúirt, ar an gcéad dul síos, nach gcomhlíonann Ballstát a úsáideann critéar den sórt sin ar fud an domhain maidir le gach táirge tobac a oibleagáidí faoi Threoir 92/12 agus, go háirithe, faoi Airteagail 8 agus 9 di.

Chun a shuí go sealbhaítear táirgí chun críocha tráchtála, leagtar amach roinnt critéar in Airteagal 9(2) den Treoir sin. Go sonrach, mar is léir ó fhoclaíocht iarbhír na chéad fhomhíre d'Airteagal 9(2), chun a shuíomh an sealbhaítear táirgí chun críoch tráchtála, ní mór do na Ballstáit, *inter alia*, roinnt tosca a chur san áireamh, nach bhfuil i gcainníocht na dtáirgí atá á gcoinneáil ach ceann amháin de na tosca a liostaítear i measc roinnt tosca eile. Ina theannta sin, maidir leis an ngné seo, foráiltear sa dara fomhír d'Airteagal 9(2) go bhféadfaidh na Ballstáit leibhéil táscacha a bhunú mar eilimint cruthúnais amháin. Dá bhrí sin, ní cheadaítear le hAirteagal 9(2) do na Ballstáit a chinneadh go sealbhaítear táirgí chun críoch tráchtála ar bhonn tairseach atá cainníochtúil amháin le haghaidh táirgí a shealbhaítear agus ar an mbonn sin amháin.

Thairis sin, sonraíonn an Chúirt, trí thairseacha íosta a leagan síos go sainráite do roinnt catagóirí ar leith de tháirgí tobac, go n-údaítear do na Ballstáit le Treoir 92/12 tairseacha de réir meáchain a bhunú do tháirgí tobac a shealbhaítear, i gcás gach táirge comhcheangailte, ar choinníoll go gcomhlíonann siad gach ceann de na tairseacha íosta sin agus ar an gcoinníoll sin amháin.

Ar deireadh, cuireann sí in iúl, ós rud é gurb é cuspóir Airteagal 9(2) de Threoir 92/12 na coinníollacha a shonrú faoina dtiocfaidh dleacht mháil chun bheith inmhuirearaithe ar shealbhóir na dtáirgí de réir bhrí an dara fomhír d'Airteagal 9(1), nach mór a mheas go dtagraíonn na tairseacha íosta táscacha a leagtar síos sa dara fomhír d'Airteagal 9(2) don sealbhóir sin agus, dá bhrí sin, go bhfuil feidhm acu maidir le gach duine.

Breithiúnas an 18 Iúil 2013, Metro Cash & Carry Danmark (C-315/12, [EU:C:2013:503](#))

(Dleacht mháil – Treoir 92/12/CEE – Airteagail 7 go 9 – Treoir 2008/118/CE – Airteagail 32 go 34 – Gluaiseacht táirgí atá faoi réir dleachta máil laistigh den Chomhphobal – Rialachán (CEE)Uimh. 3649/92 – Airteagail 1 agus 4 – Doiciméad simplithe tionlacain – Cóip Uimh. 1 – Gníomhaíocht ‘cash & carry’ – Táirgí a scaoiltear lena dtomhailt i mBallstát amháin agus arna sealbhú chun críocha tráchtála i mBallstát eile nó táirgí arna bhfáil ag daoine aonair príobháideacha chun a n-

úsáide féin agus arna n-iompar acu féin – Deochanna biotáilleacha – Níl aon oibleagáid ar an soláthraí an táirge a sheiceáil)

Tá asraonta mórdhíola curtha in áirithe ag cuideachta as an Danmhairg, Metro, do ghairmithe, a oibríonn ar bhonn ‘cash and carry’ (íoc is iompar). De réir na teicníce dáilte seo, tagann custaiméirí a bhfuil cárta acu go dtí an díolphointe chun earraí a íocann siad in airgead tirim a cheannach agus tá siad freagrach as iad a sheachadadh iad féin.

Bhain an díospóid sna príomhimeachtaí le dleachtanna máil ar bhíotáillí, atá i bhfad níos airde sa tSualainn ná sa Danmhairg. Dreasacht airgeadais atá sa chás seo chun deochanna biotáilleacha atá faoi réir dleacht mháil na Danmhairge a cheannach agus chun iad a allmhairiú isteach sa tSualainn. Níl deochanna biotáilleacha faoi réir dleachta máil na Sualainne má fhaigheann daoine aonair sa Danmhairg iad dá gcuid riachtanas féin agus má iompraíonn siad iad. I gcás ina bhfaightear iad le haghaidh úsáid tráchtála, os a choinne sin, tá feidhm ag dleachtanna máil na Sualainne.

Tar éis athmheasúnú a dhéanamh ar ghairmithe ón tSualainn a bhí ag ceannach deochanna sa Danmhairg, d’éiligh údaráis chánach na Sualainne ar Metro an doiciméad simplithe tionlacain a fháil óna chustaiméirí sa tSualainn do tháirgí atá faoi réir dleachta máil agus a ghluaiseann idir Stáit.

Dhiúltaigh Østre Landsret (Cúirt Réigiúnach an Oirthir, an Danmhairg) don chaingean a thionscain Metro i gcoinne an chinnidh sin. Ansin rinne Metro achomharc i gcoinne an bhreithiúnais sin chuig an Højesteret (an Chúirt Uachtarach, an Danmhairg), an chúirt a rinne an tarchur, a chuir an cheist faoi bhráid na Cúirte, *inter alia*, an gcaithfear Airteagail 7 go 9 de Threoir 92/12 agus Airteagail 1 agus 4 de Rialachán Uimh. 3649/92 a léiriú sa chaoi go gceanglaítear ar oibreoir eacnamaíoch a fháil amach an bhfuil sé ar intinn ag ceannaitheoirí ó Bhallstáit eile earraí máil a allmhairiú isteach i mBallstát eile agus, más amhlaidh go bhfuil, an bhfuil allmhairiú den sórt sin chun críocha príobháideacha nó tráchtála.

Freagraíonn an Chúirt nach mór Airteagail 7 go 9 de Threoir 92/12, arna leasú le Treoir 92/108, agus Airteagail 1 agus 4 de Rialachán Uimh. 3649/92 a léiriú sa chaoi nach gceanglaítear ar oibreoir eacnamaíoch a fhíorú an bhfuil sé beartaithe ag ceannaitheoirí ó Bhallstáit eile earraí máil a allmhairiú isteach i mBallstát eile agus, más amhlaidh go bhfuil, an chun críocha príobháideacha nó tráchtála atá an t-allmhairiú sin.

Faoi Airteagal 1 de Rialachán 3649/92, má tá earraí máil a scaoileadh cheana lena dtomhailt i mBallstát amháin le húsáid i mBallstát eile chun na gcríoch atá leagtha amach in Airteagal 7 de Threoir 92/12, ní mór don duine atá freagrach as an ngluaiseacht laistigh den Chomhphobal doiciméad simplithe tionlacain a tharraingt suas. Mar sin féin, níl aon ní sna forálacha sin a thacaíonn leis an gconclúid nach mór do sholáthróir, a mhéid nach é féin an ‘duine atá freagrach as gluaiseacht laistigh den Chomhphobal’ faoi Airteagal 1 de Rialachán Uimh. 3649/92, a sheiceáil an gcomhlíontar na coinníollacha maidir leis an duine atá freagrach as an doiciméad simplithe tionlacain a tharraingt suas agus a thabhairt ar lámh dó ionas go bhféadfaidh sé é a choinneáil.

I gcomhréir le hAirteagal 7(3) de Threoir 92/12, ag brath ar na himthosca uile, tá an dleacht le bheith dlite ón duine a dhéanann an seachadadh nó a shealbhaíonn na táirgí atá beartaithe lena seachadadh nó ón duine a fhaigheann na táirgí lena n-úsáid i mBallstát seachas an Ballstát inar scaoileadh na táirgí cheana lena dtomhailt, nó ón trádálaí ábhartha nó ón gcomhlacht ábhartha faoi rialú an dlí phoiblí. Fágann sé sin, ar an gcéad dul síos, nach féidir a mheas gurb é trádálaí, mar sholáthróir nach socraíonn seachadadh na dtáirgí a dhíoltar, an ‘duine a dhéanann an seachadadh’ de réir bhrí Airteagal 7(3). Ní féidir a mheas gurb é trádálaí den sórt sin an duine ‘a bhfuil na táirgí atá beartaithe lena seachadadh ina sheilbh aige’ de réir bhrí Airteagal 7(3), a mhéid nach bhfágann a ghnó mórdhíola féinseirbhíse gur féidir leis úsáid tráchtála na dtáirgí arna ndíol le custaiméirí ó Bhallstát eile a ráthú nó go ndéanfar na táirgí sin a sheachadadh go hiarbhír isteach sa Bhallstát sin.

Ina theannta sin, soiléiríonn an Chúirt nach mór Airteagail 32 go 34 de Threoir 2008/118 a léiriú mar Airteagal a chiallaíonn nach ndéanann siad athruithe substaintiúla ar Airteagail 7 go 9 de Threoir 92/12, arna leasú le Treoir 92/108, ach inneachar na n-alt sin a atáirgeadh agus iad a shoiléiriú.

Ar deireadh, chinn an Chúirt nach mór Airteagal 8 de Threoir 92/12, arna leasú le Treoir 92/108, a léiriú sa chaoi go bhfuil sé in ann ceannach earraí máil a chumhdach i gcás ina bhfaigheann daoine aonair príobháideacha na hearraí sin dá n-úsáid féin agus ina n-íompraíonn siad iad féin, rud is faoi na húdaráis náisiúnta inniúla a fhíorú ar bhonn cás ar chás.

2. Dleachtanna máil a íoc

Breithiúnas an 15 Meitheamh 2006, Heintz van Landewijck (C-494/04, [EU:C:2006:407](#))

(Forálacha cánacha – Comhchuibhiú dlíthe – Treoir 92/12/CEE – Máil – Dleachtanna stampála – An Séú Treoir CBL – Airteagail 2 agus 27 – Díláithriú stampaí máil

Feidhmíonn Landdewijck gnó mórdhíola monaraithe tobac i Lucsamburg, a bhfuil ceadúnas coimeádaí stórais údaraithe aige dó. Faoi Acht Máil na hÍsiltíre, chuir an chuideachta dhá iarratas ar stampaí máil le haghaidh tobac monaraithe faoi bhráid Belastingdienst/Douane te Amsterdam (Oifig Cánach agus Custaim, Amstardam, an Ísiltír) agus thug sí treoir do Securicor Omega iad a sheachadadh chuige. Le linn an tseachadta, d’imigh na stampaí sin as radharc.

Chuir Landewijck in iúl do Chigire na hOifige Cánach (‘an Cigire’) nár shroich na stampaí é, nárbh fhéidir iad a úsáid agus nach raibh Securicor Omega freagrach as a n-imeacht. Dhiúltaigh an cigire aon éileamh ar chúiteamh nó aisíoc an méid a bhí dlite nó íoctha i leith na stampaí a bhí ar iarraidh. Dhiúltaigh an Cigire don agóid i gcoinne an chinnidh sin freisin. Ar deireadh, dearbhaíodh nach raibh bunús leis an gcaingean a tugadh os

comhair Gerechtshof te Amsterdam (Cúirt Achomhairc Amstardam, an Ísiltír). Is trí achomharc a tháinig an díospóid os comhair Hoge Raad der Nederlanden (Cúirt Uachtarach na hÍsiltíre), an chúirt a rinne an tarchur.

Chuir sí roinnt ceisteanna faoi bhráid na Cúirte Breithiúnais le haghaidh réamhrialú, inar iarr sí, *inter alia*, a fháil amach an bhféadfadh Ballstát, gan Treoir 92/12 a shárú, aisíoc mhéid na dleachta máil a d'íoc an chuideachta iarrthach a eisiáimh trí stampaí a cheannach, i gcás ina raibh na marcálacha cánach i gceist imithe sula bhféadfaí iad a ghreamú de tháirgí tobac atá ceaptha lena gcaitheamh i gcríoch náisiúnta, cé nach bhféadfaí a chur as an áireamh go bhféadfadh tríú páirtithe iad a úsáid nó go bhféadfaidís é sin a dhéanamh trína ngreamú de thobac monaraithe a mhargaítear go neamhdhleathach.

Míníonn an Chúirt nach gcuireann Treoir 92/12 ná prionsabal na comhréireachta cosc ar na Ballstáit, a d'fheidhmigh an rogha foráil a dhéanamh go mbeadh marcálacha cánach ar tháirgí atá beartaithe lena dtomhailt ina gcríoch, reachtaíocht a ghlacadh nach ndéantar foráil léi maidir le méid na dleachta máil a íocadh a aisíoc, i gcás ina bhfuil na stampaí máil imithe sula ngreamaítear iad de na táirgí tobac, mura bhfuil an t-imeacht sin inchurtha i leith *force majeure* nó tionóisce agus mura suitear gur scriosadh na stampaí nó go bhfuil siad neamh-inúsáidte go buan, rud a chuireann an dliteanas airgeadais as cailleadh na stampaí sin ar a gceannaitheoir.

Bheadh baol ann go spreagfaí mí-úsáid agus calaois le reachtaíocht náisiúnta lena gceadófaí do cheannaitheoir stampaí máil aisíocaíocht a fháil trí líomhain a dhéanamh go simplí gur cailleadh iad. Tá cosc ar mhí-úsáid agus ar chalaois den sórt sin go beacht ar cheann de na cuspóirí atá á saothrú le reachtaíocht an Chomhphobail. Dá bhrí sin, cuidíonn rialacha náisiúnta a fhágann go bhfuil an ceannaitheoir freagrach ó thaobh airgeadais de as stampaí cánach a chailleadh i gcás a n-imithe chun an cuspóir a bhaineann le cosc a chur ar úsáid chalaoiseach na stampaí sin a bhaint amach.

Breithiúnas an 13 Nollaig 2007, BATIG (C-374/06, [EU:C:2007:788](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Forálacha cánach – Comhchuibhiú dlíthe – Treoir 92/12/CEE – Earraí máil – Marcálacha cánach – Imeacht neamhrialta ó shocrú fionraí – Gadaíocht – Scaoileadh lena dtomhailt i mBallstát na gadaíochta – Neamh-aisíoc marcálacha cánach Ballstáit atá greamaithe cheana féin de tháirgí goidte)

Fuair Tuxedo GmbH marcálacha cánach ón Hauptzollamt (Príomhoifig Chustaim, an Ghearmáin) ('an Hauptzollamt') le haghaidh toitíní a mhonaraíonn P.J. Carroll & Co ('Carroll') in Éirinn agus atá beartaithe do mhargadh na Gearmáine. Sheol Tuxedo na marcálacha seo chuig Carroll a chuir ar phacáistí aonair toitíní iad. Seoladh na pacáistí ansin chuig comhpháirtí trádála atá bunaithe san Ísiltír faoin socrú fionraí laistigh den phobal. Goideadh na toitíní go léir i gcalafort Bhaile Átha Cliath (Éire).

Ó d'fhág na toitíní na socruithe fionraíochta in Éirinn, d'íoc Carroll dleacht mháil le riarachán custaim na hÉireann de réir rialacha an Aontais Eorpaigh.

Chuir Tuxedo iarratas isteach ansin chuig an Hauptzollamt chun na marcálacha cánach a fuarthas a aisíoc. Diúltaíodh don iarratas sin, agus dheimhnigh an Hauptzollamt an diúltú. Mar sin tugadh achomharc os comhair Finanzgericht Düsseldorf (an Chúirt Airgeadais, Düsseldorf, an Ghearmáin), an chúirt a rinne an tarchur.

Ba í an cheist an gcuirtear cosc le Treoir 92/12 ar reachtaíocht Ballstáit lena n-eisiatar aisíoc an mhéid a íocadh as marcálacha cánach a fháil ón mBallstát sin inar greamaíodh na marcálacha sin d'earraí máil sular scaoileadh iad lena dtomhailt sa Bhallstát sin, ar goideadh na hearraí sin i mBallstát eile, rud a d'fhág gur íocadh dleacht mháil sa Bhallstát eile sin, agus nach dtugtar cruthúnas nach ndéanfar na hearraí goidte a dhiúscairt sa Bhallstát inar eisíodh na marcálacha sin.

Mar réamhphointe, cuireann an Chúirt in iúl gurb ionann táirgí tobac a ghluaiseann faoi fhionraíocht dleachta máil a ghoid agus imeacht neamhrialta ó shocrú fionraí de réir bhrí Airteagal 6(1) (a) de Threoir 92/12, agus mar thoradh air sin go mbeidh dleacht mháil inmhuirearaithe sa Bhallstát inar tharla an ghoid, i gcomhréir le hAirteagal 20(1) den Treoir sin.

Tagann sí ar an gconclúid ansin nach gcuirtear bac le Treoir 92/12, arna leasú le Rialachán Uimh. 807/2003¹³, ar reachtaíocht Ballstáit lena n-eisiatar aisíoc an mhéid a íocadh chun marcálacha cánach arna n-eisiúint ag an mBallstát sin a fháil i gcás inar greamaíodh na marcálacha sin d'earraí máil sula scaoiltear iad lena dtomhailt sa Bhallstát sin, i gcás inar goideadh na hearraí sin i mBallstát eile, lena ngabhann íocaíocht dleachta máil sa Bhallstát eile sin, agus i gcás nach gcuirtear cruthúnas ar fáil nach ndéanfar na hearraí goidte a dhiúscairt sa Bhallstát inar eisíodh na marcálacha sin.

De réir na Cúirte, d'fhéadfadh mí-úsáid agus calaois a spreagadh dá bhféadfaí aisíocaíocht marcálacha cánach a fháil go simplí trí líomhain a dhéanamh d'imeacht na dtáirgí ar ar greamaíodh iad. Sa chás a chumhdaítear leis an reachtaíocht sin, tá baol suntasach ann go ndéanfar na táirgí goidte a dhiúscairt sa Bhallstát a d'eisigh na marcálacha cánach. Ós rud é go bhfuil marcálacha cánach an Stáit sin orthu, féadfar na táirgí sin a thabhairt isteach gan deacracht i margadh oifigiúil táirgí tobac an Stáit sin, agus ar an gcaoi sin an t-ioncam cánach a bhfuil sé ina theideal a bhaint de. Cé is moite d'aon chalaois a dhéanann an t-oibreoir eacnamaíoch a bhfuil na hearraí ina sheilbh aige, ní dhéanann an fíoras gur íocadh an dleacht mháil i mBallstát eile difear don riosca sin.

Faoi Airteagal 22(1) agus (2) de Threoir 92/12, i gcás ina bhfuil táirgí a scaoiltear lena dtomhailt i mBallstát amháin agus a bhfuil marc cánach de chuid an Bhallstáit sin orthu

¹³ Rialachán (CE) Uimh. 807/2003 ón gComhairle an 14 Aibreán 2003 lena n-oiriúnaítear do Chinneadh 1999/468/CE na forálacha a bhaineann le coistí a thugann cúnamh don Choimisiún i bhfeidhmiú a chumhachtaí cur chun feidhme a leagtar síos in ionstraimí ón gComhairle arna nglacadh i gcomhréir leis an nós imeachta comhairliúcháin (aontoilíocht) (IO 2003 L 122, lch. 36).

beartaithe lena dtomhailt i mBallstát eile agus á seoladh ansin, is gá d'údaráis chánach an Bhallstáit sin díothú mharcanna cánach an chéad Bhallstáit a fhionnadh. Leis an bhforáil seo, tá tosaíocht tugtha ag reachtas an Chomhphobail do mhí-úsáid agus calaois a chosc chun aimhleasa phrionsabal an chánachais in aon Bhallstát amháin. Bheadh sé paradacsúil go gceadófaí aisíocaíocht a dhéanamh ar mharcálacha cánach a ghreamaítear d'earraí máil sa chás a chumhdaítear leis an reachtaíocht atá i gceist, nach féidir aon rialú a dhéanamh ar cheann scríbe na n-earraí goidte ann, cé go gcuirtear le hAirteagal 22(2) (d) de Threoir 92/12 aisíocaíocht dleachta máil faoi réir cinnidh gur scriosadh na marcálacha lena bhfianaítear gur íocadh í, in imthosca ina bhfuil níos lú riosca mí-úsáide agus calaoise ann.

Breithiúnas an 2 Meitheamh 2016, Kapnoviomichania Karelia (C-81/15, [EU:C:2016:398](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Cánachas – Socruithe ginearálta maidir le dleacht mháil – Treoir 92/12/CEE – Tobac monaraithe a ghluaiseann faoi shocrú fionraí dleachta máil – Freagracht an choimeádaí údaráithe stórais – Féadfaidh na Ballstáit coimeádaithe stórais údaráithe a chur faoi dhliteanas i gcomhpháirt agus go leithleach as suimeanna a fhreagraíonn do na pionóis airgeadais a fhorchuirtear orthu siúd a bhíonn i mbun smuigleála – Prionsabail na comhréireachta agus na deimhneachta dlíthiúla)

Bhí ar Karelia, cuideachta Ghréagach atá gníomhach i monarú táirgí tobac, toitíní a onnmhairiú, a cuireadh faoi réimeas fionraíochta, chun na Bulgáire (roimh a haontachas leis an Aontas). Mar sin féin, níor tháinig na toitíní go dtí a gceann scríbe, áfach, bhí amhras ann go raibh an cuideachta cheannaigh ann. Ós rud é nárbh fhéidir cruthúnas ar imeacht an lastais a chur ar fáil, coinníodh siar ráthaíocht Karelia maidir le dleacht mháil a íoc. Ina theannta sin, d'eisigh na húdaráis chustaim doiciméad barúlach a bhaineann le smuigleáil agus, mar thoradh air sin, shocraigh siad cánacha breise atá le híoc agus dleachtanna máil méadaithe.

Bhí Karelia faoi dhliteanas i gcomhpháirt agus go leithleach na suimeanna sin a íoc. Mar sin féin, measann an cuideachta nach bhfuil aon nasc dlíthiúil idir í agus an té a rinne an cion smuigleála. Mar sin féin, cuireann reachtaíocht na Gréige na daoine go léir a bhfuil baint acu leis an sárú custaim faoi dhliteanas, ós rud é nach raibh na daoine sibhialta-comhdhliteanach ar an eolas faoi rún na ndaoine atá ainmnithe mar phríomhdhéantóirí an chiona an cion a dhéanamh, ní mhaolaíonn sé sin a ndlitéanas.

Baineann an cheist a tharchuir an chúirt a rinne an tarchur le méid dhliteanas an choimeádaí stórais dá bhforáiltear i dTreoir 92/12, arna leasú le Treoir 92/108, eadhon an bhféadfadh an t-oibreoir sin, a d'fhéadfadh a bheith faoi dhliteanas dleachtanna máil a íoc, a bheith faoi dhliteanas freisin as na hiarmhairtí airgeadais eile, go háirithe na pionóis airgeadais a fhorchuirtear ar dhéantóirí na ngníomhartha smuigleála, cé nach úinéir na n-earraí atá i gceist é agus nach bhfuil aon chaidreamh conarthach aige le déantóirí an chiona.

Chinn an Chúirt, ar an gcéad dul síos, gur léir ó scéim Threoir 92/12, arna leasú le Treoir 92/108, agus, go háirithe, ó Airteagal 13, míreanna 3 agus 4 d'Airteagal 15 agus Airteagal 20(1) de, gur thug an reachtas ról lárnach don choimeádaí údaraithe stórais, i gcomhthéacs an nós imeachta maidir le gluaiseacht earraí máil a cuireadh faoi shocrú fionraí.

Le Treoir 92/12, forchuirtear ar an gcoimeádaí údaraithe stórais córas dliteanais i leith na rioscaí uile a bhaineann le gluaiseacht táirgí atá faoi réir dleacht mháil faoi shocrú den sórt sin, agus, dá bhrí sin, ainmnítear an coimeádaí stórais sin mar dhuine atá faoi dhliteanas maidir le dleachtanna máil a íoc i gcásanna ina ndearnadh neamhrialtacht nó cion lena mbaineann inmhuirearacht na ndleachtanna sin le linn ghluaiseacht na dtáirgí sin. Dá bhrí sin, tá an dliteanas sin dian agus níl sé bunaithe ar locht cruthaithe nó toimhdithe an choimeádaí stórais, ach ar a rannpháirtíocht i ngníomhaíocht eacnamaíoch.

Mar sin féin, ní leanann sé ó Airteagal 20(3) de Threoir 92/12, lena bhforáiltear go gceanglaítear ar na Ballstáit na bearta is gá a dhéanamh chun déileáil le haon chion nó neamhrialtacht agus chun pionóis éifeachtacha a fhorchur, go gceanglaítear ar na Ballstáit dliteanas coiriúil breise a fhorchur ar an gcoimeádaí údaraithe stórais i leith aon neamhrialtacht a dhéantar le linn scaoileadh le haghaidh gluaiseacht táirgí atá faoi réir dleacht mháil.

Ar an gcéad dul síos, ní shonraítear san fhoráil sin na pionóis iomchuí ná na catagóirí daoine atá le cur faoi dhliteanas ina leith.

Ar an dara dul síos, stopann an córas dliteanais i leith riosca dá bhforáiltear i dTreoir 92/12 ag an bpointe a nglacfar le dleachtanna máil a íoc. Dá bhrí sin, ní fhorchuirtear leis an Treoir sin córas dliteanais chomhpháirtigh agus leithligh lena gcuirtear an coimeádaí údaraithe stórais faoi dhliteanas na suimeanna a íoc a fhreagraíonn do na pionóis airgeadais arna bhforchur ar dhéantóirí ciona smuigleála.

Ina dhiaidh sin, sonraíonn an Chúirt nach mór Treoir 92/12, arna leasú le Treoir 92/108, arna léamh i bhfianaise phrionsabail ghinearálta dhlí an Aontais, go háirithe prionsabail na deimhneachta dlíthiúla agus na comhréireachta, a léiriú sa chaoi go gcuirtear cosc léi ar reachtaíocht náisiúnta – faoina bhféadfar dliteanas comhphárteach agus leithleach a chur ar an gcoimeádaí údaraithe stórais as suimeanna a íoc a chomhfhreagraíonn do na pionóis airgeadais a fhorchuirtear i gcás sárú a rinneadh le linn ghluaiseacht na n-earraí atá faoi fhionraí dleachta máil, go háirithe úinéirí na dtáirgí sin i gcás ina bhfuil nasc ag na húinéirí sin le déantóirí an tsáraithe de bharr caidreamh conarthach a fhágann go bhfuil siad ina ngníomhairí – faoina bhfuil an coimeádaí údaraithe stórais faoi dhliteanas i gcomhpháirt agus go leithleach, ní féidir leis éalú ón dliteanas sin trí fhianaise a thabhairt ar aird nach bhfuil baint iomlán aige le gníomhartha na gciontóirí, as na suimeanna sin a íoc, fiú más rud é, faoin dlí náisiúnta, nach raibh an coimeádaí stórais sin ina úinéir ar na hearraí sin tráth a rinneadh an cion agus nach raibh baint aige le déantóir an chiona sin trí chaidreamh conarthach lena ndéantar gníomhairí.

I gcás nach bhforáiltear go sainráite le Treoir 92/12 nó le forálacha an dlí náisiúnta do ghéardhliteanas an choimeádaí údaraithe stórais nár choinnigh úinéireacht ar na táirgí is ábhar don chion agus nach bhfuil faoi cheangal ag caidreamh conarthach idir déantóirí an chiona agus a ghníomhairí, is cosúil nach bhfuil na pionóis a fhéadfar a chur i bhfeidhm ar choimeádaí údaraithe stórais den sórt sin faoin reachtaíocht sin sách cinnte agus intuartha chun go measfar go gcomhlíonann na daoine lena mbaineann ceanglais na deimhneachta dlíthiúla, ar pionóis iad atá le cinneadh ag an gcúirt náisiúnta, áfach.

Ina theannta sin, maidir le bearta chun imghabháil cánach a chosc, cinneadh cheana féin, i réimse CBL, nach bhfuil cionroinnt an riosca, tar éis calaois arna déanamh ag tríú páirtí, i gcomhréir le prionsabal na comhréireachta, i gcás ina gcuireann córas cánachais gach dliteanas i leith na híocaíochta ar an soláthróir, gan beann ar cé acu atá nó nach bhfuil baint ag an soláthróir leis an gcalaois a rinne an ceannaitheoir.

Ina theannta sin, téann bearta náisiúnta as a n-eascaíonn córas dliteanais chomhpháirtigh agus leithleach gan locht ar bith thar a bhfuil riachtanach chun cearta an státchiste phoiblí a chaomhnú. Chun dliteanas a fhorchur i leith CBL a íoc ar dhuine seachas an duine atá faoi dhliteanas i leith CBL a íoc, cé gur coimeádaí údaraithe stórais cánach é an duine sin atá faoi cheangal ag na hoibleagáidí sonracha a leagtar síos i dTreoir 92/12, gan ligean dó éalú trí fhianaise a thabhairt ar aird nach bhfuil baint iomlán aige le gníomhaíochtaí an duine sin atá faoi dhliteanas i leith íocaíochta, ní mór a mheas go bhfuil sé ar neamhréir le prionsabal na comhréireachta. Is léir go mbeadh sé díréireach dliteanas neamhchoinníollach a chur ar an duine sin as an easnamh cánach a eascaíonn as gníomhartha tríú páirtí nach bhfuil aon tionchar aige orthu.

Is gá na ceanglais chéanna sin a chomhlíonadh maidir le beart amhail dliteanas a chur ar an gcoimeádaí údaraithe stórais as na hiarmhairtí airgeadais a bhaineann le cionta smuigleála.

III. Cánacha indíreacha seachas dleachtanna mail ar tháirgí atá faoi réir dleachta máil

Breithiúnas an 24 Feabhra 2000, an Coimisiún v an Fhrainc (C-434/97, [EU:C:2000:98](#))

(Imeachtaí mar gheall ar mhainneachtain in oibleagáid a chomhlíonadh – Treoir 92/12/CEE – Cánachas sonracha ar alcóil láidre

Bhí ranníocaíocht ar thobac agus ar dheochanna alcólacha, a tugadh isteach mar gheall ar na rioscaí sláinte a bhaineann lena n-úsáid dhomhaolaithe, ar a dtugtar an ‘ranníocaíocht slándála sóisialta’, ann i reachtaíocht na Fraince. Bhí feidhm aige, *inter*

alia, maidir le deochanna ina bhfuil cion alcóil níos mó ná 25 % de réir toirte. Socraíodh méid an tobhaigh speisialta, i gcás deochanna alcólacha, ag 1 franc (thart ar EUR 0,15) in aghaidh an deiclitir nó codáin de dhecilítire. Thionscain an Coimisiún caingean i gcoinne Phoblacht na Fraince mar gheall ar mhainneachtain oibleagáidí a chomhlíonadh, agus é den tuairim nach raibh an 'ranníocaíocht slándála sóisialta' comhoiriúnach, de réir a raon feidhme agus a méid inchánach, le struchtúr na ndleachtanna máil ar alcól agus ar dheochanna alcólacha, mar a shainmhínítear i dTreoir 92/12.

Ina thuairim, ar thaobh amháin, bhí an 'ranníocaíocht slándála sóisialta' dírithe ar dheochanna a raibh cion alcóil de níos mó ná 25% toirte iontu. Sainmhínítear in Airteagal 20 de Threoir 92/83 'alcól eitile' lena n-áirítear, *inter alia*, na deochanna alcólacha uile a thagann faoi chóid AC 2204 (fíon), 2205 (fíon mormóna) agus 2206 (deochanna coipthe eile) ar mó a neart alcóil iarbhír ná 22 % de réir toirte. Ar an lámh eile, úsáidtear in Airteagal 21 de Threoir 92/83 líon na heictilítir d'alcól íon mar bhonn chun dleacht mháil a ghearradh ar alcól eitile, ach cinntear an 'ranníocaíocht slándála sóisialta' trí thagairt a dhéanamh do thoirt na dí.

Chinn an Chúirt nach gceanglaítear le hAirteagal 3(2) de Threoir 92/12, atá beartaithe chun cur ar chumas na mBallstát cánacha indíreacha eile a bhfuil cuspóir sonracha acu a bhunú, sa bhreis ar an dleacht mháil íosta a leagtar síos le Treoir 92/83, is é sin le rá, críoch seachas críoch bhuiséadach, ar na Ballstáit na rialacha uile a bhaineann le dleacht mháil nó CBL a chomhlíonadh maidir leis an méid inchánach a chinneadh, an cháin a ríomh, inmhuireacht na cánach agus faireachán a dhéanamh ar an gcáin. Is leor go bhfuil cánacha indíreacha chun críocha sonracha comhsheasmhach, ar an gcaoi sin, le scéim ghinearálta ceann amháin nó ceann eile de na teicnící cánachais sin mar a eagraítear le reachtaíocht an Aontais iad.

Breithiúnas an 9 Márta 2000, EKW agus Wein & Co (C-437/97, [EU:C:2000:110](#))

Cánachas indíreach – Cáin bhargasach ar dheochanna – An Séú Treoir CBL – Treoir 92/12/CEE)

Feidhmíonn an Evangelischer Krankenhausverein Wien ('EKW') caifitéire in ospidéal. An 6 Nollaig 1996, d'éiligh an Abgabenbehörde Wien (an t-údarás Víneach atá freagrach as cánacha a bhailiú), de bhun reachtaíocht chánach Vín, suim 309 995 scchillings Ostaracha (ATS) (thart ar EUR 22 500) i leith na cánach ar dheochanna i leith díolachán a rinneadh idir Eanáir 1992 agus Deireadh Fómhair 1996. Thug EKW caingean os comhair chúirteanna na hOstaire i gcoinne na dtobhach sin.

Is cuideachta trádála fíona é Wein & Co. atá bunaithe i Leonding, an Ostair Uachtarach, ar ceanglaíodh uirthi, de bhun rialachán cánach na hOstaire Uachtarach, ATS 417,628 (thart ar EUR 30,350) a íoc i gcáin ar dheochanna don tréimhse ón 1 Nollaig 1994. go dtí an 31 Márta 1995. Thug Wein & Co. caingean os comhair chúirteanna na hOstaire freisin.

Iarrann Verwaltungsgerichtshof (an Chúirt Riaracháin Uachtarach, an Ostair) ar an gCúirt an bhfuil forálacha bardasacha den sórt sin maidir le cánacha ar dheochanna ag luí le dlí an Chomhphobail, agus go háirithe leis an Séú Treoir 77/388 agus le Treoir 92/12.

Freagraíonn an Chúirt, ar an gcéad dul síos, go bhfuil an cháin ar dheochanna neamh-mheisciúla agus ar uachtar reoite comhoiriúnach leis an Séú Treoir 77/388 agus le Treoir 92/12, agus, ar an dara dul síos, go gcuirtear cosc le Treoir 92/12 ar an gcáin Ostarach a ghearrtar ar dheochanna alcólacha a choinneáil.

Chun teacht ar an gconclúid sin, measann an Chúirt, ar an gcéad dul síos, cé go gcuirtear cosc le hAirteagal 33 den Séú Treoir 77/388 ar dhleachtanna clárúcháin nó cineálacha eile cánacha, dleachtanna agus muirear, a bhfuil saintréithe bunúsacha CBL acu, a choinneáil ar bun nó a thabhairt isteach, nach gcuireann sé bac ar cháin nach bhfuil na saintréithe sin aici a choinneáil ar bun nó a thabhairt isteach. Ní chuirtear bac le hAirteagal 33 ar an gcúis sin ar cháin a choimeád dá bhforáiltear le reachtaíocht Ballstáit a thobhítear ar uachtar reoite (lena n-áirítear torthaí a phróiseáiltear ann nó a chuirtear leis) agus deochanna a sholáthar ar chomaoin, lena n-áirítear na coimeádáin agus na gabhálaí a dhíoltar leis na táirgí i ngach cás. Ní cáin ghinearálta í cáin den sórt sin, nach bhfuil feidhm aici ach amháin maidir le catagóir theoranta earraí, ós rud é nach bhfuil sí ceaptha a bheith infheidhme maidir le gach idirbheart eacnamaíoch sa Bhallstát lena mbaineann.

Ar an dara dul síos, le hAirteagal 3(2) de Threoir 92/12, ar dá réir a d'fhéadfadh na táirgí dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal sin a bheith faoi réir cánacha indíreacha seachas dleacht mháil, más rud é, ar an gcéad dul síos, go saothraíonn siad críoch shonrach amháin nó níos mó de réir bhrí na forála sin agus, ar an dara dul síos, go gcomhlíonann siad na rialacha cánachais is infheidhme chun críocha dleachta máil nó CBL maidir leis an méid inchánach a chinneadh, an cháin a ríomh, a mhuirearú agus faireachán a dhéanamh uirthi, go gcoisctear cáin a choimeád, dá bhforáiltear le reachtaíocht Ballstáit, a thobhítear ar sholáthar deochanna alcólacha ar comaoin agus, ar an gcéad dul síos, nach saothraíonn cuspóir buiséadach amháin agus, ar an dara dul síos, nach n-urramaíonn siad an scéim ghinearálta nó na rialacha maidir le dleacht mháil ar dheochanna alcólacha, a gcinntear a méid faoi threoir luach an táirge, agus ní ar bhonn mheáchan an táirge, chainníocht an táirge nó an alcóil atá ann, nó na rialacha is infheidhme chun críocha CBL maidir leis na rialacha maidir le ríomh agus inmhuireacht.

Sa chás seo, measann an Chúirt gur cuspóir buiséadach amháin é neamhspleáchas bardasach a neartú, trí chumhacht chun ioncam cánach a bhailiú a aithint. Níl aon nasc ann, dar leis, le bonneagar turasóireachta ná le forbairt na turasóireachta ach oiread: gearrtar an cháin seo, a ghearrtar ar dheochanna beag beann ar an áit ina n-ídítear iad, in áiteanna nach turasóirí iad. Ar deireadh, tá díol díreach fíona san Ostair díolmhaithe ón gcáin ar dheochanna: Dá bhrí sin, tá amhras ann gurb é cuspóir na cánach atá i gceist tomhaltas deochanna alcólacha a dhíspreagadh agus cuspóir na sláinte poiblí a chosaint a shaothrú.

In éagmais sainchuspóra don cháin ar dheochanna alcólacha atá i gceist, nach n-urramaíonn scéim ghinearálta na rialacha maidir le dleachtanna máil ar dheochanna alcólacha, chomh maith leo siúd ar CBL, go bhfuil sí ar neamhréir le dlí an Aontais.

Breithiúnas an 10 Márta 2005, Hermann (C-491/03, [EU:C:2005:157](#))

(Cánachas indíreach – Treoir 92/12/CEE – Cáin bhardasach ar sholáthar deochanna alcólacha lena n-ól láithreach ar an láithreán)

Bhí bialann i gcathair Frankfurt am Main (an Ghearmáin), inar dhíol sé, *inter alia*, deochanna a bhí beartaithe lena n-ól láithreach ar an láithreán. Ós rud é go ndéanann an Satzung über die Erles einer Getränkesteuer im Gebiet der Stadt Frankfurt am Main (Ordú maidir le cáin a thobhach ar dheochanna i gcathair Frankfurt am Main) foráil maidir leis an gcathair cáin ar dheochanna a bhailiú, fuair an bialann fógra cánach a ndearna an chuideachta agóid ina choinne os comhair an Verwaltungsgericht Frankfurt am Main (Cúirt Riaracháin, Frankfurt am Main), a chuir ar neamhní é. Rinneadh achomharc i gcoinne an chinnidh sin os comhair Hessischer Verwaltungsgerichtshof (Ard-Chúirt Riaracháin, Hessen, an Ghearmáin), an chúirt a rinne an tarchur.

Tháinig an cheist chun cinn ansin maidir leis an ngníomhaíocht lena mbaineann an fógra cánach a aicmiú, is é sin, i gcomhthéacs gníomhaíochta lónadóireachta, mar dheochanna alcólacha a sholáthar, lena n-ól láithreach ar an láithreán de réir bhrí Threoir 92/12. Ba í an cheist a tarchuireadh chun réamhrialú go beacht an gcomhfhreagraíonn an ghníomhaíocht sin do 'cháin indíreach eile ar earraí máil' dá dtagraítear i míreanna 1 agus 2 d'Airteagal 3 de Threoir 92/12 nó do cháin ar sholáthar seirbhísí i ndáil le hearraí máil de réir bhrí an dara fomhír d'Airteagal 3(3) den Treoir sin.

Más freagra dearfach a tugadh ar an dara cás, fiafraíodh an gcaithfidh cáin ar sholáthar seirbhísí i ndáil le hearraí máil an coinníoll a chomhlíonadh nach n-eascróidh foirmiúlachtaí as trádáil idir na Ballstáit a bhaineann le teorainn a thrasnú (an chéad fhomhír d'Airteagal 3(3) de Threoir 92/12) agus an ceanglas 'críocha sonracha' a shaothrú (Airteagal 3(2) den Treoir sin).

Deir an Chúirt nach mór cáin a éilíonn, i gcomhthéacs gníomhaíochta lónadóireachta, do sholáthar, mar chomaoin, deochanna alcólacha lena n-ól láithreach ar an láithreán a mheas mar cháin ar sholáthar seirbhísí i ndáil le táirgí atá faoi réir dleachta máil nach cáin láimhdeachais iad de réir bhrí an dara fomhír d'Airteagal 3(3) de Threoir 92/12.

Chun a chinneadh an dtoibhítear cáin ar earraí máil de réir bhrí Airteagal 3(2) de Threoir 92/12 nó ar sheirbhísí arna soláthar i ndáil leis na hearraí sin de réir bhrí an dara fomhír d'Airteagal 3(3), ní mór príomheilimint an idirbhirt a ghearrann sé a chur san áireamh. Saintréith de sholáthar deochanna alcólacha i gcomhthéacs gníomhaíochta lónadóireachta is ea cnuasach eilimintí agus gníomhartha nach bhfuil i soláthar na n-earraí féin ach comhpháirt amháin agus ina bhfuil na seirbhísí den chuid is mó.

Thairis sin, sonraíonn an Chúirt nach mór do cháin ar sholáthar seirbhísí i ndáil le táirgí atá faoi réir dleacht mháil dá dtagraítear sa dara fómhír d'Airteagal 3(3) den Treoir sin an t-aon choinníoll amháin dá bhforáiltear sa chéad fhomhír den mhír sin a chomhlíonadh, eadhon 'nach n-eascróidh foirmiúlachtaí a bhaineann le trasnú teorainneacha as cánacha sa trádáil idir na Ballstáit'. Dá bhrí sin, ní cheanglaítear leis an Treoir sin go gcomhlíonfaidh na cánacha lena mbaineann an coinníoll a leagtar síos sa dara mír den Airteagal sin, eadhon go bhfuil cuspóir sonracha á shaothrú acu.

Breithiúnas an 27 Feabhra 2014, Transportes Jordi Besora (C-82/12, [EU:C:2014:108](#))

(Cánachas indíreach – Dleachtanna máil – Treoir 92/12/CEE – Airteagal 3(2) – Olaí mianraí – Cáin mhiondíola – Coincheap ‘cuspóir sonracha’ – Aistriú cumhachtaí chuig na Comhphobail Fhénrialaitheacha – Maoiniú – Leithdháileadh réamhshocráithe – Caiteachas cúram sláinte agus comhshaoil)

Bhí cáin tugtha isteach ag an Spáinn ar mhiondíol olaí mianracha áirithe ('IVMDH'). Bhí an cháin seo beartaithe chun na cumhachtaí nua a aistríodh chuig pobail uathrialacha na Spáinne i gcúrsaí sláinte a mhaoiniú chomh maith le, nuair is infheidhme, caiteachas comhshaoil. D'fhan IVMDH i bhfeidhm sa Spáinn idir an 1 Eanáir 2002 agus an 1 Eanáir 2013, nuair a ionchorpraíodh é sa dleacht mháil chomhchuibhithe ar olaí mianracha. Mar thomhaltóir deiridh, d'íoc Transportes Jordi Besora SL, cuideachta iompair lastais atá bunaithe i gcríoch Chomhphobal Fhénrialaitheach na Catalóine, EUR 45 632,38 faoi IVMDH le haghaidh na mblianta cánach 2005 go 2008. Ag glacadh leis go raibh an cháin sin ar neamhréir le Treoir 92/12, d'éiligh an cuideachta sin go n-aisíocfaí an tsuim a íocadh ar an gcaoi sin.

Sa chomhthéacs sin, d'fhiafraigh Tribunal Superior de Justicia de Cataluña (Ard-Chúirt Bhreithiúnais na Catalóine, an Spáinn) den Chúirt an gcomhlíonann cánachas indíreach sonracha ar mhiondíol olaí mianracha áirithe a fhorchuirtear ar thomhaltas na dtáirgí sin Airteagal 3(2) de Threoir 92/12.

Chinn an Chúirt nach mór Airteagal 3(2) de Threoir 92/12 a léiriú sa chaoi go gcuirtear cosc leis ar reachtaíocht náisiúnta lena mbunaítear cáin ar mhiondíol olaí mianracha, ós rud é nach féidir a mheas go bhfuil cuspóir sonracha á shaothrú ag cáin den sórt sin de réir bhrí na forála sin, ós rud é nach bhfuil sé i gceist leis an gcáin sin, atá beartaithe chun feidhmiú a gcumhachtaí i gcúrsaí sláinte agus comhshaoil ag na húdaráis áitiúla lena mbaineann a mhaoiniú, ann féin, cosaint na sláinte agus an chomhshaoil a áirithiú.

Go deimhin, is cuspóir sonracha de réir bhrí Airteagal 3(2) de Threoir 92/12 é seachas cuspóir buiséadach amháin. Ina theannta sin, measadh cheana féin gur cuspóir buiséadach amháin é neamhspleáchas údaráis réigiúnaigh nó áitiúil a threisiú trí chumhacht a dheonú chun ioncam cánach a ghiniúint nach féidir, leis féin, a bheith ina chuspóir sonracha sa chiall a bheartaítear le hAirteagal 3(2) de Threoir 92/12.

Dá laghad sin, ós rud é go bhfuil cuspóir buiséadach á shaothrú le gach cáin, ní leor ann féin go bhfuil an cháin sin beartaithe chun cuspóir buiséadach a bhaint amach – mura bhfuil brí le baint as Airteagal 3(2) de Threoir 92/12 – chun cosc a chur ar an gcáin sin a mheas, ina theannta sin, mar cháin a bhfuil cuspóir sonracha aici de réir bhrí na forála sin. I ndáil leis sin, d'fhéadfadh leithdháileadh réamhchinntithe na bhfáltas ón gcáin sin ar mhaoiniú cumhachtaí arna n-aistriú chucu ag údarais réigiúnacha ag an Stát i réimsí na sláinte agus an chomhshaoil a bheith ina fhachtóir atá le cur san áireamh chun a shuíomh go bhfuil cuspóir sonracha ann. Mar sin féin, ní féidir le leithdháileadh den sórt sin, nach bhfuil ann ach ceist maidir le heagrú inmheánach bhuiséad Ballstáit, a bheith ina choinníoll leordhóthanach ina leith sin, ós rud é go bhféadfaidh aon Bhallstát a chinneadh a leagan síos, beag beann ar an gcuspóir atá á shaothrú, go leithdháilfear fáiltas ó cháin chun caiteachas áirithe a mhaoiniú.

Chun go measfar go bhfuil cuspóir sonracha á shaothrú aici de réir bhrí Airteagal 3(2) de Threoir 92/12, ní mór cáin í féin a dhíriú ar an tsláinte agus ar an gcomhshaoil a chosaint. B'amhlaidh a bheadh, go háirithe, i gcás inar ghá fáiltas na cánach sin a úsáid chun laghdú a dhéanamh ar na costais shóisialta agus chomhshaoil a bhaineann go sonracha le tomhaltas na n-olaí mianracha ar a bhforchuirtear an cháin sin, ionas go mbeidh nasc díreach idir úsáid an ioncaim agus cuspóir na cánach atá i gceist.

Breithiúnas an 25 Iúil 2018, Messer France (C-103/17, [EU:C:2018:587](#))

(Tarchur chun réamhrialú – Comhchuihbhiú na ndlíthe cánach – Treoir 92/12/CEE – Airteagal 3(2) – Treoir 2003/96/CE – Airteagal 3 agus 18 – Cáin a ghearradh ar tháirgí fuinnimh agus ar leictreachas – Dleachtanna máil – Cáin indíreach eile a bheith ann – Coinníollacha – Reachtaíocht náisiúnta lena bhforáiltear do ranníocaíocht leis an tseirbhís leictreachais phoiblí – Coincheap ‘cuspóirí sonracha’ – Comhlíonadh na n-íosrátaí cánach)

Idir 2005 agus 2009 d'íoc Messer France, ar a dtugtaí Praxair roimhe seo, an ranníocaíocht leis an tseirbhís phoiblí leictreachais ('CSPE').

Cuireadh an CSPE i bhfeidhm sa Fhrainc idir 2003 agus 2010, agus ba thobhach é a d'íoc tomhaltóirí deiridh ina mbillí agus a bhailigh soláthraithe leictreachais, a raibh sé i gceist leis an méid de na costais bhreise a bhí orthu a íoc go dlíthiúil a fhritháireamh, agus a raibh cuspóir ilchineálach leis: bhí idir dhreasachtaí chun leictreachas a tháirgeadh ó fhoinsí fuinnimh in-athnuaite, nó cúiteamh as caiteachas méadaithe ar ghiniúint leictreachais i limistéir neamh-mheitreapholaiteacha, agus chuspóirí sóisialta, amhail praghsáil speisialta an fhuinnimh sin mar tháirge riachtanais bhunúsach agus tacaíocht do dhaoine atá i mbochtaineacht.

Ag glacadh leis an tuairim go raibh an cánachas seo contrártha d'Airteagal 3(2) de Threoir 92/12, sa mhéid nach raibh cuspóir sonracha aici de réir bhrí na forála sin, rinne an chuideachta iarratas ar aisíocaíocht CSPE faoi bhráid na haireachta inniúla, a dhiúltaigh go hintuigthe dó. Dhiúltaigh an Tribunal administratif agus an cour

administrative de Paris (an Chúirt Riaracháin agus Cúirt Riaracháin Pháras, an Fhrainc) dá achomhairc freisin.

Dá bhrí sin, rinne an chuideachta achomharc os comhair an Conseil d'État (an Chomhairle Stáit), ag ardú roinnt saincheistanna dlí maidir le comhlíonadh dhlí an Aontais ag CSPE, go háirithe Treoir 92/12. Chuir an Conseil d'État (an Chomhairle Stáit) roinnt ceistanna faoi bhráid na Cúirte maidir le léiriú Airteagal 3(2) de Threoir 92/12 agus Airteagal 3 agus 18 de Threoir 2003/96. Go háirithe, fiafraíonn an chúirt a rinne an tarchur an gcaithfear, ar dtús, Airteagal 3(2) de Threoir 92/12 a léiriú sa chaoi go gciallaíonn cáin indéreach eile a choimeád go gcaithfear dleacht mháil chomhchuibhithe a thabhairt isteach agus, ar an dara dul síos, an féidir cáin amhail an cháin atá i gceist sna príomhimeachtaí a mheas mar cháin den sórt sin nó an gcaithfear a comhoiriúnacht le Treoracha 92/12 agus 2003/96 a mheasúnú, i gcás inarb iomchuí, i bhfianaise na gcritéar a leagtar síos in Airteagal 3(2) de Threoir 92/12 maidir le cánacha indéreacha eile a bheith ann chun críocha sonracha. Fiafraíonn an chúirt a rinne an tarchur freisin an féidir cáin den sórt sin a aicmiú mar 'chánachas indéreach eile' de réir bhrí Airteagal 3(2) de Threoir 92/12, agus, ar deireadh, ceistíonn sí na socruithe chun cáin den sórt sin a aisíoc i gcás nach bhféadfaí ach críocha áirithe arna saothrú ag an gcáin i dtrácht a aicmiú mar chuspóirí sonracha, de réir bhrí na forála céanna sin.

Ar an gcéad dul síos, freagraíonn an Chúirt nach mór Airteagal 3(2) de Threoir 92/12 a léiriú sa chaoi nach bhfuil tabhairt isteach cánach indéirí eile ar leictreachas ag brath ar dhleacht mháil chomhchuibhithe a chur chun feidhme agus, ós rud é nach ionann cáin amhail an cháin atá i gceist sna príomhimeachtaí agus dleacht mháil den sórt sin, nach mór a comhréireacht le Treoracha 92/12 agus 2003/96 a mheasúnú i bhfianaise na gcoinníollacha a leagtar síos in Airteagal 3(2) de Threoir 92/12 maidir le cánacha indéreacha eile a bheith ann a bhfuil cuspóirí sonracha á saothrú leo.

Ina theannta sin, ní mór Airteagal 3(2) de Threoir 92/12 a léiriú sa chaoi go bhféadfar cáin amhail an cháin atá i gceist sna príomhimeachtaí a aicmiú mar 'chánachas indéreach eile', ag féachaint dá cuspóir comhshaoil, lena bhféachtar leis na costais bhreise a bhaineann leis an oibleagáid fuinneamh glas a cheannach a mhaoiniú, lena n-eisiatar a cuspóirí comhtháthaithe chríochaigh agus shóisialta, amhail cothromú taraifí geografacha agus laghdú ar phraghsanna leictreachais do theaghlaigh i staideanna forbhásacha, agus dá chuspóirí riaracháin amháin, go háirithe, maoiniú na gcostas a bhaineann go dlúth le hoibriú riaracháin na n-údarás poiblí nó na n-institiúidí poiblí amhail an Médiateur national de l'énergie agus an Caisse des dépôts et consignations, faoi réir fíorú, ag an gcúirt a rinne an tarchur, ar chomhlíonadh na rialacha cánach is infheidhme chun críocha máil.

Agus an chonclúid sin á baint amach aici, meabhraíonn an Chúirt go gceadaítear le hAirteagal 3(2) de Threoir 92/12 do na Ballstáit cánachas indéreach seachas an dleacht mháil a thugtar isteach leis an Treoir sin a thabhairt isteach nó a choinneáil ar bun más rud é, ar an gcéad dul síos, go saothraítear cuspóirí sonracha leis an gcánachas sin agus, ar an dara dul síos, go gcomhlíontar leis na rialacha cánachais is infheidhme chun

críocha dleachta máil nó CBL agus méid inchánach, ríomh, inmhuireacht agus faireachán na cánach á gcinneadh.

Tugann sí faoi deara freisin nach gceanglaítear leis an bhforáil sin ar na Ballstáit na rialacha uile a bhaineann le dleacht mháil nó CBL a chomhlíonadh maidir leis an méid inchánach a chinneadh, an cháin a ríomh, inmhuireacht na cánach agus faireachán a dhéanamh ar an gcáin. Is leor go bhfuil cánacha indíreacha a bhfuil cuspóirí sonracha á saothrú acu comhsheasmhach, ar an gcaoi sin, le scéim ghinearálta ceann amháin nó ceann eile de na teicnící cánachais sin, mar a eagraítear le reachtaíocht an Aontais.

Ina theannta sin, maidir leis an gcéad cheann de na coinníollacha sin, meabhraíonn an Chúirt, i bhfianaise a cásdlí, gur cuspóir sonrach seachas cuspóir buiséadach amháin é cuspóir sonrach, de réir bhrí Airteagal 3(2) de Threoir 92/12.

Ar deireadh, sonraíonn an Chúirt nach mór dlí an Aontais a léiriú sa chaoi go bhféadfaidh na cáiníocóirí lena mbaineann aisíocaíocht pháirteach cánach a éileamh amhail an aisíocaíocht atá i gceist sna príomhimeachtaí, i gcomhréir leis an gcion den ioncam a dhíorthaítear ón gcáin sin a leithdháiltear ar chuspóirí neamhshonracha, ar choinníoll nár chuir na cáiníocóirí sin ar aghaidh chuig a gcustaiméirí féin, rud is faoin gcúirt a rinne an tarchur atá sé a fhíorú.

CÚIRT BHREITHIÚNAIS
AN AONTAIS EORPAIGH

Stiúrthóireacht um Thaighde agus Doiciméadú

Bealtaine 2024